

Brüssel, 30.9.2015
COM(2015) 472 final

2015/0226 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

millega kehtestatakse ühised eeskirjad väärtpaberistamise kohta ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise Euroopa raamistik ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ, 2011/61/EL ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2015) 185 final}

{SWD(2015) 186 final}

SELETUSKIRI

ETTEPANERU TAUST

Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaperistamise turu loomine on kapitaliturgude liidu projekti oluline komponent ja aitab kaasa komisjoni esmatähtsale eesmärgile toetada töökohtade loomist ja majanduse jätkusuutlikku kasvu¹. ELi ühtne kvaliteetne väärtpaperistamisraamistik saaks soodustada ELi finantsturgude täiendavat lõimist, aidata mitmekesistada rahastamisallikaid ja vabastada kapitali, nii et krediitdiasutustel ja laenuandjatel oleks lihtsam majapidamistele ja ettevõtetele laenu anda.

Euroopa Komisjon määras 2015. aasta tööprogrammis² kindlaks sihipärased meetmed koos 10 prioriteediga ja teatas, et osana prioriteedist luua süvendatud ja õiglasem siseturg tugevama tööstusbaasiga kavatses ta kehtestada ELi raamistiku lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaperistamise jaoks. 26. novembril 2014 komisjoni esitatud investeerimiskavas Euroopa jaoks nimetati väärtpaperistamise jätkusuutliku turu loomist enne kriisi tehtud vigu kordamata ühe valdkonnana viiest, kus on vaja võtta meetmeid lähemal ajal³.

Väärtpaperistamine tähistab tehinguid, mis võimaldavad laenuandjal või muul tehingu algatajal (tavaliselt krediitdiasutus) refinantseerida laenude või varade kogum (nt hüpoteegid, autoliising, tarbimislaenud, krediitkaardid) nende väärtpaperiteks muutmise teel. Laenuandja või tehingu algataja jagab oma laenuportfelli erinevatesse riskikategooriatesse, mis on kohandatud investorite riski- ja tootluse profiilile. Investoritele loodav tulu saadakse aluseks olevate laenude rahavoogudest. Sellised turud ei ole suunatud jaeinvestoritele.

Väärtpaperistamine on hästi toimivate kapitaliturgude oluline osa. Usaldusväärselt struktureeritud väärtpaperistamine võib olla oluline viis mitmekesistada rahastamisallikaid ja jaotada riske ELi finantssüsteemi sees tõhusamalt. See võimaldab finantssektori riski laiemalt jaotada ja võib aidata vabastada krediitdiasutuste bilansimahtu, et anda majandusele täiendavaid laene. Üldiselt võib väärtpaperistamine finantssüsteemi tõhustada ja pakkuda täiendavaid investeerimisvõimalusi. Väärtpaperistamine võib luua silla krediitdiasutuste ja kapitaliturgude vahel, pakkudes nii kaudset kasu ettevõtjatele ja kodanikele (näiteks vähem kulukate laenude ja ettevõtjate laenuhüpoteekide ja krediitkaartide teel) ja pakkuda asjaomastele investoritele tehingu algataja krediidiriskiga sidumata varaklasse.

Pärast 2007.–2008. aasta suurtest riskidest tingitud kriisi Ameerika Ühendriikides võtsid ametiasutused meetmeid, et muuta väärtpaperistamise tehingud turvalisemaks ja lihtsamaks ning tagada riskide juhtimiseks asjakohaste stiimulite kehtestamine – sealhulgas nii kõrgemad kapitalinõuded, hoolsuskohustus ja äritegevusnõuded kui ka kohustuslikud riski säilitamise nõuded, millega tagada, et tooteid ei väärtpaperistataks ainult investoritele jaotamise eesmärgiga, nagu see 2008. aasta finantskriisile eelneval ajal tavaks oli (nn „algata ja turusta” mudel)⁴. Kõnealuseid reforme oli vaja finantsstabiilsuse tagamiseks. Reformide tulemusel on kõik väärtpaperistamised ELis nüüd rangelt reguleeritud.

¹ Vt president Junckeri poliitilised suunised aadressil http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_en.pdf

² COM(2014) 910 final.

³ COM/2014/0903 final.

⁴ Alates 2011. aastast peavad kõik investoritena tegutsevad ELi krediitdiasutused ja investeerimisühingud kontrollima, et väärtpaperistamise tehingut algatavad pangad või sponsorid säilitaksid tehingus majandusliku huvi vähemalt 5 % ulatuses väärtpaperistatud varadest. Seda lähenemisviisi laiendati hiljem kindlustussektorile ja osale varade valitsemise sektorist.

Euroopa väärtpaberistamise turud on finantskriisi algusest saadik tagasihoidlikult tegutsenud. Ameerika Ühendriikide turud on seevastu taastunud. Selline olukord on tekkinud olenemata asjaolust, et erinevalt Ameerika Ühendriikide turgudest pidasid Euroopa väärtpaberistamise turud kriisile suhteliselt hästi vastu ja ELis algatatud instrumentidelt kantud kahju on Ameerika Ühendriikide omaga võrreldes väga väike. Näiteks AAA-reitinguga Ameerika Ühendriikide eluasemehüpoteekväärtpaberite makseviivitused olid kõrge riskisusega väärtpaberite puhul 16 % ja madala riskisusega väärtpaberite puhul 3 %. Samas ei ületanud ELi eluasemehüpoteekväärtpaberite makseviivitused kunagi 0,1 %. BBB-reitinguga toodete puhul on erinevused veelgi suuremad – USA eluasemehüpoteekväärtpaberite makseviivituste tiptase oli kõrge riskisusega väärtpaberite puhul 62 % ja madala riskisusega väärtpaberite puhul 46 %, samas kui ELi toodete makseviivituste tiptase oli 0,2 %.

Kuigi USA väärtpaberistamise turud erinevad ELi omadest ja ELi turu moodustavate siseriiklike, erineva killustatuse astme ja tõhususega turgudest, on USA turgude kiirema taastumise taga vähemalt osaliselt avalik sponsorlus. USA valitsuse sponsitud ettevõtjad (nt Fannie Mae ja Freddy Mac) on andnud riikliku tagatise peaaegu 80 %-le USA väärtpaberistamise instrumentidele. Sellistesse toodetesse investeerivate pankade suhtes kehtivad USA reguleeriva raamistiku alusel seetõttu madalamad omavahendite nõuded.

Käesoleva ettepaneku aluseks on ELis väga keerukate, läbipaistmatute ja kõrge riskisusega väärtpaberistamisega kaasnevate riskide käsitlemiseks kehtestatud meetmed. ELi jätkusuutliku väärtpaberistamise turu loomise järgmine loomulik samm on keskenduda paremale diferentseerimisele ning läbipaistva, lihtsa ja standarditud väärtpaberistamise loomisele, et toetada nii ELi investeringuid kui ka asjakohast riskijuhtimist. Sellepärast on käesoleva seadusandliku ettepaneku eesmärgid järgmised:

- (1) taaskäivitada turud jätkusuutlikumal alusel, nii et lihtsat, läbipaistvat ja standarditud väärtpaberistamist saaks kasutada majandusele tulemusliku rahastamisallikana;
- (2) võimaldada riskide tõhusat ja tulemuslikku ülekandmist nii arvukatele institutsionaalsetele investoritele kui ka pankadele;
- (3) pakkuda väärtpaberistamist kui tulemuslikku rahastamismehhanismi nii mõningatele pikemaajalistele investoritele kui ka pankadele;
- (4) kaitsta investoreid ja juhtida süsteemset riski, vältides puudulike „algata ja turusta” mudelite kordumist.

Esimene samm lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise turu loomisel on teha selgete aktsepteeritavuse kriteeriumidega kindlaks usaldusväärsed instrumendid. Järgmine samm on kohandada reguleerivat raamistikku, et võimaldada riskitundlikumat lähenemist.

ELis väga keerukate, läbipaistmatute ja riskantsete väärtpaberistamisega kaasnevate riskide käsitlemiseks kehtestatud meetmeid ei ole kavas õõnestada. Käesolev ettepanek aitab siiski teha paremini kindlaks lihtsaid, läbipaistvaid ja standarditud tooteid. Loodava raamistikuga antaks investoritele kindlust ja loodaks ELile ranged nõuded, et aidata osalistel hinnata väärtpaberistamisega seotud riske (nii toodete siseselt kui ka nende vahel). Uus ELi raamistik ei asenda investorite vajadust täita põhjalikult hoolsuskohustust. Sellega ei kontrollita väärtpaberistatud laenude krediidiriski – investorid saavad kasutada paljusid investeerimisvõimalusi, mis sobivad nende riski- ja tootlusprofiiliga. Põhimõte „lihtne, läbipaistev ja standarditud” viitab väärtpaberistamise struktureerimise protsessile, mitte hõlmatud varade aluseks olevale krediidikvaliteedile. Seepärast ei välista see asjaomasele põhimõttele mitte vastavaid, näiteks vähem lihtsa struktuuriga väärtpaberistamisi asjakohase krediidikvaliteediga aluspositsioonidest.

25. ja 26. juuni 2015 aasta kohtumise järeldustes tähendas Euroopa Ülemkogu, et väärtpaberistamine võib pakkuda tulemuslikku mehhanismi riski ülekandmiseks krediidasutustelt mittekrediidasutustele, suurendades krediidasutuste laenuandmisvõimet ja suunata mittekrediidasutuste pakutav rahastamine äriühingute käibekapitali. Euroopa Ülemkogu kutsus komisjoni üles esitama esmajärjekorras ja hiljemalt 2015. aasta lõpuks ettepaneku standardväärtpaberistamise raamistiku kohta, lähtudes arvukatest Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil pooleli olevatest algatustest.

Juulis 2015 esitatud Euroopa majanduse kapitaliturge käsitlevas resolutsioonis tähendas Euroopa Parlament, et lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise loomist tuleks paremini ära kasutada ja avaldas heameelt algatuse üle luua jätkusuutliku ja läbipaistva väärtpaberistamise turg, töötades selleks välja konkreetse reguleeriva raamistiku kvaliteetse väärtpaberistamise ühtse määratlemise ning riskide järelevalve, mõõtmise ja juhtimise tulemuslike meetoditega. Käesolevas määruse ettepanekus eristatakse lihtsaid, läbipaistvaid ja standardseid väärtpaberistamisi (edaspidi „standardväärtpaberistamised”) muudest väärtpaberistamistest.

Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega

Praegu on ELi väärtpaberistamisraamistik reguleeritud paljude ELi õigusaktidega. Siia kuuluvad pankadele suunatud kapitalinõuete määrus⁵, kindlustusandjatele suunatud Solventsus II direktiiv⁶ ning varahalduritele suunatud eurofondide direktiiv⁷ ja investeerimisfondide valitsejate direktiiv⁸. Õigussätted, sealhulgas teabe avalikustamise ja läbipaistvuse kohta, on kehtestatud ka reitinguagentuuride määru⁹ ja prospektidirektiivis¹⁰. Väärtpaberistamise usaldatavusnõuete käsitlemisega seotud nõudeid võib leida ka praegu arutatavates komisjoni seadusandlikes ettepanekutes (pankade struktuurireform ja rahaturufondid).

Asjakohaseid norme sisaldavad ka delegeeritud õigusaktid. EL on juba võtnud meetmeid nende erinevaks regulatiivseks käsitlemiseks kahes delegeeritud aktis, mis hõlmavad kindlustusandjate usaldatavusnõudeid (Solventsus II direktiivi alusel¹¹) ja krediidasutuste likviidsust (likviidsuskattekordaja määruse kaudu¹²). See lähenemisviis aitab paremini eristada lihtsaid, läbipaistvaid ja standarditud tooteid vähem läbipaistvatest ja keerulisematest toodetest. Nii võivad mõned väärtpaberistamised osutada atraktiivsemaks, vähendades

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/138/EÜ, 25. november 2009, kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/65/EÜ, 13. juuli 2009, vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/61/EL, 8. juuni 2011, alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määru⁹ (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1060/2009, 16. september 2009, reitinguagentuuride kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 1).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/71/EÜ, 4. november 2003, väärtpaberite üldsusele pakumisel või kauplemisel lubamisel avaldatava prospekti ja direktiivi 2001/34/EÜ muutmise kohta (ELT L 345, 31.12.2003, lk 64-89).

¹¹ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/35, 10. oktoober 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) ((ELT L 12, 17.1.2015, lk 1).

¹² Komisjoni delegeeritud määrus, 10. oktoober 2014, millega täiendatakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses krediidasutuste suhtes kohaldatava likviidsuskatte nõudega (ELT L 11, 17.1.2015, lk 1).

tõkkeid väärtpaperistamise protsessile ning suurendades likviidsust ja turu sügavust. Selline eristamine ei asenda siiski investorite vajadust täita põhjalikult hoolsuskohustust. Nimetatud delegeeritud aktide vastuvõtmine 2014. aastal oli esimene samm ja seda tuleb nüüd täiendavate meetmetega tugevdada, lähtudes arvukatest ELi ja rahvusvahelistest algatustest regulatiivsete standardite ühtlustamise alal.

Viimasel ajal on arvukad rahvusvahelised ja Euroopa ametiasutused pühendanud märkimisväärse osa poliitika kujundamisest väärtpaperistamisele. Käesolev ettepanek lähtub nendest algatustest.

Üleilmsel tasandil on Baseli pangajärelevalve komitee (BCBS) ja Rahvusvahelise Väärtpaperijärelevalve Organisatsioon (IOSCO) ühiselt juhtinud väärtpaperistamise tõkete valdkondadevahelist rakkerühma. Rakkerühma peamine ülesanne on olnud koostada kriteeriumid lihtsa, läbipaistva ja võrreldava väärtpaperistamise instrumentidele. Rakkerühm andis 23. juulil 2015 välja üldkriteeriumid¹³.

Detsembris 2014 avaldas BCBS väärtpaperistamisse investeerivate pankade kapitalikäsitluse läbivaadatud standardid. BCBS kaalub ka lähikuudel, kas ja kuidas inkorporeerida BCBS-IOSCO rakkerühma koostatavad lihtsa ja läbipaistva väärtpaperistamise kriteeriumid väärtpaperistamise kapitaliraamistikku.

ELi tasandil on arvukad ametiasutused uurinud seda teemat väärtpaperistamise turgude aeglase taastumise taustal. Näiteks algatasid Euroopa Keskpank ja Inglise Keskpank mais 2014 avaliku konsultatsiooni väärtpaperistamise turu parema toimimise üle Euroopa Liidus.

Euroopa Pangandusjärelevalve koostas komisjoni poolt jaanuaris 2014 esitatud üleskutse peale 7. juuliks 2015 nõuanded komisjonile väärtpaperistamise kvalifitseerimise raamistiku kohta. Pangandusjärelevalve pakkus välja kriteeriumid lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaperistamise tehingute määratlemiseks, sealhulgas lühiajalise väärtpaperistamise ja varaga tagatud kommertsväärtpaperite konkreetsete tunnuste kohta. Euroopa Pangandusjärelevalve soovitas ka pikaajaliste väärtpaperistamise instrumentide ja varaga tagatud kommertsväärtpaperite jaoks riskitundlikumat usaldatavusnõuete käsitlust, kohandades 2014. aasta Baseli väärtpaperistamisraamistikus kavandatud omavahendite nõudeid, et võtta arvesse standardväärtpaperistamise suhteliselt madalat riskisust, hoides samas regulatiivsed omavahendid usaldatavusnõuete täiendavate kapitalinõuete raames.

Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee uuris kehtivas ELi raamistikus avalikustamismõnedeid ja hoolsuskohustuse, järelevalvelise aruandluse ja riski säilitamisega seotud kohustusi. Ühiskomitee analüüsis ka võimalikke vastuolusid kehtivas raamistikus. Üksikasjalik aruanne avaldati 12. mail 2015.

Kooskõla liidu muude poliitikavaldkondadega

Käesolev väärtpaperistamise määruse ettepanek toetab komisjoni poolt 2014. aastal esitatud Investeerimiskava Euroopa jaoks, mis käsitleb peamisi tõkkeid investeringutele. Uue lähenemisviisiga aidatakse lahendada reaalmajanduse praeguseid rahastamisprobleeme ELis.

Käesolev algatus moodustab osa täna Euroopa Komisjoni poolt vastu võetud kapitaliturgude liidu tegevuskavast. Kapitaliturgude liit on üks komisjoni prioriteete, millega tagada, et finantssüsteem toetaks töökohtade loomist ja majanduskasvu ja aitaks Euroopa ees seisvate

¹³ Kättesaadavad aadressil: <http://www.bis.org/bcbs/publ/d332.htm>

demograafiliste probleemide puhul. Sellega soovitakse sääste paremini majanduskasvu suunata ja pakkuda rohkem võimalusi ja suuremat tulu säästjatele ja investoritele. Kapitaliturgude liiduga kavatakse pakkuda ettevõtjatele nende arengu eri etappides rohkem rahastamisvõimalusi ja suunata investeeringud sinna, kus neid kõige tulusamalt kasutatakse, suurendades Euroopa äriühingute ja infrastruktuuriprojektide võimalusi.

Komisjon korraldas 18. veebruarist 13. maini 2015 avaliku konsultatsiooni rohelise raamatuga „Kapitaliturgude liidu loomine”. Vastajate enamuse tagasiside kiitis heaks rohelises raamatus Euroopa kapitaliturgude edendamiseks välja pakutud valdkonnad¹⁴. Sidusrühmad kiitsid heaks ka lihtsa ja läbipaistva väärtpaberistamise loomise ELi raamistiku ning esitasid eraldi konsultatsiooni raames üksikasjalikke arvamusi.

Lisaks Investeerimiskavale Euroopa jaoks ja finantssektori regulatiivsetele algatustele on mitu ELi institutsiooni ja asutust käivitanud algatusi, et taaskäivitada väärtpaberistamise turud ja suurendada usaldust turu toimimise vastu. Komisjon tegutseb koostöös Euroopa Investeerimispanga ja Euroopa Investeerimisfondiga, et aidata rahastada VKEsid, näiteks ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programmiga (COSME) ning komisjoni ja Euroopa Investeerimispanga ühisalgatustega eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksuste kasutamise teemal.

2014. aasta teises pooles algatas Euroopa Keskpank varaga tagatud väärtpaberite ostukava, mille eesmärk on veelgi täiustada rahapoliitika ülekandumist. Varaga tagatud väärtpaberite ostukava eesmärk koos muude rahapoliitiliste meetmetega (sihtotstarbelised pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid (TLTRO), pandikirjade ostukava (CBPP), avaliku sektori ostukava (PSPP)) on soodustada laenuandmist euroala majandusele. 2. oktoobril 2014 vastu võetud kava rakendamise üksikasjades on sätestatud, milliseid varaga tagatud väärtpabereid saab Euroopa Keskpank osta. Kriteeriumid peegeldavad peamiselt Euroopa Keskpanga olemasolevat refinantseerimisoperatsioonide tagatiste raamistikku. Need on üldjoontes kooskõlas komisjoni delegeeritud aktide praeguste kriteeriumide ja käesoleva ettepanekuga.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

Õiguslik alus

Käesoleva ettepaneku aluseks on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114, mis on õiguslik alus liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamiseks võetud meetmetele, mille eesmärk on siseturu rajamine ja selle toimimine.

Kõnealust õiguslikku alust on Euroopa seadusandja kasutanud ka selleks, et võtta vastu kapitalinõuete määrus (määrus (EL) nr 575/2013), reitinguagentuuride määrus (määrus (EL) 1060/2009) ja määrus 648/2012 (börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta). Nende määruste sätteid on käesolevas määruses kasutatud või muudetud.

Käesoleva ettepanekuga muudetakse ka teatavaid Solventsus II direktiivi sätteid ja tunnistatakse kehtetuks eurofondide ja alternatiivse investeerimisfondi valitseja direktiivide sätteid. Nende direktiivide aluseks on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 53 koostoimes artikliga 62. Kuigi nimetatud sätete õiguslik alus ei ole erinevalt käesolevast ettepanekust Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114, oleks kõnealuste sätete õiguslik alus olnud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114, kui need sätted oleksid võetud vastu asjaomastest direktiividest eraldi. Nende peamine eesmärk on siseturu rajamine ja selle

¹⁴ Vt [link to feedback statement to be inserted].

toimimine, eriti väärtpaperistamistega tegelevatele investoritele ja emitentidele siseturul võrdsete tingimuste loomine.

Subsidiaarsus (ei kuulu liidu ainupädevusse)

Käesoleva ettepaneku eesmärk on taaskäivitada jätkusuutlik väärtpaperistamise turg, mis aitab parandada ELi majanduse rahastamist, tagades samas finantsstabiilsuse ja investorite kaitse. Selleks loodaks ettepanekuga reguleeriv platvorm, mida investorid hakkaksid usaldama, et pakkuda rohkem järjekindlust ja turu standardimist ning kehtestada riskitundlikum õigusraamistik (kapitalinõuete määruse ja Solventsus II delegeeritud akti muutmise teel).

Väärtpaperistamistooted on osa ELi avatud ja integreeritud finantsturgudest. Väärtpaperistamine seob omavahel eri liikmesriikide ja kolmandate riikide finantseerimisasutused: sageli algatavad pangad väärtpaperistatud laenud, samas kui finantsasutused, nagu kindlustusandjad ja investeerimisfondid investeerivad nendesse toodetesse nii Euroopas kui ka kogu maailmas. Väärtpaperistamise turg on seetõttu laadilt rahvusvaheline.

Liikmesriigid ise ei saa võtta väärtpaperistamise turgude taaskäivitamiseks piisavaid meetmeid. EL on rahvusvahelisel tasandil propageerinud standardeid lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaperistamise kindlaksmääramiseks. Sellised standardid aitavad investoritel selgitada välja väärtpaperistamise kategooriad, mille aluseks olevaid riske saab lihtsamalt ja läbipaistvamalt analüüsida.

Kõnealuste rahvusvaheliste standardite rakendamine liikmesriikides võiks viia erinevate lähenemisviisideni, luues seega piiriülestele investoritele sisulised tõkked ja õõnestades investorite usaldust standardväärtpaperistamise vastu. Standardväärtpaperistamise riskitundlikum usaldatavusnõuete raamistik eeldab, et EL määratleks standardväärtpaperistamised, sest muidu võiksid eri liikmesriigid kasutada eri liiki väärtpaperistamiste puhul pankade ja kindlustusettevõtjate suhtes riskitundlikumat reguleerivat käsitlust. See tooks kaasa ebavõrdsed tingimused ja õigusliku arbitraaži. Seoses puudujääkidega ühtsuse ja standardimise valdkonnas on EL juba ühtlustanud mitu väärtpaperistamist käsitlevat punkti, eelkõige mõisted, avalikustamise nõuded, hoolsuskohustus, riski säilitamine ja usaldatavusnõuete käsitlus reguleeritud üksuste jaoks, kes kõnealustesse toodetesse investeerivad. Need sätted on töötatud välja mitmesuguste õigusaktide raames (kapitalinõuete määrus, Solventsus II, eurofond, reitinguagentuuride määrus ja AIFide valitsejate direktiiv), mis on tinginud teatavaid lahknevusi eri investorite suhtes kohaldatavates nõuetes. Nõuete järjepidevust saab suurendada ja neid sätteid täiendavalt standardida ainult liidu tasandil.

Meetmed saadavad kogu ELile selge ja kindla sõnumi, et teatavatel väärtpaperistamistel läks hästi isegi finantskriisi ajal ja et need võivad olla kasulikud investeringud eri liiki kutselistele investoritele, kelle jaoks eemaldatakse reguleerivad tõkked (asjakohase usaldatavusnõuete käsitluse puudumine, ebajärjekindel käsitlus eri finantssektorites). Liikmesriigi tasandi meetmetega ei saaks luua tulemuslikult väärtpaperistamiste riskitundlikumat käsitlust, kuna usaldatavusnõuete käsitluse kohaldamine on juba ELi õiguses sätestatud; samuti ei saaks liikmesriigi tasandil tagada praegu eri ELi õigusaktidega hõlmatud sätete (näiteks avalikustamisnõuded, hoolsuskohustus ja riski säilitamine) järjepidevust ega standardimist.

Proportsionaalsus

Valitud poliitikavalikuks on kehtestada nii pikaajaliste kui ka lühiajaliste (sealhulgas varaga tagatud kommertsväärtpaberid) väärtpaperistamiste suhtes kohaldatavad

standardväärtpaberistamise kriteeriumid. Nende kriteeriumide täitmise eest vastutavad peamiselt tehingu algatajad ja sponsorid, kes peaksid tagama standardväärtpaberistamise vastavuse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele teatatud standardväärtpaberistamise kriteeriumidele. Investorid peaksid täitma enne standardväärtpaberistamisse investeerimist hoolsuskohustust, toetudes piisavalt standardväärtpaberistamise teatele ning tehingu algataja, sponsori ja eriotstarbelise väärtpaberistamisüksuse avaldatud teabele. Lähenedisviisi tugevdatakse järelevalve, piiriülese järelevalvealase koordineerimise ja sanktsioonide mehhanismiga. ELi raamistikuga sätestatakse läbipaistvuse, hoolsuskohustuse ja riski säilitamise alased normid.

Samal ajal ei ole turuosalisel kohustatud standardväärtpaberistamisi ette võtma ega nendesse investeerima: tehingu algatajad võivad ikka tegelda muude väärtpaberistamisega või väärtpaberistamisega, mis on lihtsamad, läbipaistvamad ja standarditumad, kui standardväärtpaberistamise kriteeriumidega nõutakse. Standardväärtpaberistamise kriteeriumide koostamisel on püütud need viia vastavusse likviidsuskattekindajate ja Solventsus II käsitlevates delegeeritud aktides¹⁵ sätestatud kriteeriumidega ning BCBS-IOSCO kriteeriumidega.

Mis puutub vastavusse standardväärtpaberistamise nõuetele, siis kõige sobivamaks mehhanismiks peetakse vastutuse panemist väärtpaberistamistehingu algatajatele ja investoritele, mille üle tehakse järelevalvet. Järelevalve saab jälgida muutusi turul ja kontrollida, et tehing vastaks kõikidele standardväärtpaberistamise kriteeriumidele ning kehtestada vajaduse korral sanktsioone. Ühest küljest on finantskriis näidanud, et varem toetusid investorid liiga palju kolmandatele isikutele, näiteks reitinguagenduuridele. Ülemäärase toetumise tõttu kolmandatele isikutele ei tegelenud investorid piisavalt hoolsuskohustusega. See tulenes ka osaliselt regulatiivsetest viidetest kolmandatele isikutele, mida tuleks seetõttu vältida. Kuigi kolmandad isikud võivad vabatahtlikult endiselt olulist rolli mängida, on käesoleva ettepanekuga jäetud hoolsuskohustuse koormus väärtpaberistamistehingu algatajatele ja investoritele. Teisest küljest lükkaks järelevalveasutuste juba eelnev regulatiivne kaasamine selleks, et kinnitada väärtpaberistamise vastavust standardväärtpaberistamise nõuetele, vastutuse avalikele asutustele, mis võib viia moraalariski tekkimiseni, samas kui vastutama peaksid väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused.

ELi väärtpaberistamise raamistik töötatakse vajaduse korral välja kooskõlas liidu avalikustamisnõudeid, hoolsuskohustust ja riski säilitamist käsitlevate kehtivate sätete ja olemasolevate definitsioonidega. See tagab, et turg saab toimida edasi kehtiva õigusraamistiku põhjal, kui seda raamistikku ei muudeta, nii et ei suurendataks tarbetult kulusid ega tekiks regulatiivset segadust. Jätkuvalt tagatakse ka investorite kaitse ja finantsstabiilsus, andes samas suurima võimaliku panuse ELi majanduse rahastamisse. Ühtlustatud ELi raamistiku loomise nimel on vajaduse korral tehtud muudatusi.

Kehtiva õigusraamistiku ühtlustamisega ELi tasandil ei saa iseenesest standardida kõiki väärtpaberistamise turu protsesse ja tavasid. Sellepärast kutsutakse ettepanekuga turuosalisi turul valitsevaid tavasid edasi standardima. Näiteks osutas avalik konsultatsioon, et väärtpaberistamise dokumenteerimise täiendav standardimine turuosaliste poolt, nagu seda teeb Madalmaade väärtpaberistamise ühendus, on paljulubav. Seda lähenedisviisi võiks laiendada muudele liikmesriikidele ja varaklassidele, et väärtpaberistamise tavasid täiendavalt standardida ja seega vähendada kõikide turuosaliste kulusid ja soodustada investeerimist

¹⁵ Vt joonealused märkused nr 16 ja 17.

väärtpaberistamisse. Komisjon kutsub turuosalisi ja nende kutsealaseid ühendusi alustama täiendava standardimisega. Komisjon teostab järelevalvet ja pakub vajaduse korral abi.

Proportsionaalsust on täiendavalt arutatud mõjuhinnangus, eriti selle punktis 4.4.

Vahendi valik

Käesoleva ettepaneku eesmärk on luua standardväärtpaberistamise jätkusuutlik turg. Selleks on ettepanekus sätestatud kriteeriumid, millele väärtpaberistamised peavad vastama, esitatud on vajalik järelevalveraamistik ja kokku on kogutud ELi väärtpaberistamist käsitlevate aktide olemasolevad riski säilitamise, avalikustamise ja hoolsuskohustuse alased sätted.

Standardväärtpaberistamise kriteeriumid peaksid olema kogu ELis ühtsed. Võrreldavad, kuid piiratud reguleerimisalaga kriteeriumid on praegu kehtestatud kahe komisjoni delegeeritud määrusega (likviidsuskattekorrajat ja Solventsus II käsitlevad delegeeritud aktid). Lisaks on palju avaldamisnõudeid, riski säilitamise ja hoolsuskohustuse norme sätestatud arvukates ELi määrustes (kapitalinõuete määrus, Solventsus II delegeeritud akt, reitinguagentuuride delegeeritud määrus ja investeerimisfondide valitsejate delegeeritud määrus).

ELi toimimise lepingu artikli 114 lõige 1 on õiguslik alus määruale, millega kehtestatakse ühtsed sätted, mille eesmärk on parandada siseturu toimimist. Standardväärtpaberistamise kriteeriumid ja ELi väärtpaberistamist käsitlevate õigusaktide riski säilitamise, avalikustamise ja hoolsuskohustuse sätete ühtlustamine on vajalikud siseturu nõuetekohaseks ja turvaliseks toimimiseks. Direktiiviga samasuguseid tulemusi ei saavutataks, sest direktiivi rakendamisel võidakse liikmesriigi tasandil vastu võtta lahknevaid meetmeid, mis võiksid viia konkurentsi moonutamise ja õigusliku arbitraažini. Pealegi on suurem osa ELis selles valdkonnas juba kehtivaid sätteid võetud vastu määrusega.

Käesoleva õigusliku raamistiku loomine eeldab arvukate õigusaktide vastuvõtmist. Esiteks väärtpaberistamise määrus, millega koostatakse finantssektorite jaoks ühtsed määratlused ja normid, ühtlustatakse riski säilitamise, hoolsuskohustuse ja avalikustamise alased normid. Samas määruuses sätestatakse standardväärtpaberistamise kriteeriumid kõikidele finantssektoritele, aktsepteeritavatele varaklassidele ja tehingustruktuuridele, samuti asjakohastele turuosalistele kõikides sektorites. Käesoleva määruusega tuleks ka tunnistada kehtetuks valdkondlikes õigusaktides liigseks osutuvad sätted. Teiseks tehakse ettepanek võtta vastu õigusaktid krediitiasutuste riskitundlikumaks usaldatavusnõuete käsitlemiseks. Krediitiasutuste usaldatavusnõuete raamistik on praegu kehtestatud kapitalinõuete määruuses ja kindlustusandjate raamistik Solventsus II delegeeritud aktis. Seepärast tuleks võtta vastu kapitalinõuete määruuse muutmise ettepanek, samuti tuleks muuta Solventsus II delegeeritud akti, kui väärtpaberistamise õigusraamistik on vastu võetud.

Mis puutub nende aktide vastuvõtmise ajakavasse, siis eri õigusaktid moodustavad ühe omavahel seotud paketi, sest standardväärtpaberistamise jaoks kehtestatakse eraldi kohandatud usaldatavusnõuete käsitus. Seepärast on oluline, et komisjon koostaks kõiki asjakohaseid elemente sisaldava kõikehõlmava paketi.

Selleks et tagada kindlustuse valdkonnas väärtpaberistamist reguleeriva raamistiku kooskõla käesoleva määruusega, on vaja teha mitu muudatust komisjoni delegeeritud määruusesse (EL) 2015/35 (Solventsus II delegeeritud akt). Kõigepealt tuleb selle väärtpaberistamise definitsioonid viia kooskõlla käesoleva ettepaneku omadega. Teiseks saab käesolevas määruuse ettepanekus sisalduvate riski säilitamist ja hoolsuskohustust käsitlevate nõuete otsekohaldatavuse tõttu sarnased nõuded Solventsus II delegeeritud määruuses pärast käesoleva määruuse jõustumist tühistada. Arvestades kapitaliturgude liitu käsitleva rohelise raamatu üle

toimunud avaliku konsultatsiooni käigus üles näidatud laialdast toetust sellele, et standardväärtpaberistamise madalama nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise suhtes kohaldataks Solventsus II alusel kohandatud omavahendite nõuet koos täiustatud riskitundlikkusega, töötab komisjon välja uue kalibreerimise. Metoodika lähtuks aluspositsioonide kapitalinõuetele tuginevast aluspositsioonide arvessevõtmise meetodist, mida täiustataks mitteneutraalsuse teguriga, et võtta arvesse väärtpaberistamise mudeliriski. Aluspositsioonide kapitalinõuded tugineksid komisjoni delegeeritud akti (EL) 2015/35 kehtivate kalibreerimistele ja mitteneutraalsuse tegur ühtlustataks Euroopa Pangandusjärelevalve poolt 7. juulil 2015 esitatud nõuannete keskmiste teguritega¹⁶. Sellise metoodika tulemusel väheneksid märkimisväärselt standardväärtpaberistamise madalama nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise omavahendite nõuded. Ka kõrgema nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise kalibreerimiste arvutamise metoodikat muudetakse tehniliselt. Nende kalibreerimiste muutmised tuleks vormistada komisjoni delegeeritud akti (EL) 2015/35 muudatustena.

Komisjonil on juba praegu volitused võtta vastu Solventsus II delegeeritud määruse muudatused. Kuid kuna uued kalibreerimised peavad lähtuma käesolevast ettepanekust ja eriti standardväärtpaberistamise nõuetest, saab vajalikud muudatused võtta vastu alles pärast käesoleva ettepaneku vastuvõtmist. Komisjon kavatseb tagada, et kindlustus- ja pangandussektori uusi kalibreerimisi kohaldataks samast kuupäevast.

Käesolevale ettepanekule järgneb hiljem ettepanek muuta likviidsuskattekindaja delegeeritud akti, et see käesoleva määrusega kooskõlla viia. Eelkõige tuleb muuta neid kriteeriumeid, mille alusel väärtpaberistamisi aktsepteeritaks kõnealuse delegeeritud akti artiklis 13 sätestatud 2B tasandi varana, et viia need kooskõlla käesolevas määruses sätestatud standardväärtpaberistamise üldkriteeriumidega. Praegu ei tehta ettepanekut nende delegeeritud aktide muutmiseks. Selleks tuleb järgida erinevat menetlust ja see sõltub käesoleva paketi seadusandlike läbirääkimiste tulemustest.

3. SIDUSRÜHMADEGA PEETUD KONSULTATSIOONIDE JA MÕJUHINNANGUTE TULEMUSED

Konsulterimine sidusrühmadega

Avalik konsultatsioon lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise võimaliku ELi raamistiku üle toimus 18. veebruarist 13. maini 2015. Laekus 120 vastust¹⁷. Üldiselt näitas konsulterimine, et eelisjärjekorras tuleks luua lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise kogu ELi hõlmav raamistik (vastuste kokkuvõte on esitatud allpool viidatud mõjuhinnangu 10. lisas).

Vastajad nõustusid üldiselt, et ELi väärtpaberistamiste kriisiaegseid, USA omadega võrreldes palju paremaid tulemusi tuleks tunnustada ja et kehtivat reguleerivat raamistikku tuleks muuta. See aitaks Euroopa väärtpaberistamise turul jätkusuutlikult taaselavneda, pakkudes ELi majandusele täiendavat rahastamist ja tagades samal ajal finantsstabiilsuse.

Arvesse võeti ka sidusrühmade vastuseid. Mitu turuosalist eelistas, et standardväärtpaberistamise jaoks loodaks erasektori asutused, kes tegutseksid sertifitseerijate või kontrolliüksustena. Nad väitsid, et väliste isikute kohustuslikus korras kasutamine võiks aidata parandada väärtpaberistamise kehva mainet ning tekitada investorites usaldust

¹⁶ Kättesaadav aadressil: www.eba.europa.eu/documents/10180/983359/EBA-Op-2015-14+Opinion+on+qualifying+securitisation.pdf

¹⁷ Vaata: http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/securitisation/index_en.htm

standardväärtpaberistamise vastu. Standardväärtpaberistamise alaste kogemustega kolmandate isikute vabatahtlik kaasamine, et aidata kontrollida väärtpaberistamise vastavust standardväärtpaberistamise nõuetele, võiks aidata nii investoritel kui ka tehingu algatajatel arvamust kujundada. Kuid nagu järelevalveasutuste enamus konsultatsiooni käigus rõhutas, on ülioluline, et investorid jätkaksid ise hindamisi, sest otsuse eest investeerida vastutavad nad lõpuks ise. Komisjon usub ka, et panganduse ja kindlustuse soodsam usaldatavusnõuete käsitus pakub investoritele piisavalt stiimuleid investeerida standardväärtpaberistamistesse.

Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine

Komisjon on saanud BCBS-IOSCO ühise rakkerühma aruteludel ja arvamustevahetustel osalemisega väärtuslikku teavet väärtpaberistamise turgude kohta ning BCBS töös osalemise kaudu kapitalikäsitlemise läbivaatamise alal toimuva kohta. Komisjon on ka jälginud Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee kui terviku ja selle liikmete (Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve) poolt väärtpaberistamise peamiste aspektidega tehtavat tööd. 2014. aastal toimunud kolme avaliku konsultatsiooniga (mille tegid Euroopa Keskpank ja Inglise Keskpank, BCBS-IOSCO ja Euroopa Pangandusjärelevalve) on kogutud väärtuslikku teavet sidusrühmade seisukohtadest väärtpaberistamise turgude kohta. Komisjon on ise korraldatud avaliku konsultatsiooni puhul nendest lähtunud ja keskendunud peamiste probleemide kohta täiendava teabe kogumisele. Komisjon on kohtunud riigiasutustega, keskpankadega, erasektori esindajate ja Rahvusvahelise Valuutafondiga. Üldiselt kinnitavad rahvusvahelise tasandi konsultatsioonid komisjoni korraldatud konsultatsioonil esitatud seisukohti ja pakuvad kohati täiendavat tagasisidet kavandatavate poliitikavalikute suhteliste eeliste kohta.

Mõju hindamine

Käesoleva ettepaneku ettevalmistamiseks koostati mõjuhindang ja arutati seda talitustevahelise juhtrühmaga. Mõjuhindamise aruanne esitati õiguskontrollikomiteele 17. juunil 2015. Komitee koosolek toimus 15. juulil 2015. Komitee andis positiivse hinnangu ning kutsus tegema muudatusi ja lisama täiendavat teavet järgmistes valdkondades: väärtpaberistamise turu praegune olukord eri liikmesriikides ja algatuse tõenäoline mõju liikmesriikide tasandil; leitud probleemide ja algatuse eesmärkide vahelise seose ja realistlikult saavutatavate eesmärkide kirjeldamine; ülevaade poliitikavalikute mõjuhindangus toodud eelistest ja puudustest. Need valdkonnad on lisatud lõplikku versiooni ja neid on selles käsitletud. Lõplik versioon on kättesaadav komisjoni veebisaidil. Õigusloome kvaliteet ja lihtsustamine

Käesoleva ettepanekuga lihtsustatakse ja ühtlustatakse väärtpaberistamise suhtes kohaldatavaid õigusnorme. Ei ole lihtne prognoosida usaldusväärselt, kui suurt lisarahastamist võiksid elavnevad väärtpaberistamise turud pakkuda, sest see sõltub arvukatest teguritest, nagu makromajanduslikud tingimused ja rahapoliitika, krediidi kogunõudlus ja muutused alternatiivsetes rahastamiskanalites. Need tegurid võivad tõenäoliselt aja jooksul muutuda ja mõjutada lõpptulemust. Näiteks kui väärtpaberistamise turul taastuksid kriisieelsed emiteerimistasemed ja krediidasutused kasutaksid uusemissioone uute laenude andmiseks, siis saaks nendega anda erasektorile täiendavat laenu 100–150 miljardi euro ulatuses. See tähendaks ELi ettevõtjatele ja majapidamistele 1,6 % võrra rohkem laene.

Kõnealused finantsinstrumendid ei sobi jaeinvestoritele nende riskide taseme ja olemusliku keerukuse tõttu. Käesolevasse ettepanekusse valitud poliitikavalikud peaksid avaldama mitmetist positiivset mõju VKEde rahastamisele (vt mõju hindamise aruande 6. lisa). Esiteks peaksid need aitama VKEsid rahastada kahel konkreetset viisil: VKEdele suunatud laenud

VKEde varaga tagatud väärtpaberite kaudu ja lühiajalised laenud lihtsate ja läbipaistvate varaga tagatud kommertsväärtpaberite emiteerimiste kaudu. Teiseks peaks algatus pakkuma pankadele vahendit riski bilansist eemaldamiseks. See omakorda tähendab, et pankadel peaks vabanema rohkem kapitali, mida saab seejärel pakkuda uute laenude andmiseks muu hulgas VKEdele. Lõpuks peaks algatus ühtse ja järjepideva väärtpaberistamise ELi raamistiku loomise ning turuosaliste täiendavale standardimisele üles kutsumisega vähendama väärtpaberistamise tegevuskulusid. Kuna VKEde laenude väärtpaberistamise puhul on need kulud keskmisest kõrgemad, peaks kulude vähenemine mõjutama eriti soodsalt VKEde laenude maksumust.

Põhiõigused

Käesoleva ettepaneku puhul on teataval määral asjakohased ainult ELi põhiõiguste hartas sätestatud isikuandmete kaitse (artikkel 8), ettevõtlusvabadus (artikkel 16) ja tarbijakaitse (artikkel 38). Nende õiguste ja vabaduste piiramine on harta artikli 52 kohaselt lubatud.

Käesoleva ettepaneku puhul on põhiõiguste teatavaid piiranguid õigustav üldist huvi pakkuv eesmärk turu usaldusväärsuse ja finantsstabiilsuse tagamine. Ettevõtlusvabadust võib piirata vajadusest täita teatavaid riski säilitamise ja hoolsuskohustuse nõudeid, et tagada huvide ühitamine investeerimisahelas ja tagada potentsiaalsete investorite ettevaatlik käitumine. Mis puudutab isikuandmete kaitset, siis teatava laenu tasandi teabe avalikustamine võib osutuda vajalikuks, et investorid saaksid hoolsuskohustust täita. Tuleb märkida, et need sätted on ELi õigusega juba kehtestatud. Käesolev ettepanek ei peaks mõjutama tarbijaid, sest väärtpaberistamised ei ole tarbijatele suunatud. Kuid standardväärtpaberistamised võimaldaksid kõikidel investorite klassidel kaasnevaid riske paremini analüüsida. See aitab investoreid kaitsta.

4. MÕJU EELARVELE

Käesoleva seadusandliku ettepaneku mõju ELi eelarvele oleks piiratud. See tähendab poliitika edasiarendamist komisjonis ja kolmes Euroopa järelevalveasutuses. Lisaks antakse Euroopa järelevalveasutustele spetsiifilised koordineerimisülesanded, et tagada standardväärtpaberistamise raamistiku järjepidev rakendamine ELis. Ettepanekul on üks lisa, mis sisaldab finantsselgitust.

5. MUUD KÜSIMUSED

• Rakenduskavad ning seire-, hindamis- ja aruandluskord

Kuna kavandatav instrument tugineb märkimisväärses osas kehtivale ELi õigusele, ei ole rakenduskava tarvis ette valmistada.

Määrus hõlmab Euroopa järelevalveasutuste ja komisjoni poolset järelevalvet ja hindamist. Esiteks peaks Euroopa pangandusjärelevalve tihedas koostöös Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ning Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega avaldama aruande standardväärtpaberistamise nõuete rakendamise, järelevalveasutuste võetud meetmete ja rakendamise käigus esile kerkida võivate sisuliste riskide ning uute haavatavuste ning turuosaliste poolt ELi väärtpaberistamise turul standardimise edendamiseks tehtud algatuste kohta. Lisaks peab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tihedas koostöös kahe teise Euroopa järelevalveasutusega avaldama kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumist aruande läbipaistvusnõuete toimimise ja ELi väärtpaberistamise turu läbipaistvuse taseme kohta.

Teiseks vaatab komisjon käesoleva määruse läbi ja koostab selle toimimise kohta aruande neli aastat pärast selle jõustumist ning esitab selle ja vajaduse korral ka seadusandliku ettepaneku Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Käesoleva määruse suhtes tehakse seega täielik hindamine, et hinnata muu hulgas seda, kui tõhus ja tulemuslik see on eesmärkide saavutamisel olnud.

Esimese eesmärgi (*eristada lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise tooteid muud liiki väärtpaberistamistest*) saavutamise taset mõõdetakse osana standardväärtpaberistamise toodete hindade toimivusest ja emiteerimise tasemest. Mõlema suurenemine võrreldes muude väärtpaberistamiste toodetega on märk eristamisest ja seega esimese eesmärgi saavutamisest.

Teist eesmärki (*edendada standardimisprotsesside ja tavade levitamist väärtpaberistamise turgudel, tegelda regulatiivsete vastuoludega*) mõõdetakse kolme kriteeriumi taustal: 1) standardväärtpaberistamise toodete hind ja emiteerimise kasv (nt tegevuskulude vähenemine peaks suurendama emiteerimist), 2) turustamis- ja aruandlusmaterjali standardimise ulatus ja 3) turuosaliste tagaside tegevuskulude muutuste kohta (kindlad andmed selle kohta ei pruugi olla avalikult kättesaadavad).

Ettepaneku teatavate sätete üksikasjalik selgitus

Käesolev ettepanek koosneb kahest osast. Esimene osa on pühendatud kõikide väärtpaberistamiste suhtes kehtivatele normidele ja teises osas keskendutakse üksnes standardväärtpaberistamisele.

Esimeses osas on esitatud ühtsed põhinormid, mida kohaldatakse kõikide väärtpaberistamiste suhtes, sealhulgas standardväärtpaberistamised. Kuigi olemasolevate ELi õigusaktidega on nähtud krediitdiasutustele, varahalduse ja kindlustussektorile ette teatavad normid, on need laiali eri õigusaktides ja need ei ole alati järjepidevad. Ettepaneku esimese osaga koondatakse normid ühte akti, seega tagades eri sektorites järjepidevuse, ühtlustades ja lihtsustades samas olemasolevaid norme. Selle tulemusel tühistatakse sektoripõhised sätted samal teemal.

Teine osa sisaldab standardväärtpaberistamise kriteeriume. Likviidsuskattekordaja määruhes ja Solventsus II määruhes on komisjon juba eriotstarbeks kehtestanud käesolevas määruhes sätestatutega sarnased kriteeriumid, kuid väärtpaberistamise määruhes luuakse üldine ja sektoritevaheline kord. Kapitalinõuete määruhes läbivaatamine ja Solventsus II delegeeritud akti edaspidine muutmine pakub standardväärtpaberistamisse investeerivatele pankadele ja kindlustusandjatele riskitundlikumat usaldatavusnõuete käsitlust. Likviidsuskattekordaja delegeeritud akti on ka kavas muuta, et viidata käesolevale õigustloovale aktile ja eriti standardväärtpaberistamise kriteeriumidele. Muudetavas delegeeritud aktis täpsustatakse ka konkreetsed väärtpaberistamise likviidsuse näitajatega seotud kriteeriumid.

Mõisted (artikkel 2)

Käesoleva ettepaneku mõisted on suures osas võetud üle kapitalinõuete määruhest ja nendega tagatakse samade mõistete kohaldamine kõikides finantssektorites, sealhulgas kapitalinõuete määruhes reguleerimata sektorites.

Hoolsuskohustuse nõuded investoritele (artikkel 3)

Kuna väärtpaberistamised ei ole alati kõige lihtsamad ja läbipaistvamad finantstooted ja nendega võivad kaasneda muude finantsinstrumentidega võrreldes kõrgemad riskid, on institutsionaalsete investorite suhtes kehtestatud hoolsuskohustuse nõuded.

Olemasolevad normid on kehtestatud kapitalinõuete määruises, Solventsus II delegeeritud aktis ning komisjoni delegeeritud määruises 231/2013 (alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate määrus). Need normid tühistatakse ja asendatakse ühtse artikliga, mis näeb ette identsed ja ühtlustatud hoolsuskohustuse nõuded kõikidele ELis või ELi kaudu tegutsevate reguleeritud institutsionaalsete investorite liikidele. Eurofondide suhtes ei ole siiani kehtestatud hoolsuskohustuse nõudeid: komisjonil on siiski volitused need nõuded vastu võtta (eurofondide direktiivi artikkel 50a). Ta ei ole seda veel teinud, sest eurofondid on kavas käesoleva algatusega hõlmata. Sellepärast kehtestatakse ettepanekuga nõuded ka eurofondidele. Ettepanekus hõlmatakse hoolsuskohustuse nõudega ka töandjapensioni kogumisasutused. Nende suhtes ei ole seni veel nõudeid kehtestatud, kuid nõuete kehtestamine sobiks hästi ettepanekus võtta vastu direktiiv töandjapensioni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta sätestatud eesmärgiga parandada töandjapensioni kogumisasutuste riskijuhtimist ja eesmärgiga luua institutsionaalsetele investoritele ühtlustatud raamistik.

Standardväärtpaberistamise korral peaksid investorid täitma hoolsuskohustuse seoses standardväärtpaberistamise nõuetega. Kuna standardväärtpaberistamise nõuded ei ole väärtpaberistamise riski tunnuste näitajad, vastutavad investorid väärtpaberistamispositsioonist tuleneva riskipositsiooniga kaasnevate riskide hindamise eest ja selle eest, kas väärtpaberistamine on investori vajaduste jaoks sobiv ja asjakohane.

Riski säilitamine (artikkel 4)

Riski säilitamine väärtpaberistamistehingu algatajate, sponsorite või esialgsete laenuandjate poolt tagab nende ja investorite vahelise huvi ühitamise.

Olemasolevate sektorispetsiifiliste määrustega (kapitalinõuete määrus, Solventsus II direktiiv ja alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate määrus) on juba kehtestatud riski säilitamise nõuded, kuid seda on tehtud nn kaudse lähenemisviisiga: sellised nõuded ei kehti otse väärtpaberistamistehingu algatajate, sponsorite või esialgsete laenuandjate suhtes, kuid investor peaks kontrollima, kas tehingu algataja, sponsor või esialgne laenuandja on riski säilitanud. See paneb koormuse investorile, kellel puudub otsejuurdepääs selliseks kontrolliks vajalikule teabele.

Sellepärast kehtestatakse käesoleva ettepanekuga tehingu algatajale, sponsorile ja esialgsele laenuandjale otsene riski säilitamise nõue ja aruandluskohustus. Investorid saavad seega lihtsamalt kontrollida, kas need üksused on riski säilitanud. Nende väärtpaberistamiste puhul, kus tehingu algataja, sponsor või esialgne laenuandja on asutatud väljaspool ELi, kohaldatakse endiselt täies ulatuses kaudset lähenemisviisi. Olemasolev lähenemisviis tagab kogu maailmas võrdsed tingimused. Kooskõlas kehtivate ELi õigusaktidega tuleks ette näha teatavad erandid olukordadeks, kus väärtpaberistatud positsioonidele on täielikult, tingimusteta ja pöördumatult andnud tagatise eelkõige ametiasutused. Kui avalikest vahenditest on tagatise vormis või muul kujul antud toetust, kohaldatakse käesoleva määruise sätete suhtes riigiabi eeskirju.

Käesolevas ettepanekus arvestatakse ka Euroopa Pangandusjärelevalve soovitus täita riski säilitamise korra rakendamises võimalik lünk, mille kaudu võiks nõuetest kõrvale hoiduda väärtpaberistamistehingu algataja definitsiooni laia tõlgendamisega. Lühiajaliseks on täpsustatud, et artikli 4 tähenduses ei saa pidada väärtpaberistamistehingu algatajaks üksust,

mis on loodud sihtotstarbelise riuliettevõtjana, mille ainus eesmärk on positsioone väärtpaberistada ja millel puudub laiem ärieesmärk. Näiteks peab majandushuvi säilitaval üksusel olema suutlikkus täita maksekohustused väärtpaberistatavate positsioonidega sidumata allikatest.

Läbipaistvusnõuded (artikkel 5)

Väärtpaberistamise ja aluspositsioonide läbipaistvusnõuded võimaldavad investoritel väärtpaberistamisi mõista, hinnata ja võrrelda ning mitte toetuda üksnes kolmandatele isikutele, nagu reitinguagentuurid. Need võimaldavad investoritel tegutseda usaldusväärselt ja täita hoolsuskohustust.

Käesoleva ettepanekuga tagatakse, et investorite käsutuses oleks kogu asjakohane teave väärtpaberistamise kohta. Sellega on kaetud väärtpaberistamise kõik liigid ja seda kohaldatakse eri sektorites. Selleks et lihtsustada nii teabe kasutamist investorite poolt kui ka avalikustamist tehingu algatajate, sponsorite ja eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksuste poolt, võetakse ettepanekuga üle kehtiv õigustik, sealhulgas standardsed avalikustamisvormid. Kuna viimased ei hõlma praegu kõiki väärtpaberistamise segmente, on tarvis välja töötada täiendavad vormid (näiteks varaga tagatud kommertsväärtpaberid). Seda tehes tuleb leida õige tasakaal avalikustamisnõuete üksikasjalikkuse taseme ja proportsionaalsuse vahel.

Väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused peaksid tegema investoritele teabe standardsete vormidega vabalt kättesaadavaks veebisaidil, mis vastab teatavatele kriteeriumidele, nagu andmekvaliteedi kontroll ja talitluspidevus. Praktikas võimaldaks see asjaomase teabe esitamist teabehoidlasse nagu näiteks „European Datawarehouse”, kuhu on juba kogutud palju sellist liiki teavet eurosüsteemi refinantseerimisoperatsioonide aktsepteeritavuse kohta. Teavet esitatakse standardvormidega, mida võiks kasutada ka teabe esitamiseks käesoleva määruse kohaselt ja seda võiks esitada reitinguagentuuride määruse artikli 8b kohasel struktureeritud finantsinstrumente käsitleval veebisaidil, kui see valmib. Igal juhul on pädevatel asutustel vastutus tagada, et investoritele esitataks nõuetekohaselt teavet ja et veebisait vastaks nõutud tunnustele. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve peaks tihedas koostöös Euroopa Pangandusjärelevalve ja Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega täpsustama regulatiivsete tehniliste standardite eelnõus nõuded, mida esitatakse veebisaidile, kus teave tehakse väärtpaberistamispositsioonide omanikele kättesaadavaks. Eelkõige kaetakse nende nõuetega haldusstruktuur, sealhulgas veebisaidi sõltumatus, juurdepääsutingimused, hea toimivuse, kindla töökorralduse ja usaldusväärsuse tagamise sisenõuded ja menetlused teabe kvaliteedi ja täpsuse tagamiseks.

Standardväärtpaberistamine (artiklid 6–13)

Artiklid 6–13 hõlmavad **standardväärtpaberistamise** nõudeid.

Standardväärtpaberistamine ei tähenda seda, et väärtpaberistamine oleks riskivaba, vaid seda, et toode vastab mitmetele kriteeriumitele ning ettevaatlik ja hoolas investor saab analüüsida kaasnevat riski.

Standardväärtpaberistamise nõudeid on kaht liiki: ühed on suunatud pikaajalistele väärtpaberistamistele ja teised lühiajalistele väärtpaberistamistele (varaga tagatud kommertsväärtpaberid). Suures osas on nõuded siiski sarnased. Nõuete väljatöötamisel võetakse aluseks likviidsuskattekindajad ja Solventsus II käsitlevates delegeeritud

õigusaktides sätestatud kehtivad nõuded, EBA nõuanded ning BCBS-IOSCO standardid. Nõudeid kohaldatakse kõigi finantssektorite suhtes.

Ettepanek võimaldab standardväärtpaberistamiseks saada üksnes tegeliku müügiga seotud väärtpaberistamisel. Tegeliku müügiga väärtpaberistamise puhul kantakse aluspositsioonide omandiõigus üle eriotstarbelisele väärtpaberistamisüksusele või loovutatakse talle see tegelikult. Sünteetiliste väärtpaberistamiste puhul ei kanta sellisele üksusele üle aluspositsioone, vaid aluspositsioonidega seotud krediidirisk kantakse üle garantii või tuletislepinguga. See tekitab täiendavat vastaspoole krediidiriski ning keerukus võib suureneeda eelkõige seoses lepingu sisuga. Siiani ei ole ei rahvusvahelisel (BCBS-IOSCO) ega ka Euroopa tasandil (EBA) töötatud välja standardväärtpaberistamise kriteeriume sünteetilise väärtpaberistamise puhul. Seega ei ole praegu täit selgust selle kohta, milliseid sünteetilisi väärtpaberistamisi tuleks pidada standardväärtpaberistamiseks ning millistel tingimustel. Komisjon kaalub veel seda küsimust ning jälgib rahvusvaheliste ja Euroopa asutuste sellekohast tööd. Komisjon hindab, kas mõned sünteetilised väärtpaberistamised, millel on finantskriisi ajal läinud hästi, ning mis on lihtsad, läbipaistvad ja standarditud, peaksid suutma täita standardväärtpaberistamise nõudeid. Tulevikus võiks komisjonil olla poliitiliste ettepanekute koostamisel kasu eriti EBA panusest. Ühele VKEde tehingute erikategooriale, mida tehakse ametiasutuste või riiklike tagatisskeemidega koos (st „seeriapõhine tagamine tehakse siiski erand ja teatavatel tingimustel kehtestatakse kapitalinõuete määruse kohane standardväärtpaberistamise usaldatavusnõuete käsitus).

Standardväärtpaberistamise teade ja selle avalikustamine (artikkel 14)

Väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused peaksid ühiselt vastutama standardväärtpaberistamise nõuete täitmise ning ESMA teavitamise eest, kes avaldab selle oma veebisaidil. See tagab, et väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused võtavad vastutuse oma väite eest, et väärtpaberistamine on lihtne, läbipaistev ja standarditud ning et turul valitseb läbipaistvus. Väärtpaberistamistehingu algatajad ja sponsorid vastutavad ebaõigest või eksitavast teatest tuleneva mis tahes kahju eest siseriikliku õigusega ette nähtud tingimustel. Investorid peavad siiski täitma hoolsuskohustust, kuid võivad asjakohasel määral tugineda standardväärtpaberistamise teatele ning väärtpaberistamistehingu algataja, sponsori ja eriotstarbelise väärtpaberistamisüksuse avaldatud teabele standardväärtpaberistamise nõuete täitmise kohta. Menetluse hõlbustamiseks investorite, väärtpaberistamistehingu algatajate, sponsorite ja eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksuste jaoks, töötavad Euroopa järelevalveasutused standardväärtpaberistamise hindamiseks välja vastava vormi.

Järelevalve (artiklid 15-22)

Finantsstabiilsuse kaitsmiseks, investorite usalduse tagamiseks ja likviidsuse edendamiseks on hädavajalik väärtpaberistamise turgude nõuetekohane ja tõhus järelevalve. Selle eesmärgi saavutamiseks nõutakse ettepanekus liikmesriikidelt pädevate ametiasutuste määramist kooskõlas finantsteenuste valdkonna kehtivate ELi õigusaktidega. Kehtivate ELi õigusaktide sätetega on ette nähtud, et hoolsuskohustust käsitlevas artiklis sätestatud nõuete täitmise üle järelevalve teostamiseks peaksid liikmesriigid määrama asjaomase institutsionaalse investori pädeva asutuse. Järelevalveasutusel peaksid olema volitused, mis talle on antud finantsteenuseid käsitlevate asjaomaste õigusaktidega. Ettepaneku artiklitega 4–14 ettenähtud järelevalve teostamiseks ja juhul kui asjaosaliste suhtes kohaldatakse ELi finantsteenuste õigusakte, peaksid pädeva asutuse asjaomase reguleeritud ettevõtja puhul määrama liikmesriigid. Kui näiteks asjaomane ettevõtja on krediitiasutus, peaksid liikmesriigid määrama asjaomase pangandusjärelevalveasutuse. Juhul kui krediitiasutuse puhul on määruse (EL) nr 1024/2013 alusel tegemist olulise krediitiasutusega, tuleks määrata ühtne

järelevalvemehhanism. Kui asjaosaline ei ole ELi finantsteenuste õigusaktide kohaselt reguleeritud ettevõtja, näiteks eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus, siis võivad liikmesriigid otsustada, milline asutus peaks olema pädev asutus. Sellisel moel vastab käesoleva ettepanekuga ettenähtud järelevalvekord võimalikult suurel määral kehtivale korrale. ELi õigusega hetkel reguleerimata ettevõtjate puhul peavad liikmesriigid määrama ühe või mitu pädevat asutust.

Liikmesriigid peaksid pädevatele asutustele andma ELi finantsteenuste õigusaktidega tavapäraselt ettenähtud järelevalve- ja uurimis- ja karistuste määramise volitused.

Väärtpaberistamise turu piiriülest olemust arvestades on hädavajalik pädevate asutuste ja Euroopa järelevalveasutuste vaheline koostöö. Teabevahetus, järelevalvetegevuse ja uurimise vallas tehtav koostöö ning otsuste langetamise koordineerimine on põhinõuded.

Selleks et pädevad asutused tõlgendaksid ja mõistaksid standardväärtpaberistamise nõudeid ühetaoliselt, peaksid EBA, ESMA ja EIOPA koordineerima pädevate asutuste tööd finantssektorite lõikes ning käsitlema praktilisi küsimusi, mis võivad tekkida seoses standardväärtpaberistamisega. Eelkõige võivad nad koordineerida oma tööd Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee raames. Küsimuste ja vastuste süsteem peaks turuosalistel ja pädevatel asutustel hõlbustama käesoleva määruse rakendamist.

Pidades silmas seda, millist mõju avaldab standardväärtpaberistamise klassifitseerimine näiteks selliste toodete kapitalikäsitlemisele, on tarvis mõningaid erieeskirju. Näiteks võivad kahe eri liikmesriigi kaks kindlustusandjat investeerida samasse standardväärtpaberistamisse teisest liikmesriigist. Esimese kindlustusandja üle järelevalvet teostav pädev asutus võib järeldada, et väärtpaberistamise instrument ei vasta standardväärtpaberistamise nõuetele, samas kui teise kindlustusandja üle järelevalvet teostav pädev asutus võib jõuda järeldusele, et standardväärtpaberistamise nõuded on täidetud. Erinevate strateegiate jätkuv kasutamine võib avaldada negatiivset mõju standardväärtpaberistamise strateegia usaldusväärsusele ja tuua kaasa õigusliku arbitraaži.

Seetõttu on standardväärtpaberistamise usaldusväärse strateegia tagamiseks kehtestatud ettepanekuga teatavad erieeskirjad. Kui pädeval asutusel on tõendeid selle kohta, et väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid või eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused on esitanud sisuliselt ebaõige või eksitava standardväärtpaberistamise teate, peaks ta viivitamata teavitama ESMAt, EBAt või EIOPAt ning asjaomaste liikmesriikide pädevaid asutusi, et arutada oma tähelepanekuid. Kui kokkuleppele ei jõuta, tuleks ESMA määruse kohaselt kasutada siduvat vahendusmehhanismi.

Muude õigusaktide muutmine (artiklid 23–27)

Artiklitega 24–27 muudetakse mitmeid artikleid muudes õigusaktides, eelkõige eurofondide direktiivis, Solventsus II direktiivis, reitinguagentuure käsitleva määruses, AIFide valitsejate direktiivis ja Euroopa turu infrastruktuuri määruses. Need muudatused on vajalikud, et võtta arvesse käesoleva ettepanekuga loodavat ühtset väärtpaberistamisraamistikku. Seepärast tuleb mitmed sätted tunnistada kehtetuks või neid muuta. Neid kohaldatakse seni, kuni tunnistatakse kehtetuks nimetatud direktiividel ja määrustel põhinevad delegeeritud õigusaktid (delegeeritud õigusaktide asjaomased sätted). Eelkõige puudutab see komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 625/2014¹⁸ sätteid, Solventsus II delegeeritud õigusakti artikleid

¹⁸ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 625/2014, 13. märts 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega täpsustatakse ülekantud krediidiriskist tulenevate riskipositsioonidega seoses investoritele, sponsoritele,

254–257, AIFi valitsejaid käsitleva määruse¹⁹ artikleid 50–56 ning komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 2015/3²⁰ sätteid. Komisjon kinnitab kõnealuste delegeeritud õigusaktide vajalikud muudatused vastuvõetud väärtpaberistamise määruse alusel.

Euroopa turu infrastruktuuri määruse muudatustega nähakse ette, et pandikirja üksuste ja eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksuste poolt sõlmitud börsiväliste tuletislepingute suhtes ei tohiks teatavate tingimuste täitmisel kohaldada kliiringukohustust. Erandi tegemine on põhjendatud asjaoluga, et börsiväliste tuletislepingute vastaspoolel on võlausaldajad, kellel on tagatis pandikirjade ja väärtpaberistamise korra alusel ning piisav kaitse vastaspoole krediidiriski vastu võib juba olla olemas. Sellisel juhul võiks keskse kliirimise kohustus seetõttu kaasa tuua riskimaandamismeetmete tarbetu dubleerimise ja mõjutada vara struktuuri. Kõnealuste sätete eesmärk on võimaldada Euroopa järelevalveasutustel näha standardväärtpaberistamiste emitentide jaoks ette olukorrad ja tingimused, mis õigustavad erandite tegemist Euroopa turu infrastruktuuri määruses sätestatud kliiringu- ja võimendustagatise nõuete täitmisest.

Kolmandad riigid

Ettepanekuga nähakse põhimõtteliselt ette süsteem, mis on avatud kolmandate riikide väärtpaberistamistele. ELi institutsionaalsed investorid saavad investeerida ELi-välisesse väärtpaberistamisse ja nad peavad täitma samasugust hoolsuskohustust nagu ELi väärtpaberistamise puhul, kontrollides, kas risk on säilitatud ning kas väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus teevad kättesaadavaks kogu asjakohase teabe. Lisaks võivad ka ELi-välised väärtpaberistamised vastata standardväärtpaberistamise nõuetele ning väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus võivad samuti esitada ESMA-le artikli 8 kohase standardväärtpaberistamise teate. Samuti ei nõuta, et aluspositsioonid peaksid asuma ELis.

algsetele laenuandjatele ja väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidiasutustele ja investeerimisühingutele esitatavaid nõudeid (*ELT L 174, 13.6.2014, lk 16–25*).

¹⁹ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 231/2013, 19. detsember 2012, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/61/EL seoses erandite, üldiste tegutsemistingimuste, depositooriumide, finantsvõimenduse, läbipaistvuse ja järelevalvega (*ELT L 83, 22.3.2013, lk 1–95*).

²⁰ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/3, 30. september 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1060/2009 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad avalikustamismääruseid struktureeritud finantsinstrumentide puhul (*ELT L 2, 6.1.2015, lk 57–119*).

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

millega kehtestatakse ühised eeskirjad väärtpaberistamise kohta ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise Euroopa raamistik ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ, 2011/61/EL ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²¹,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Väärtpaberistamine hõlmab tehinguid, mis võimaldavad laenuandjal, kelleks tavaliselt on krediitiasutus, refinantseerida laenude või nõuete kogum, näiteks kinnisvaralaenu, autoliisingud, tarbimislaenu või krediitkaardid, muutes need kaubeldavateks väärtpaberiteks. Laenuandja koondab ja struktureerib oma laenud ümber portfelli ning jaotab need erinevate investorite jaoks eri riskikategooriatesse, võimaldades seega investoritele juurdepääsu investeringutele laenudesse ja muudesse riskipositsioonidesse, millele neil tavapäraselt puuduks otsene juurdepääs. Investoritele teenitakse tulu aluseks olevate laenude rahavoogudest.
- (2) 26. novembril 2014. aastal esitletud Euroopa investeerimiskavaga seoses teatas komisjon oma kavatsusest taaskäivitada kvaliteetse väärtpaberistamise turud, kordamata enne 2008. aasta finantskriisi tehtud vigu. Lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise turu loomine on kapitaliturgude liidu projekti oluline komponent ja aitab kaasa komisjoni esmatähtsale eesmärgile toetada töökohtade loomist ja majanduse jätkusuutliku kasvu taastamist.
- (3) Euroopa Liit ei kavatse väga keerukate, läbipaistmatute ja riskantsete väärtpaberistamistega kaasnevate riskide käsitlemiseks nõrgestada finantskriisi järel rakendatud õigusraamistikku. Oluline on tagada, et võetaks vastu eeskirjad, et lihtsaid, läbipaistvaid ja standarditud tooteid paremini eristada keerukatest, läbipaistmatutest ja riskantsetest instrumentidest ning kohaldada riskitundlikumat usaldatavusraamistikku.
- (4) Väärtpaberistamine on hästi toimivate finantsturgude oluline osa. Usaldusväärselt struktureeritud väärtpaberistamine on oluline viis mitmekesistada rahastamisallikaid ja jaotada riske liidu finantssüsteemi sees tõhusamalt. See võimaldab finantssektori riski

²¹ ELT C , , lk .

laiemalt jaotada ja võib aidata vabastada väärtpaberistamistehingu algataja bilansimahtu, et anda majandusele täiendavaid laene. Üldiselt võib väärtpaberistamine finantssüsteemi tõhustada ja pakkuda täiendavaid investeerimisvõimalusi. Väärtpaberistamine võib luua silla krediitdiasutuste ja kapitaliturgude vahel, tuues nii kaudset kasu ettevõtjatele ja kodanikele (näiteks vähem kulukate laenude ja ettevõtluse rahastamise, kinnisvaralaenude ja krediitkaartide abil).

- (5) Lihtsate, läbipaistvate ja standarditud väärtpaberistamiste („standardväärtpaberistamised”) jaoks riskitundlikuma usaldatavusraamistiku loomine eeldab liidult standardväärtpaberistamise selget määratlemist, kuna vastasel juhul kasutatakse eri liiki väärtpaberistamisel eri liikmesriikides krediitdiasutuste ja kindlustusandjate riskitundlikumat õiguskäsitlust. See tooks kaasa ebavõrdsed tingimused ja õigusliku arbitraaži.
- (6) On asjakohane määratleda kõik väärtpaberistamise põhimõisted kooskõlas liidu valdkondlikest õigusaktidest tulenevate olemasolevate määratlustega. Eelkõige on vaja väärtpaberistamise selget ja laiaulatuslikku määratlust, et hõlmata kõik tehingud ja skeemid, millega positsiooni või nende kogumiga seonduv krediidirisk kantakse üle erineva nõudeõiguse järguga väärtpaberistamisseeriatele. Riskipositsiooni, mis loob otsese maksekohustuse füüsilise vara rahastamiseks või haldamiseks kasutatava tehingu või skeemi puhul, ei tuleks lugeda väärtpaberistamisest tulenevaks riskipositsiooniks, isegi kui sellel tehingul või skeemil on erineva nõudeõiguse järguga maksekohustused.
- (7) Nii rahvusvahelisel kui ka Euroopa tasandil on juba tehtud palju tööd standardväärtpaberistamise kindlakstegemiseks ning komisjoni delegeeritud määrustes (EL) 2015/61²² ja (EL) 2015/35²³ on juba sätestatud lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise kriteeriumid konkreetseteks eesmärkideks, millega seonduv riskitundlikum usaldatavusnõuete käsitlus.
- (8) Tuginedes olemasolevatele kriteeriumidele, 23. juulil 2015 vastuvõetud BCBS-IOSCO kriteeriumidele lihtsate, läbipaistvate ja võrreldavate väärtpaberistamiste kindlakstegemiseks ning eelkõige 7. juulil 2015 avaldatud EBA nõuandele kvalifitseeruvate väärtpaberistamiste kohta, on oluline kehtestada standardväärtpaberistamise üldine ja sektoriüleselt kohaldatav määratlus.
- (9) Standardväärtpaberistamise kriteeriumide rakendamine kogu ELis ei tohiks kaasa tuua erisuguseid lähenemisviise. Sellised lähenemisviisid võiksid luua takistusi piiriülestele investoritele, sundides neid süvenema liikmesriikide raamistike üksikasjadesse ning õõnestades seega investorite usaldust standardväärtpaberistamise kriteeriumide vastu.
- (10) Pädevate asutuste koostöö on oluline, et tagada seda, et standardväärtpaberistamise nõudeid mõistetak스 ühetaoliselt kogu liidus ning käsitleda võimalikke tõlgendusküsimusi. Kõnealust eesmärki silma pidades peaksid kolm Euroopa järelevalveasutust koordineerima oma ja pädevate asutuste tööd Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee raames, et tagada sektoriülene ühtsus ja käsitleda praktilisi küsimusi, mis võivad tekkida seoses standardväärtpaberistamisega. Seda tehes tuleks niipalju kui võimalik küsida ka turuosaliste arvamust ja sellega arvestada.

²² Komisjoni delegeeritud määrus, 10. oktoober 2014, millega täiendatakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses krediitdiasutuste suhtes kohaldatava likviidsuskatte nõudega (*ELT L 11, 17.1.2015, lk 1*).

²³ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/35, 10. oktoober 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (*ELT L 12, 17.1.2015, lk 1*).

Nende arutelude tulemused tuleks teha Euroopa järelevalveasutuste veebisaitidel avalikkusele kättesaadavaks, et abistada väärtpaberistamistehingu algatajaid, sponsoreid, eriotstarbelisi väärtpaberistamisüksuseid ja investoreid standardväärtpaberistamise hindamisel enne nende emiteerimist või neisse investeerimist. Selline koostöömehhanism oleks eriti oluline käesoleva määruse rakendamisele eelneval ajal.

- (11) Väärtpaberistamisse investeerimise või väärtpaberistamise positsioonidega ei teki investoril ainult aluseks olevate laenude või aluspositsioonide krediidiriskid, vaid lisaks sellele võivad väärtpaberistamise struktureerimisest tekkida ka muud riskid, nagu näiteks agentuuririskid, mudelirisk, õiguslikud ja operatsiooniriskid, vastaspoolerisk, vahendusrisk, likviidsusrisk, kontsentratsioonirisk ja operatiivset laadi riskid. Seetõttu on oluline, et institutsionaalsete investorite suhtes kohaldataks hoolsuskohustuse nõudeid, mis tagavad, et nad jaeinvestorite huvides hindavad õigesti väärtpaberistamise kõigist liikidest tulenevaid riske. Hoolsuskohustus saab seega ka suurendada usaldust turul ning üksikute väärtpaberistamistehingu algatajate, sponsorite ja investorite vahel. On oluline, et investorid täidaksid asjakohast hoolsuskohustust ka standardväärtpaberistamise puhul. Nad saavad viia end kurssi väärtpaberistavate osapoolte avaldatud teabega, eelkõige standardväärtpaberistamise teate ja selles kontekstis avaldatud seonduva teabega, mis peaks investoritele andma kogu asjakohase teabe standardväärtpaberistamise kriteeriumide täitmise kohta. Institutsionaalsetel investoritel peaks olema võimalik asjakohasel määral tugineda standardväärtpaberistamise teatele ning väärtpaberistamistehingu algataja, sponsori ja eriotstarbelise väärtpaberistamisüksuse avaldatud teabele selle kohta, kas väärtpaberistamine vastab standardväärtpaberistamise nõuetele.
- (12) Oluline on, et riskipositsioone kaubeldavateks väärtpaberiteks muutvate väärtpaberistamistehingu algatajate, sponsorite ja algsete laenuandjate huvid ühtiksid investorite omadega. Selle saavutamiseks peaks väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor või algne laenuandja säilitama märkimisväärse majandusliku huvi väärtpaberistamise aluspositsioonides. Seetõttu on oluline, et väärtpaberistamistehingu algataja või sponsor säilitab kõnealuste alusriskide puhul olulise majandusliku netoriskipositsiooni. Üldisemalt ei peaks väärtpaberistamistehingud olema struktureeritud nii, et välditakse riski säilitamise nõude kohaldamist. Seda nõuet tuleks kohaldada igas olukorras, mil kohaldatakse väärtpaberistamise majandusliku sisu määratlust, olenemata kasutatud õiguslikust struktuurist või instrumentidest. Puudub vajadus säilitamismõnede mitmekordseks kohaldamiseks. Mis tahes väärtpaberistamise korral on piisav, kui nõuet kohaldatakse üksnes väärtpaberistamistehingu algataja, sponsori või algse laenuandja suhtes. Samamoodi tuleks selliste väärtpaberistamistehingute korral, mille aluspositsioonide hulka kuuluvad ka muud väärtpaberistamise positsioonid, kohaldada säilitamismõuet üksnes investeeringu objektiks oleva väärtpaberistamise suhtes. Standardväärtpaberistamise teade osutab investoritele, et väärtpaberistamistehingu algatajad säilitavad alusriskide puhul olulise majandusliku netoriskipositsiooni. Teatavaid erandeid tuleks teha juhul, kui väärtpaberistatud riskipositsioonidele on täies ulatuses, tingimusteta ja tagasivõtmata andnud garantii eelkõige ametiasutused. Avaliku sektori vahenditest tagatiste või muude vahendite kujul antava toetuse puhul ei piira käesoleva määruse sätted riigiabi eeskirjade kohaldamist.
- (13) Investorite suutlikkus täita hoolsuskohustust ja seega hinnata teadlikult asjaomase väärtpaberistamise instrumendi krediidivõimelisust sõltub nende juurdepääsust kõnealuseid instrumente käsitlevale teabele. Oluline on luua olemasoleva õigustiku

põhjal põhjalik süsteem, mille alusel saavad investorid juurdepääsu kogu asjakohasele teabele tehingute kogu kehtivusaja jooksul ning vähendada väärtpaberistamistehingu algatajate, sponsorite ja eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksuste aruandlusega seotud ülesandeid ning soodustada investorite pidevat, lihtsat ja vaba juurdepääsu usaldusväärsele teabele väärtpaberistamiste kohta.

- (14) Väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused peavad investoritele esitatavas aruandes tegema kättesaadavaks kõik olulised andmed aluspositsioonide krediitkvaliteedi ja tulemusnäitajate kohta, sealhulgas andmed, mis võimaldavad investoritel teha selgelt kindlaks võlgnike makseviivitusi ja lepinguliste kohustuste täitmatajätmist, võlgade restruktureerimist, võla kustutamist, restruktureerimist makseraskuste tõttu, tagasiostmist, maksepuhkuseid, kahju, mahakandmisi, sissenõutud summasid ning muid varade tootluse parandusmeetmeid aluspositsioonide kogumis. Investoritele esitatavas aruandes tuleks avaldada ka andmed rahavoogude kohta, mille on tekitanud aluspositsioonid ja väärtpaberistamise emiteerimise kohustused, avalikustades sealhulgas eraldi väärtpaberistamise positsiooni tulu ja väljamaksed, st graafikujärgne põhisumma, graafikujärgne intress, ettemakstud põhisumma, tasumata intress ning lõivud ja tasud, ning kogu teave käivitavate sündmuste kohta, mis tingivad muutuse maksete hierarhias või vastaspoole asendamise, ning ka iga seeria puhul kasutatavat krediitkvaliteedi parandamise summat ja vormi käsitlevad andmed. Ehkki lihtsad, läbipaistvad ja standarditud väärtpaberistamised on näidanud varasemalt häid tulemusi, ei tähenda väärtpaberistamise nõuete täitmine seda, et väärtpaberistamise positsioon oleks riskivaba ega ütle ka midagi väärtpaberistamise aluseks oleva krediitkvaliteedi kohta. Selle asemel tuleks mõista, et see viitab sellele, et ettevaatlik ja hoolas investor on suuteline analüüsima väärtpaberistamisega kaasnevaid riske. Standardväärtpaberistamise nõudeid peaks olema kaht liiki: ühed pikaajalistele väärtpaberistamistele ja teised lühiajalistele väärtpaberistamistele (varaga tagatud kommertsväärtpaberid). Suures osas tuleks nende suhtes kohaldada sarnaseid nõudeid ja spetsiifilisi korrigeerimisi teha nimetatud kahe turusegmendi struktuursete näitajate kajastamiseks. Kõnealuste turgude toimimine erineb selle poolest, et varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmid tuginevad varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingutele, mis koosnevad lühiajalistest positsioonidest, mis tuleb tähtaegumise korral asendada. Lisaks peaksid standardväärtpaberistamise kriteeriumid kajastama ka varaga tagatud kommertsväärtpaberi emitentidele likviidsustoetust pakkuva sponsori erirolli.
- (15) Käesolev ettepanek võimaldab standardväärtpaberistamiseks nimetada üksnes tegeliku müügiga seotud väärtpaberistamisi. Tegeliku müügiga seotud väärtpaberistamise puhul kantakse aluspositsioonide omandiõigus üle emitendist üksusele, kelleks on eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus või loovutatakse talle see tegelikult. Eriotstarbelisele väärtpaberistamisüksusele aluspositsioonide üleandmise suhtes ei tohiks müüja maksejõuetuse korral kehtida ranged tagastamissätteid. Sellised ranged tagastamissätted hõlmavad muu hulgas sätteid, mille kohaselt müüja likvideerija saab aluspositsioonide müügi tühistada ainuüksi põhjusel, et müük toimus teataval ajal enne müüja maksejõuetuks kuulutamist, ja sätteid, mille kohaselt eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus saab sellist tühistamist ära hoida ainult juhul, kui ta suudab tõestada, et ta ei olnud müüja maksejõuetusest müügi ajal teadlik.
- (16) Selliste väärtpaberistamiste puhul, mis ei seonu tegeliku müügiga, ei kanta sellisele emitendist üksusele üle aluspositsioonid, vaid pigem kantakse aluspositsioonidega seotud krediidirisk üle tuletislepingu või garantiiga. See tekitab täiendavat vastaspoole krediidiriski ning keerukus võib suureneeda eelkõige seoses tuletislepingu sisuga. Seni

ei ole rahvusvahelise ega liidu tasandi analüüsides piisanud, et määrata selliste väärtpaberistamise instrumentide liikide puhul kindlaks standardväärtpaberistamise kriteeriumid. Tulevikus oleks vaja hinnata, kas mõned sünteetilised väärtpaberistamised, millel on finantskriisi ajal läinud hästi, ning mis on lihtsad, läbipaistvad ja standarditud, võiksid seetõttu kvalifitseeruda standardväärtpaberistamiseks. Selle alusel hindab komisjon, kas väärtpaberistamised, mis ei seonu tegeliku müügiga, peaksid tulevases ettepanekus kandma standardväärtpaberistamise nimetust.

- (17) Müüjalt eriotstarbelisele väärtpaberistamisüksusele ülekantavad aluspositsioonid peaksid vastama eelnevalt kindlaksmääratud ja selgelt määratletud sobivuskriteeriumidele, mis ei võimalda kõnealuste riskipositsioonide puhul aktiivset portfelli valitsemist kaalutlusõiguse alusel. Kinnitusi ja tagatise rikkuvate riskipositsioonide asendust ei tohiks põhimõtteliselt lugeda aktiivseks portfelli valitsemiseks.
- (18) Selle tagamiseks, et investorid täidaksid kindlalt hoolsuskohustust ja alusvaraga seotud riskide hindamise hõlbustamiseks on oluline, et väärtpaberistamistehingud oleksid tagatud riskipositsioonide kogumitega, mis on vara liigilt homogeensed, näiteks nagu eluasemelaenude kogumid, sama kategooria ettevõtjatele kapitalikulude või äritegevuse rahastamiseks antud äri-laenude, liisingute ja krediidiilimiitide kogumid, laenu- või liisinguvõtjatele antud autolaenude ja -liisingute kogumid ning eraisikutele isikliku või perekonna või majapidamise poolse tarbimise eesmärgil antud laenude ja krediidiilimiitide kogumid.
- (19) Tähtis on vältida puhtalt „algata ja turusta” mudelite rakendamise kordumist. Sellistes olukordades kohaldavad laenuandjad krediiti andes puudulikke ja nõrku laenude väljastamise põhimõtteid, kuna nad teavad ette, et seonduvad riskid müüakse lõpuks kolmandatele osapooltele. Väärtpaberistatavad riskipositsioonid peaksid olema algatatud väärtpaberistamistehingu algataja või algse laenuandja tavapärase äritegevuse käigus vastavalt väärtpaberite emissiooni tagamise standarditele, mis ei tohiks olla leebemad nendest, mida väärtpaberistamistehingu algataja või algne laenuandja kohaldab sarnaste, väärtpaberistamisele mitte kuuluvate riskipositsioonide algatamise suhtes. Väärtpaberite emissiooni tagamise standardite olulised muudatused tuleks täies ulatuses avaldada võimalikele investoritele. Väärtpaberistamistehingu algatajal või algsel laenuandjal peaks olema piisav kogemus selliste riskipositsioonide algatamise vallas, mis sarnanevad väärtpaberistatud riskipositsioonidele. Väärtpaberistamise korral, mille aluspositsioonid on eluasemelaenud, ei tohiks laenude kogum sisaldada mis tahes laenu, mille turustamisel ja väljastamisel tuginedi eeldusele, et laenu taotlejat, või kui see on kohaldatav, siis vahendajaid, teavitati sellest, et esitatud teave võib olla laenuandja poolt kontrollimata. Laenuvõtja krediitdivõimelisuse hindamine peaks vajaduse korral olema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2014/17/EL või 2008/48/EÜ sätestatud nõuetega või samaväärsete kolmandates riikides kehtivate nõuetega.
- (20) Kui väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused soovivad oma väärtpaberistamise suhtes kasutada standardväärtpaberistamise nimetust, peaksid nad teavitama investoreid, pädevaid asutusi ja ESMA-t sellest, et väärtpaberistamine vastab standardväärtpaberistamise nõuetele. Seejärel peaks ESMA kandma selle tehingute loetellu, mis on teavitamise eesmärgil avaldatud ESMA veebisaidil. Väärtpaberistamise emiteerimise kandmine ESMA-le teatatud standardväärtpaberistamise loetellu ei tähenda, et ESMA või mõni muu pädev asutus oleks kinnitanud, et väärtpaberistamine vastab

standardväärtpaberistamise nõuetele. Standardväärtpaberistamise nõuete täitmise vastutus jääb üksnes väärtpaberistamistehingu algatajate, sponsorite ja eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksuste kanda. See tagab, et väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused võtavad vastutuse oma väite eest, et väärtpaberistamine on lihtne, läbipaistev ja standarditud ning et turul valitseb läbipaistvus.

- (21) Kui väärtpaberistamine ei vasta enam standardväärtpaberistamise nõuetele, peab väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus teavitama kohe ESMA-t. Lisaks, kui pädev asutus on standardväärtpaberistamisena teatatud väärtpaberistamise suhtes kehtestanud halduskaristusi või parandusmeetmeid, peaks kõnealune pädev asutus teavitama kohe ESMA-t, et viimane saaks selle oma standardväärtpaberistamise teadete loetelus ära märkida, mis võimaldab investoritel saada teavet selliste karistuste ja standardväärtpaberistamise teadete usaldusväärsuse kohta. Seega on väärtpaberistamistehingu algatajate, sponsorite ja eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksuste huvides esitada läbimõeldud teateid, kuna need mõjutavad mainet.
- (22) Investorid peaksid investeeringutega seoses täitma hoolsuskohustust vastavalt kaasnevatele riskidele, kuid neil peaks olema võimalik tugineda standardväärtpaberistamise teatele ning väärtpaberistamistehingu algataja, sponsori ja eriotstarbelise väärtpaberistamisüksuse avaldatud teabele standardväärtpaberistamise nõuete täitmise kohta.
- (23) Kolmandate isikute osalus standardväärtpaberistamise nõuete täitmise kontrollis võib olla investorite, väärtpaberistamistehingu algatajate, sponsorite ja eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksuste jaoks kasulik ning see võib aidata suurendada usaldust standardväärtpaberistamise turu vastu. Siiski on oluline, et investorid langetaksid oma hinnangu ise, võtaksid vastutuse oma investeerimisotsuste eest ega tugineks mehaaniliselt sellistele kolmandatele isikutele.
- (24) Liikmesriigid peaksid määrama pädevad ametiasutused ning andma neile vajalikud järelevalve-, uurimis- ja karistamisvolitused. Halduskaristused ja parandusmeetmed tuleks põhimõtteliselt avaldada. Kuna investorid, väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid, algsed laenuandjad ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused võivad olla asutatud eri liikmesriikides ja nende üle järelevalvet teostada erinevad valdkondlikud pädevad asutused, tuleks vastastikuse teabevahetuse ja järelevalvetegevuse abistamise kaudu tagada tihe koostöö asjaomaste pädevate asutustega, sealhulgas Euroopa Keskpankaga kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013²⁴ ning Euroopa järelevalveasutustega.
- (25) Pädevad asutused peaksid oma järelevalvetegevust tihedalt kooskõlastama ja tagama oma otsuste ühtsuse, eelkõige käesoleva määruse rikkumise korral. Kui rikkumine seondub ebaõige või eksitava teatega, peaks rikkumise avastanud pädev asutus teavitama ka Euroopa järelevalveasutusi ning liikmesriikide asjaomaseid pädevaid asutusi. ESMA-l ning vajaduse korral Euroopa järelevalveasutuste ühiskomiteel peaks olema õigus kasutada oma siduva vahenduse volitusi.
- (26) Käesoleva määrusega soodustatakse mitmete väärtpaberistamise turu põhielementide ühtlustamist, piiramata seejuures väärtpaberistamise turgude tavade ja menetluste

²⁴ Nõukogu määrus (EL) nr 1024/2013, 15. oktoober 2013, millega antakse Euroopa Keskpankale eriülesanded seoses krediitdiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 263).

täiendavat turupõhist ühtlustamist. Seepärast on oluline, et turuosalised ja nende kutseliidud jätkaksid tööd turutavade täiendava standardimise ja eelkõige väärtpaberistamise dokumentatsiooni standardimise vallas. Komisjon jälgib hoolikalt turuosaliste standardimispüüdlusi ning koostab sellekohase aruande.

- (27) Eurofondide direktiivi, Solventsus II direktiivi, reitinguagentuuride määrust, AIFide valitsejate direktiivi ja Euroopa turu infrastruktuuri määrust muudetakse vastavalt, et tagada ELi õigusraamistiku kooskõla käesoleva määrusega seoses väärtpaberistamist käsitlevate sätetega, mille peamine eesmärk on siseturu rajamine ja selle toimimine, eriti kõigile institutsionaalsetele investoritele siseturul võrdsete tingimuste loomine.
- (28) Määruse (EL) nr 648/2012 muudatustega seoses ei tohiks eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksuste poolt sõlmitud börsiväliste tuletislepingute suhtes kohaldada teatavate tingimuste täitmise korral kliiringukohustust. Seda seepärast, et eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksustega sõlmitud börsiväliste tuletislepingute vastaspoolled on võlausaldajad, kellel on tagatis väärtpaberistamise korra alusel tagatud ning piisav kaitse vastaspoole krediidiriski vastu on tavapäraselt olemas. Tuletisinstrumentide puhul, mida ei kliirita keskselt, tuleks nõutava tagatise taseme puhul võtta arvesse ka väärtpaberistamise korra eriomast struktuuri ja sellega juba pakutud kaitset.
- (29) Pandikirju ja väärtpaberistamisi saab teataval määral vastastikku asendada. Seega tuleks selleks, et ennetada moonutamise või arbitraaži võimalusi väärtpaberistamiste ja pandikirjade kasutamise vahel, mis tulenevad pandikirja üksuste või eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksuste sõlmitud börsiväliste tuletislepingute erinevast käsitlemisest, muuta ka määrust (EL) nr 648/2012, et vabastada pandikirja üksused kliiringukohustusest ning tagada, et pandikirja üksuste suhtes kohaldatakse samu kahepoolseid marginaale.
- (30) Riski säilitamise nõude täpsustamiseks tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte seoses regulatiivsete tehniliste standardite vastuvõtmisega, milles sätestatakse riski säilitamise menetlused, säilitamise taseme mõõtmine, säilitatud riskiga seonduvad teatavad keelud, riski säilitamine konsolideeritud alusel ning teatavate tehingute puhul kohaldatavad erandid. Arvestades EBA asjatundlikkust delegeeritud õigusaktide alal peaks komisjon neid ekspertteadmisi kasutama delegeeritud õigusakte ette valmistades. EBA peaks tihedalt konsulteerima ülejäänud kahe Euroopa järelevalveasutusega.
- (31) Selleks et soodustada investorite pidevat, lihtsat ja vaba juurdepääsu usaldusväärsele teabele väärtpaberistamiste kohta, tuleks komisjonile delegeerida sama õigus võtta vastu õigusakte seoses regulatiivsete tehniliste standardite vastuvõtmisega, milles käsitletakse võrreldavat teavet aluspositsioonide ja investoritele korrapäraselt esitatavate aruannete kohta ning nõudeid, mis esitatakse veebisaidile, kus avaldatakse teave väärtpaberistamispositsioonide omanikele. Arvestades ESMA asjatundlikkust delegeeritud õigusaktide alal peaks komisjon neid ekspertteadmisi kasutama delegeeritud õigusakte ette valmistades. ESMA peaks tihedalt konsulteerima ülejäänud kahe Euroopa järelevalveasutusega.
- (32) Menetluse hõlbustamiseks investorite, väärtpaberistamistehingu algatajate, sponsorite ja eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksuste jaoks tuleks komisjonile delegeerida sama õigus võtta vastu õigusakte seoses regulatiivsete tehniliste standardite vastuvõtmisega, milles käsitletakse standardväärtpaberistamise teadete vormi, kust investorid ja pädevad asutused saavad piisavalt teavet, et hinnata standardväärtpaberistamise nõuete

täitmist. Arvestades ESMA asjatundlikkust delegeeritud õigusaktide alal peaks komisjon neid ekspertteadmisi kasutama delegeeritud õigusakte ette valmistades. ESMA peaks tihedalt konsulteerima ülejäänud kahe Euroopa järelevalveasutusega.

- (33) Pädevate asutuste koostöö ning teabevahetuse kohustuse täitmise tingimuste täpsustamiseks tuleks komisjonile delegeerida sama õigus võtta vastu õigusakte seoses regulatiivsete tehniliste standardite vastuvõtmisega, milles sätestatakse vahetatav teave ning teatamiskohustuse sisu ja ulatus. Arvestades ESMA asjatundlikkust delegeeritud õigusaktide alal peaks komisjon neid ekspertteadmisi kasutama delegeeritud õigusakte ette valmistades. ESMA peaks tihedalt konsulteerima ülejäänud kahe Euroopa järelevalveasutusega.
- (34) Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (35) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, arvestades, et väärtpaberistamise turud töötavad üleilmselt ning kõigile väärtpaberistamisega seotud institutsionaalsetele investoritele ja üksustele tuleks siseturul luua võrdsed tingimused, kuid need on oma ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutatavad liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (36) Käesolevat määrust tuleks kohaldada väärtpaberistamise suhtes, mille raames emiteeritakse väärtpaberid käesoleva määruse jõustumise kuupäeval või pärast seda.
- (37) Käesoleva määruse jõustumise kuupäeva seisuga avatud väärtpaberistamise positsioonide puhul võivad väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisettevõtjad kasutada standardväärtpaberistamise nimetust juhul, kui väärtpaberistamine vastab standardväärtpaberistamise nõuetele. Seetõttu peaks väärtpaberistamistehingu algatajatel, sponsoritel ja eriotstarbelistel väärtpaberistamisettevõtjatel olema võimalik esitada ESMA-le käesoleva määruse artikli 14 lõike 1 alusel standardväärtpaberistamise teade.
- (38) Hoolsuskohustuse nõuded on suures osas võetud üle kehtivast liidu õigusest ning neid tuleks seega kohaldada 1. jaanuaril 2011 või pärast seda kuupäeva emiteeritud väärtpaberistamise suhtes ning enne nimetatud kuupäeva emiteeritud väärtpaberistamise suhtes, juhul kui uued aluspositsioonid on lisatud või neid on asendatud pärast 31. detsembril 2014. Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 625/2014 asjaomaseid artikleid, milles täpsustatakse määruse (EL) nr 2013/575 artikli 4 lõike 1 punktides 1 ja 2 määratletud krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavaid riski säilitamise nõudeid, tuleks kohaldada seni, kuni jõustuvad käesoleva määruse kohased riski säilitamist käsitlevad regulatiivsed tehnilised standardid. Õiguskindluse tagamiseks tuleks krediidiasutuste või investeerimisühingute, kindlustus- ja edasikindlustusandjate ning alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate suhtes käesoleva määruse jõustumise kuupäeva seisuga avatud väärtpaberistamise positsioonide puhul kohaldada jätkuvalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklit 405, komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 625/2014 peatükke 1–3 ja artiklit 22, komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/35 artikleid 254 ja 255 ning komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 231/2013 artiklit 51. Selle tagamiseks, et väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamiskäsitajad täidaksid oma läbipaistvuskohustusi, teevad nad käesoleva

määruse artikli 5 lõikes 4 osutatud veebisaidil kättesaadavaks delegeeritud määruse 2015/3/EL I–VIII lisas esitatud teabe seni, kuni hakatakse kohaldama komisjoni poolt käesoleva määruse alusel vastu võetavaid regulatiivseid tehnilisi standardeid.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. peatükk

Üldsätted

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse väärtpaberistamise üldraamistik. Selles määratletakse väärtpaberistamine ning kehtestatakse hoolsuskohustuse, riski säilitamise ja läbipaistvusnõuded väärtpaberistamistes osalevatele isikutele, kelleks on näiteks institutsionaalsed investorid, väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid, algsed laenuandjad ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused. Samuti nähakse määrusega ette lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise ehk standardväärtpaberistamise raamistik.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse institutsionaalsete investorite suhtes, kellel tekib väärtpaberistamisest tulenev riskipositsioon, ning väärtpaberistamistehingu algatajate, algsete laenuandjate, sponsorite ja eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksuste suhtes.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „väärtpaberistamine” – tehing või skeem, millega riskipositsiooni või riskipositsioonide kogumiga seonduv krediidirisk kantakse üle erineva nõudeõiguse järguga väärtpaberistamisseeriatele ja millel on mõlemad järgmised tunnused:
 - (a) tehingu või skeemi raames tehtavad maksed sõltuvad riskipositsioonide või riskipositsioonide kogumi tulemusnäitajatest;
 - (b) kahjude jaotuse tehingu või skeemi kehtivusaja jooksul määrab see, kuidas väärtpaberistamisseeriad on allutatud;
- (2) „eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus” – äriühing, usaldusfond või muu juriidiline isik, kes ei ole väärtpaberistamistehingu algataja ega sponsor ja kes on loodud ühe või mitme väärtpaberistamise läbiviimise eesmärgil ja mille tegevus on piiratud selle eesmärgi saavutamiseks vajalikuga ja mille struktuuri eesmärk on eraldada eriotstarbelise väärtpaberistamisüksuse kohustused väärtpaberistamistehingu algataja

kohustustest ning milles majanduslikku huvi omavad isikud võivad oma osalust ilma piiranguteta pantida või vahetada;

- (3) „väärtpaberistamistehingu algataja” –üksus, mis:
 - (a) oli ise või endaga seotud üksuste kaudu otseselt või kaudselt seotud algse lepinguga, millega tekkisid võlgniku või potentsiaalse võlgniku kohustused või potentsiaalsed kohustused, millest väärtpaberistatavad riskipositsioonid tulenevad, või
 - (b) enda arvel ostab kolmanda isiku suhtes olevad riskipositsioonid ja seejärel väärtpaberistab need;
- (4) „edasiväärtpaberistamine” – väärtpaberistamine, kus vähemalt üks aluspositsioon on väärtpaberistamise positsioon;
- (5) „sponsor” – määruse (EL) nr 2013/575 artikli 4 lõike 1 punktides 1 ja 2 määratletud krediidasutus või investeerimisühing, kes ei ole väärtpaberistamistehingu algataja, kes koostab varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi või muu väärtpaberistamistehingu või -skeemi, mille alusel ostetakse kolmandatelt isikutelt riskipositsioone, ja haldab seda;
- (6) „väärtpaberistamiseseeria” – lepingust tulenev krediidiriski segment, mis on seotud teatava riskipositsiooni või riskipositsioonide kogumiga, mille puhul positsiooniga ühes segmendis kaasneb suurem või väiksem krediidikahju risk kui sama suure positsiooniga teises segmendis, arvestamata krediidiriski kaitset, mida kolmandad isikud annavad vahetult kõnealuses segmendis või muudes segmentides positsioone hoidvatele isikutele;
- (7) „varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm” – väärtpaberistamise programm, mille raames emiteeritavateks väärtpaberiteks on valdavalt varaga tagatud kommertsväärtpaberid, mille esialgne tähtaeg ei ole pikem kui üks aasta;
- (8) „varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehing” – varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames toimuv väärtpaberistamine;
- (9) „traditsiooniline väärtpaberistamine” – väärtpaberistamine, mille käigus toimub väärtpaberistatavate riskipositsioonide majanduslik loovutamine. See saavutatakse kas väärtpaberistatud riskipositsioonide omandiõiguse ülemineku teel väärtpaberistamistehingu algatanud krediidasutuselt või investeerimisühingult eriotstarbelisele väärtpaberistamisüksusele või eriotstarbelise väärtpaberistamisüksuse kaudse osaluse meetodil. Emiteeritud väärtpaberitest ei tulene väärtpaberistamistehingu algatanud krediidasutuse või investeerimisühingu jaoks maksekohustusi;
- (10) „sünteeiline väärtpaberistamine” – väärtpaberistamine, mille käigus saavutatakse riski ülekandmine krediidituletisinstrumente või garantiisid kasutades ning väärtpaberistatavad riskipositsioonid jäävad väärtpaberistamistehingu algataja riskipositsioonideks;
- (11) „investor” – väärtpaberistamise käigus emiteeritud väärtpabereid omav isik;
- (12) „institutsionaalsed investorid” – kindlustusandjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/138/EÜ (kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solvendus II)) artikli 13 lõike 1 tähenduses; edasikindlustusandjad direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punkti 4 tähenduses; tööandjapensioni kogumisasutused, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja

nõukogu direktiivi 2003/41/EÜ²⁵ kohaldamisalasse vastavalt selle artiklile 2, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 5 otsustanud kõnealust direktiivi kõnealuse asutuse suhtes tervikuna või osaliselt mitte kohaldada; alternatiivse investeerimisfondi (AIFI) valitseja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/61/EL²⁶ artikli 4 lõike 1 punkti b tähenduses, kes valitseb ja/või turustab liidus AIFE; või eurofondi valitseja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/65/EÜ²⁷ artikli 2 lõike 1 punkti b tähenduses; või siseselt valitsetav eurofond, mis on äriühinguna asutatud fond, mis on saanud tegevusloa kooskõlas direktiiviga 2009/65/EÜ ning mis ei ole määranud kõnealuse direktiivi alusel tegevusloa saanud fondivalitsejat; või krediitdiasutused või investeerimisühingud määruse (EL) nr 2013/575 artikli 4 lõike 1 punktide 1 ja 2 tähenduses;

- (13) „maksete vahendaja” – üksus määruse nr 2013/575/EL artikli 142 lõike 1 punkti 8 tähenduses;
- (14) „likviidsuse tagamise tehing” – väärtpaberistamise positsioon, mis tuleneb lepingulisest kokkuleppest pakkuda rahastamist, kindlustamaks rahavoogude õigeaegne laekumine investoritele;
- (15) „uuev nõue” – riskipositsioon, mille puhul kliendi laenujäägil lubatakse kokkulepitud limiidi piires kõikuda olenevalt tema otsustest laenu võtta või seda tagasi maksta;
- (16) „uuev väärtpaberistamine” – väärtpaberistamine, mille puhul väärtpaberistamise struktuur uueneb ise, kuna positsioonide kogumisse kas lisatakse või sealt kõrvaldatakse positsioone, sõltumata sellest, kas positsioonid uuenevad või mitte;
- (17) „ennetähtaegse amortiseerimise klausel” – uuenevate nõuete või uueneva väärtpaberistamise puhul kasutatav lepingutingimus, millega nõutakse, et teatavate kindlaksmääratud sündmuste saabumisel tuleb investorite riskipositsioonid lunastada enne emiteeritud väärtpaberite esialgselt kokkulepitud lõpptähtaega;
- (18) „esimese järjekoha kahju väärtpaberistamiseeria” – asjaomase väärtpaberistamise kõige madalama nõudeõiguse järguga väärtpaberistamiseeria, mis väärtpaberistatud riskipositsioonidele tekkiva kahju korral on esimene väärtpaberistamiseeria, mis kahju kannab, pakkudes seeläbi kaitset teise järjekoha kahju väärtpaberistamiseeriale ja teisest kõrgema järjekoha kahju väärtpaberistamiseeriade olemasolu korral ka neile.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/41/EÜ, 3. juuni 2003, töödandjapensioni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 235, 23.9.2003, lk 10).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/61/EL, 8. juuni 2011, alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/65/EÜ, 13. juuli 2009, vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

2. peatükk

Kõigi väärtpaberistamiste suhtes kohaldatavad sätted

Artikkel 3

- | | Institutsionaalsetele
hoolsuskohustuse nõuded | investoritele | esitatavad | |
|----|---|---|-------------------|--|
| 1. | Institutsionaalne investor kontrollib enne väärtpaberistamisest tuleneva riskipositsiooni tekkimist, et: | | | |
| | (a) | juhul kui väärtpaberistamistehingu algataja või algne laenuandja ei ole krediitdiasutus või investeerimisühing määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktide 1 ja 2 tähenduses, annab algataja või algne laenuandja kõik oma laenud kindlate ja täpselt määratletud kriteeriumide alusel ning kõnealuste laenude heakskiitmise, laenuutingimuste muutmise, uuendamise ja finantseerimise kord on selgelt kindlaks määratud ning on olemas tõhusad süsteemid nende kriteeriumide ja protsesside rakendamiseks; | | |
| | (b) | väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor või algne laenuandja säilitab olulise majandusliku netohuvi käesoleva määruse artikli 4 kohaselt ning avalikustab selle institutsionaalsele investorile artikli 5 kohaselt; | | |
| | (c) | väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus teevad käesoleva määruse artikliga 5 nõutud teabe kättesaadavaks vastavalt kõnealuses artiklis sätestatud sagedusele ja korrale; | | |
| 2. | Enne väärtpaberistamisest tuleneva riskipositsiooni tekkimist teevad institutsionaalsed investorid hoolsuskohustuse nõuete kohase hindamise, mis vastab kaasnevatele riskidele ja hõlmab vähemalt järgmisi aspekte: | | | |
| | (a) | iga väärtpaberistamise positsiooni ja selle aluspositsioonide riskitunnused; | | |
| | (b) | väärtpaberistamise kõik struktuursed näitajad, mis võivad oluliselt mõjutada väärtpaberistamise positsiooni tulemusnäitajaid, näiteks lepingutest tulenev maksete hierarhia ning sellega seotud käivitavad tegurid, krediitkvaliteedi parandamine, likviidsuse parandamine, turuväärtust mõjutavad tegurid ja tehingupõhise makseviivituse määratlus; | | |
| | (c) | standardväärtpaberistamiseks nimetatud väärtpaberistamiste puhul see, kas väärtpaberistamine vastab artiklites 7–10 või 11–14 sätestatud standardväärtpaberistamise nõuetele. Institutsionaalsed investorid võivad asjakohasel määral tugineda artikli 14 lõike 1 kohasele standardväärtpaberistamise teatele ning väärtpaberistamistehingu algataja, sponsori ja eriotstarbelise väärtpaberistamisüksuse avaldatud teabele standardväärtpaberistamise nõuete täitmise kohta. | | |
| 3. | Institutsionaalsed investorid, kellel tekib väärtpaberistamisest tulenev riskipositsioon, teevad vähemalt järgmist: | | | |
| | (a) | kehtestavad kirjalikud menetlused, mis vastavad väärtpaberistamise positsiooni riskiprofiilile ning seonduvad vajaduse korral nende kauplemisportfelliga ja kauplemisega mitteseotud tegevusega, et jälgida pidevalt lõigete 1 ja 2 järgimist ning väärtpaberistamise positsiooni ja aluspositsioonide | | |

tulemusnäitajaid. Vajaduse korral hõlmavad kõnealused kirjalikud menetlused järelevalvet järgmiste aspektide üle: riskipositsiooni liik, selliste laenude osakaal (protsentides), mille tasumise tähtpäeva on ületatud rohkem kui 30, 60 ja 90 päeva, makseviivituse määrad, ennetähtaegse tasumise määrad, sissenõutud tagatistega laenud, sissenõudmismäärad, tagasiostmine, laenu muutmine, maksepuhkused, tagatiste liik ja kasutusaste, aluspositsioonide krediitkvaliteedi astme või muu krediitvõimelisuse näitaja määramise sagedusjaotus, majandussektoripõhine ja geograafiline jaotus, laenu sagedusjaotus vastavalt väärtusele võõndites, mis aitavad teostada sobivat tundlikkusanalüüsi. Kui aluspositsioonid on ise väärtpaberistamised, teevad institutsionaalsed investorid järelevalvet ka kõnealuste väärtpaberistamiste aluspositsioonide üle;

- (b) teevad seoses aluspositsioone toetavate rahavoogude ja tagatise väärtusega korrapäraselt stressiteste, mis on vastavuses väärtpaberistamise positsiooni riski olemuse, ulatuse ja keerukusega;
- (c) tagavad, et nende haldusorganile esitatava sisemise aruandluse tase on piisav selleks, et nad oleksid teadlikud väärtpaberistamise positsioonidest tulenevast olulisest riskist ja et neist investeringutest tulenevad riskid on asjakohaselt juhitud;
- (d) on võimelised oma pädevatele asutustele taotluse korral tõestama iga oma väärtpaberistamise positsiooni puhul, et neil on positsiooni ja selle aluspositsioonide kohta igakülgsed ja põhjalikud teadmised ning et nad on rakendanud riskijuhtimiseks ja asjakohase teabe säilitamiseks kirjalikke eeskirju ja menetlusi.

Artikkel 4

Riski säilitamine

1. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor või algne laenuandja säilitab väärtpaberistamises jätkuvalt olulise majandusliku netohuvi, mis ei ole väiksem kui 5 %. Kui väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor või algne laenuandja ei ole omavahel kokku leppinud, kes säilitab olulise majandusliku netohuvi, säilitab olulise majandusliku netohuvi tehingu algataja. Säilitamisnõudeid ei kohaldata ühegi väärtpaberistamise suhtes mitmekordselt. Olulist majanduslikku netohuvi mõõdetakse tehingu algatamisel ja see määratakse kindlaks bilansiväliste kirjete tingliku väärtuse alusel. Olulist majanduslikku netohuvi ei jaotata eri liiki säilitajate vahel ja selle suhtes ei rakendata mingit krediidiriski maandamist ega muud riskimaandust.

Käesoleva artikli kohaldamisel ei peeta üksust väärtpaberistamistehingu algatajaks, kui see üksus on loodud või tegutseb üksnes riskipositsioonide väärtpaberistamise eesmärgil.

2. Vähemalt 5 % olulise majandusliku netohuvi säilitamisena artikli 1 tähenduses kvalifitseerub ainult järgmine:
 - (a) säilitatakse vähemalt 5 % iga investoritele müüdud või üle kantud väärtpaberistamise nimiväärtusest;

- (b) uueneva väärtpaberistamise või uuenevate nõuete väärtpaberistamise korral säilitatakse väärtpaberistamistehingu algataja huvi vähemalt 5 % ulatuses iga väärtpaberistatud riskipositsiooni nimiväärtusest;
 - (c) säilitatakse juhuslikult valitud riskipositsioonid, mis moodustavad vähemalt 5 % väärtpaberistatud riskipositsioonide nimiväärtusest, juhul kui sellised väärtpaberistamata riskipositsioonid oleksid vastasel korral väärtpaberistamise käigus väärtpaberistatud, tingimusel, et potentsiaalselt väärtpaberistatud riskipositsioonide arv ei ole tehingu algatamisel väiksem kui 100;
 - (d) säilitatakse esimese järjekoha kahju väärtpaberistamisele, ning kui see ei moodusta 5 % väärtpaberistatud riskipositsioonide nimiväärtusest, siis vajaduse korral ka muud väärtpaberistamisele, millel on sama või suurema riskiga riskiprofiil kui investoritele üle kantud või müüdud seeriatel ja mille tähtpäev ei saabu varem kui investoritele üle kantud või müüdud seeriatel, nii et kokku säilitatakse vähemalt 5 % väärtpaberistatud riskipositsioonide nimiväärtusest;
 - (e) säilitatakse esimese järjekoha kahju riskipositsioon tasemel vähemalt 5 % igast väärtpaberistamise käigus väärtpaberistatud riskipositsioonist.
3. Kui liidus asutatud segafinantsvaldusettevõtja direktiivi 2002/87/EÜ tähenduses, liidus asutatud emaettevõtjana tegutsev krediidasutus või ELi finantsvaldusettevõtja või mõni tema tütarvõtja määruse (EL) nr 575/2013 tähenduses väärtpaberistab kas väärtpaberistamistehingu algatajana või sponsorina riskipositsioone ühest või mitmest krediidasutusest, investeerimisühingust või muust finantseerimisasutusest, mis on hõlmatud konsolideeritud järelevalvega, võib lõikes 1 osutatud nõudeid täita asjaomase liidus asutatud emaettevõtjana tegutseva krediidasutuse, finantsvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja konsolideeritud olukorra põhjal.
- Esimest lõiku kohaldatakse üksnes juhul, kui krediidasutused, investeerimisühingud või finantseerimisasutused, mis on need väärtpaberistatud riskipositsioonid loonud, täidavad direktiivi 36/2013/EL artiklis 79 sätestatud nõudeid ja annavad artikli 5 nõuete täitmiseks vajalikku teavet õigeaegselt väärtpaberistamistehingu algatajale või sponsorile ning ELis emaettevõtjana tegutsevale krediidasutusele või liidus asutatud finantsvaldusettevõtjale või segafinantsvaldusettevõtjale.
4. Lõiget 1 ei kohaldata, kui väärtpaberistatud riskipositsioonid on nõuded järgmiste üksuste vastu või nõuded, millele järgmised üksused on andnud täieulatusliku, tingimusteta ja tagasivõtmatu garantii:
- (a) keskvalitsused või keskpangad;
 - (b) liikmesriikide piirkondlikud valitsused, kohalikud omavalitsused või avaliku sektori asutused määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 8 tähenduses;
 - (c) krediidasutused ja investeerimisühingud, millele on määruse (EL) nr 575/2013 III osa II jaotise 2. peatüki alusel määratud riskikaal 50 % või vähem;
 - (d) määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 117 loetletud mitmepoolsed arengupangad.
5. Lõiget 1 ei kohaldata selgel, läbipaistval ja kättesaadaval indeksil põhinevate tehingute suhtes, mille puhul aluseks olevad üksused on samaväärsed nendega, mis moodustavad üksuste indeksi, millega kaubeldakse laialdaselt, või need on muud kaubeldavad väärtpaberid kui väärtpaberistamispositsioonid;

6. Tihedas koostöös Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) ning Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega (EIOPA) töötab Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles määratakse üksikasjalikumalt kindlaks riski säilitamise nõue, eelkõige järgmistes aspektides:
- (a) lõike 2 alusel riski säilitamise kord, sealhulgas nõude täitmine riski säilitamise sünteetilise või tingimusliku vormi kaudu;
 - (b) lõikes 1 osutatud säilitamise taseme mõõtmine;
 - (c) säilitatud huvi riskimaanduse ja müügi keeld;
 - (d) lõike 3 kohaselt konsolideeritud alusel säilitamise tingimused;
 - (e) selgel, läbipaistval ja kättesaadaval indeksil põhinevatele tehingutele lõike 5 alusel antava vabastuse tingimused.

EBA esitab need regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile [**kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist**].

Komisjonile antakse volitus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1093/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Artikkel 5

Väärtpaberistamistehingu algatajatele, sponsoritele ja eriotstarbelistele väärtpaberistamisüksustele kehtivad läbipaistvusnõuded

1. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus teevad väärtpaberistamispositsioonide omanikele ja käesoleva määruse artiklis 15 osutatud pädevatele asutustele lõike 2 kohaselt kättesaadavaks vähemalt järgmise teabe:
- (a) teave väärtpaberistamise aluseks olevate riskipositsioonide kohta kord kvartalis, varaga tagatud kommertsväärtpaberite puhul teave nende aluseks olevate nõuete või krediidinõuete kohta iga kuu;
 - (b) kui see on asjakohane, järgmised dokumendid, sealhulgas väärtpaberistamise maksehierarhia üksikasjalik kirjeldus:
 - i) lõplik pakkumisdokument või prospekt koos tehingu lõpuleviimise dokumentidega, välja arvatud õiguslikud hinnangud;
 - ii) traditsiooniliste väärtpaberistamiste puhul vara müügileping, edasiandmis-, asendamis- või ülekandmisleping ja mis tahes asjakohane usalduse kinnitus;
 - iii) tuletisinstrumentid ja tagatislepingud ning kõik asjakohased dokumendid tagatuskorra kohta, kui väärtpaberistatavad riskipositsioonid jäävad väärtpaberistamistehingu algataja riskipositsioonideks;
 - iv) maksete vahendamise, maksete vahendamise tugiteenuse, haldus- ja rahavoogude juhtimise lepingud;
 - v) usaldusleping, tagamisleping, esindusleping, kontopangaleping, garanteeritud investeerimisleping, sätestatud tingimused või ühisusaldusfondi raamistik või põhisätete kokkulepe või õigusjõu poolest samaväärsed juriidilised dokumendid;

- vi) mis tahes asjakohased lepingud võlausaldajate vahel, tuletisinstrumentide dokumendid, allutatud laenu lepingud, stardilaenulepingud ja likviidsusvahendi kokkulepped;
- vii) mis tahes muud alusdokumendid, mis on tehingu mõistmiseks esmatahtsad;
- (c) kui ei ole koostatud prospekti kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/71/EÜ,²⁸ siis väärtpaberistamistehingu kokkuvõte või väärtpaberistamise peamiste tunnuste ülevaade, sealhulgas vajaduse korral:
 - i) tehingu struktuuri üksikasjad;
 - ii) riskipositsiooni tunnused, rahavood, krediitlikvaliteedi parandamise ja likviidsustoetuse näitajad;
 - iii) üksikasjad väärtpaberistamispositsioonide omanike hääleõiguse kohta ning nende seos muude tagatud nõudega võlausaldajatega;
 - iv) loetelu kõikidest punkti b kohaselt esitatud dokumentides osutatud käivitavatest ja muudest sündmustest, mis võivad väärtpaberistamisinstrumendi tulemusnäitajaid oluliselt mõjutada;
 - v) struktuuriskeemid, mis annavad ülevaate tehingust, rahavoogudest ja omandistruktuurist;
- (d) standardväärtpaberistamise puhul käesoleva määruse artikli 14 lõikes 1 osutatud standardväärtpaberistamise teade;
- (e) aruanded, mis esitatakse investoritele igas kvartalis või varaga tagatud kommertsväärtpaberite puhul iga kuu ning mis sisaldavad järgmist:
 - i) kõik olulisemad andmed aluspositsioonide krediitlikvaliteedi ja tulemusnäitajate kohta;
 - ii) andmed rahavoogude kohta, mille on tekitanud aluspositsioonid ja väärtpaberistamise kohustised, välja arvatud varaga tagatud kommertsväärtpaberite puhul, ning teave käivitavate sündmuste kohta, mis tingivad muutuse maksehierarhias või vastaspoole asendamise;
 - iii) teave artikli 4 kohaselt säilitatud riski kohta ja artikli 3 kohaselt nõutav teave;
- (f) vajaduse korral Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 596/2014²⁹ artikli 17 kohane teave siseteabe alusel kauplemise ja turuga manipuleerimise kohta;
- (g) kui punkti f ei kohaldata, siis iga oluline sündmus, nagu:
 - i) punkti b kohaselt esitatud dokumentides sätestatud kohustuste oluline rikkumine, kaasa arvatud iga sellise rikkumise suhtes ette nähtud õiguskaitsevahend, erand või tagantjärele antud nõusolek;

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/71/EÜ, 4. november 2003, väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti ja direktiivi 2001/34/EÜ muutmise kohta (ELT L 345, 31.12.2003, lk 64).

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 596/2014, 16. aprill 2014, mis käsitleb turukuritarvitusi (turukuritarvitusse määrus) ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ (ELT L 173, 12.6.2014, lk 1).

- ii) struktuursete näitajate muutus, mis võib väärtpaberistamise tulemusnäitajaid oluliselt mõjutada;
- iii) väärtpaberistamise või aluspositsioonide riskitunnuste oluline muutumine;
- iv) juhul kui standardväärtpaberistamise puhul ei vasta väärtpaberistamine enam lihtsuse, läbipaistvuse ja standardsuse nõuetele või kui pädevad asutused on võtnud parandus- või haldusmeetmeid;
- v) iga oluline muudatus tehingu dokumentides.

Punktides a, b, c ja d kirjeldatud teave tehakse kättesaadavaks hiljemalt kohe pärast tehingu lõpuleviimist.

Punktides a ja e kirjeldatud teave tehakse kättesaadavaks igas kvartalis samal ajahetkel hiljemalt üks kuu pärast intressimakse tasumise tähtpäeva. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite väärtpaberistamise puhul tehakse punktides a ja e kirjeldatud teave kättesaadavaks iga kuu samal ajahetkel hiljemalt üks kuu pärast intressimakse tasumise tähtpäeva.

Punktides f ja g kirjeldatud teave tehakse kättesaadavaks viivitamata.

2. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus võivad endi hulgast määrata ühe üksuse, kes täidab lõikest 1 tulenevad teabenõuded. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus tagavad, et see teave on tasuta, õigeaegselt ja selgelt kättesaadav väärtpaberistamispositsiooni omanikule ja pädevatele asutustele. Lõikes 1 sätestatud nõudeid täitma määratud üksus teeb selle teabe kättesaadavaks veebisaidi kaudu, mis vastab järgmistele tingimustele:

- (a) sisaldab hästi toimivat andmekvaliteedi kontrolli süsteemi;
- (b) vastab asjakohastele juhtimisstandarditele ja tagab piisava organisatsioonistruktuuri haldamise ja toimimise, nii et oleks tagatud järjepidevus ja nõuetekohane toimimine;
- (c) selles on loodud asjakohased süsteemid, kontrollimeetmed ja menetlused, et veebileht saaks täita oma ülesandeid usaldusväärselt ja turvaliselt ning et operatsiooniriski allikad oleksid kindlaks tehtud;
- (d) see sisaldab süsteeme, mis tagavad saadud teabe kaitse ja tervikluse ning teabe viivitamatu salvestamise;
- (e) tagab, et teave on kättesaadav vähemalt 5 aastat pärast väärtpaberistamise lõpptähtaega.

Käesoleva artikli alusel teabe edastamise eest vastutav üksus ning asukoht, kus teave kättesaadavaks tehakse, märgitakse väärtpaberistamisdokumentidesse.

3. ESMA töötab tihedas koostöös EBA ja EIOPAg välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse järgmine:

- (a) teave, mida tehingu algataja, sponsor või eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus peaks esitama, et täita lõike 1 punktides a ja d tulenevaid kohustusi, ja teabe esitusvorming standardvormidena;
- (b) nõuded, millele peab vastama lõikes 2 osutatud veebisait, millel teave tehakse väärtpaberistamispositsioonide omanikele kättesaadavaks, eelkõige järgmistes küsimustes:

- veebisaidi juhtimisstruktuur ja teabele juurdepääsu üksikasjad;
- sisekord, millega tagatakse veebisaidi ja salvestatud teabe tõrgeteta toimimine, operatiivne stabiilsus ja terviklus;
- kehtestatud menetlused, millega tagatakse teabe kvaliteet ja täpsus.

ESMA esitab need regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile [**üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist**].

Komisjonile antakse delegeeritud volitused võtta vastu käesolevas lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

3. peatükk

Lihhtne, läbipaistev ja standarditud väärtpaberistamine

Artikkel 6

Nimetuse „lihtne, läbipaistev ja standarditud väärtpaberistamine” kasutamine

Väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused kasutavad oma väärtpaberistamise suhtes nimetust „lihtne, läbipaistev ja standarditud väärtpaberistamine” (edaspidi „standardväärtpaberistamine”) või muud nimetust, mis otseselt või kaudselt viitab neile mõistetele, üksnes juhul, kui see väärtpaberistamine vastab kõikidele käesoleva määruse 1. või 2. jao nõuetele ja kui nad on artikli 14 lõike 1 alusel sellest ESMA-le teatanud.

1. JAGU

STANDARDVÄÄRTPABERISTAMISE ÜLDNÕUDED

Artikkel 7

Lihhtne, läbipaistev ja standarditud väärtpaberistamine

Väärtpaberistamisi (välja arvatud varaga tagatud kommertsväärtpaberite puhul), mis vastavad käesoleva määruse artiklite 8, 9 ja 10 nõuetele, peetakse standardväärtpaberistamiseks.

Artikkel 8

Lihtsusega seotud nõuded

1. Eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus peab olema omandanud aluspositsioonid müügi või loovutamise teel viisil, mis on müüja või mis tahes kolmanda isiku vastu täitmisele pööratav, sealhulgas ka müüja maksejõuetuse korral. Eriotstarbelisele väärtpaberistamisüksusele aluspositsioonide üleandmise suhtes ei tohi müüja

maksejõuetuse korral kehtida mingeid rangeid tagastamissätteid. Kui aluspositsioonide üleandmine toimub loovutamise teel ja see viiakse lõpule hiljem kui tehingu sulgemise ajal, peaksid sellist lõpuleviimist käivitavad sündmused hõlmama vähemalt järgmist:

- (c) müüja krediitkvaliteedi oluline halvenemine;
 - (d) müüja makseviivitus või maksejõuetus ning
 - (e) müüjapoolne lepinguliste kohustuste rikkumine ilma seda heastamata.
2. Müüja esitab kinnitused ja tagatised selle kohta, et tema parima teadmise kohaselt ei ole väärtpaberistamisse kaasatavad aluspositsioonid koormatud ega muul viisil sellises olukorras, mis võib ettenähtavalt kahjustada müügi või loovutamise täitmisele pööratavust.
 3. Müüjalt eriotstarbelisele väärtpaberistamisüksusele üle antavad aluspositsioonid peavad vastama ette kindlaks määratud ja selgelt piiritletud sobivuskriteeriumidele, mis ei võimalda nende positsioonide puhul aktiivset portfelli valitsemist kaalutusõiguse alusel.
 4. Väärtpaberistamine tagatakse vara liigi poolest homogeensete aluspositsioonide kogumiga. Aluspositsioonid peavad olema lepinguliselt siduvad ja täitmisele pööratavad kohustused, mis annavad võlgniku suhtes täieliku regressiõiguse ning näevad ette kindlapiirilised perioodilised maksevood seoses rendi-, põhisumma- või intressimaksetega või on seotud muu õigusega saada neid makseid tagavatel varadelt tulu. Aluspositsioonid ei sisalda vabalt võõrandatavaid väärtpabereid direktiivi 2014/65/EL tähenduses.
 5. Aluspositsioonid ei sisalda väärtpaberistamisi.
 6. Aluspositsioonid algatatakse väärtpaberistamistehingu algataja või algse laenuandja tavapärase äritegevuse käigus vastavalt laenude väljastamise standarditele, mis on vähemalt sama ranged nagu need, mida tehingu algataja või algse laenuandja kohaldab samalaadsete väärtpaberistamata riskipositsioonide algatamise suhtes. Olulised muudatused laenude väljastamise standardites tuleb potentsiaalsetele investoritele täielikult teatavaks teha. Väärtpaberistamise korral, mille aluspositsioonideks on eluasemelaenud, ei või laenude kogum sisaldada ühtegi laenu, mille turustamisel ja väljastamisel on tuginetud eeldusele, et laenu taotlejale või (kui see on kohaldatav) vahendajatele on teatatud, et esitatud teave võib olla laenuandja poolt kontrollimata. Laenuvõtja krediitdivõimelisuse hindamine peab vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/17/EL artikli 18 lõigetele 1–4, lõike 5 punktile a ja lõikele 6 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/48/EÜ artiklile 8 või kolmandate riikide samaväärsetele nõuetele. Väärtpaberistamistehingu algatajal või algsel laenuandjal peab olema asjatundlikkus väärtpaberistatavate riskipositsioonidega samalaadsete riskipositsioonide algatamise alal.
 7. Aluspositsioonide hulka ei tohi nende eriotstarbelisele väärtpaberistamisüksusele üleandmise hetkel kuuluda makseviivituses olevaid riskipositsioone määruse (EL) nr 575/2013 artikli 178 lõike 1 tähenduses ega riskipositsioone halvenenud krediitkvaliteediga võlgniku või garantiandja suhtes, kes tehingu algataja või algse laenuandja parima teadmise kohaselt:
 - (f) on välja kuulutanud maksejõuetuse, leppinud oma võlausaldajatega kokku võla kustutamises või tagasimaksegraafiku muutmises või kelle võlausaldajatele on kohus andnud täitmisele pööramise õiguse või õiguse saada olulisi hüvitisi

kahjude eest makse tegemata jätmise tulemusel kolme aasta jooksul enne väärtpaberistamistehingu algatamise kuupäeva;

- (g) on kantud ametlikku halva krediidi ajalooga isikute registrisse;
 - (h) on saanud krediitkvaliteedi hinnangu või krediitkvaliteedi astme, mis näitab, et lepingus kokkulepitud maksete tegemata jätmise risk on oluliselt suurem kui keskmisel võlgnikul selles jurisdiktsioonis seda liiki laenude puhul.
8. Võlgnikud või garantiiandjad peavad riskipositsioonide üleandmise hetkeks olema teinud vähemalt ühe makse, välja arvatud uueneva väärtpaberistamise korral, mis on tagatud isikliku arvelduskrediidi, krediitkaardi nõuete, klientide vastu olevate nõuete, kaupleja fondi rahastamiseks võetud laenude või ühes osas tasutavate riskipositsioonidega.
9. Tagasimaksed väärtpaberistamispositsiooni omanikele ei tohi olulisel määral sõltuda aluspositsioonide tagavate varade müügist. See ei välista siiski selliste varade hilisemat pikendamist või refinantseerimist;

Artikkel 9

Standardsusega seotud nõuded

1. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor või algne laenuandja peab käesoleva määruse artikli 4 kohaselt täitma riski säilitamise nõude.
2. Väärtpaberistamisest tulenev intressi- ja valuutarisk peavad olema maandatud ja sel otstarbel võetud meetmed tuleb avalikustada. Aluspositsioonide hulka ei tohi kuuluda tuletisinstrumentid, välja arvatud üksnes valuuta- ja intressiriski maandamise otstarbel. Need tuletisinstrumentid emiteeritakse ja dokumenteeritakse üldiste rahvusvahelise rahanduse standardite kohaselt.
3. Kõik väärtpaberistatud varade ja kohustiste puhul korraldatud näitajaga seotud intressimaksed peavad põhinema üldkasutatavatel turu intressimääradel, mitte aga keerukatel valemitel või tuletisinstrumentidel.
4. Kui väärtpaberistamisele ei ole ette nähtud uuenevat perioodi või kui uuenev periood on lõppenud ja kui on kätte toimetatud täitmisele pööramise teade või kiirendatud menetluse teade, ei tohi ükski olulisem rahasumma jääda eriotstarbelisest väärtpaberistamisüksusest üle kandmata ning aluspositsioonidest laekuvad põhisumma maksed lähevad väärtpaberistamispositsioonide järjestikuse amortiseerimise kaudu üle investoritele vastavalt väärtpaberistamispositsioonide nõudeõiguse järgule. Väärtpaberistamispositsioonide tagasimaksmine ei tohi toimuda nende ümberpööratud nõudeõiguse järjekorras ning tehingute puhul, milles esineb mittejärjestikune maksehierarhia, nähakse ette tulemusnäitajatega seotud käivitavad sündmused, sealhulgas vähemalt aluspositsioonide krediitkvaliteedi halvenemine allapoole eelnevalt kindlaks määratud künnist. Ühegi sättega ei tohi olla ette nähtud aluspositsioonide automaatset likvideerimist turuväärtuse alusel.
5. Kui väärtpaberistamisele on ette nähtud uuenev periood, peavad tehingu dokumentide hulka kuuluma asjakohased ennetähtaegset amortiseerimist tingivad sündmused või sündmused, mis käivitavad uueneva perioodi lõppemise, sealhulgas vähemalt järgmine:
 - (a) aluspositsioonide krediitkvaliteedi halvenemine eelnevalt kindlaks määratud künniseni või allapoole seda;

- (b) leiab aset väärtpaberistamistehingu algataja või maksete vahendaja maksejõuetusega seotud sündmus;
- (c) eriotstarbelise väärtpaberistamisüksuse valduses olevate aluspositsioonide väärtus langeb allapoole eelnevalt kindlaks määratud künnist (ennetähtaegne amortiseerimine);
- (d) ei suudeta tekitada piisaval hulgal uusi aluspositsioone, mis vastaksid eelnevalt kindlaks määratud krediitkvaliteedile (sündmus, mis käivitab uueneva perioodi lõppemise)

6. Tehingu dokumentides peavad olema selgelt märgitud:

- (a) lepingulised kohustused, ülesanded ja vastutus, mis lasuvad maksete vahendajal ja tema juhtkonnal, kellel peab olema asjatundlikkus aluspositsioonide maksete vahendamise alal, ning kui see on asjakohane, ka need, mis lasuvad usaldusisikul ja muudel kõrvalteenuste osutajatel;
- (b) protsessid ja ülesanded, mida on vaja tagamaks, et maksete vahendaja makseviivitus või maksejõuetus ei too kaasa maksete vahendamise lõppemist;
- (c) sätted selle kohta, et tuletistehingu vastaspoolad, likviidsuse pakkujad ja kontopank asendatakse nende makseviivituse, maksejõuetuse ja muude kindlaksmääratud sündmuste korral, kui see on asjakohane.

Strateegia, menetlused ja riskijuhtimise kontrollimeetmed dokumenteeritakse korralikult ja kehtestatakse tõhusad süsteemid.

7. Tehingu dokumentides peavad selgelt ja järjepidevalt olema sätestatud määratlused, õiguskaitsevahendid ja meetmed võlgnike viivisseisundi või makseviivituse, võla restruktureerimise, võla kustutamise, makseraskuste tõttu restruktureerimise, maksepuhkuste, kahjumi, mahakandmiste ja sissenõudmiste puhuks ning muud vara tootluse parandamise meetmed. Dokumentides nähakse selgelt ette maksehierarhia, käivitavad sündmused, muudatused maksehierarhias pärast käivitavaid sündmusi ning kohustus sellistest sündmustest teatada. Igast muudatusest maksehierarhias tuleb teatada selle toimumise ajal.

8. Tehingu dokumendid peavad sisaldama selgeid sätteid, mis võimaldavad õigeaegselt lahendada konflikte eri kategooria investorite vahel; hääleõigus peab olema selgelt kindlaks määratud ja investorite vahel jaotatud ning usaldusisiku ja muude investorite ees usaldusülesandeid täitvate üksuste kohustused peavad olema selgelt piiritletud.

Artikkel 10

Läbipaistvusega seotud nõuded

1. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus teevad investorile enne investeerimist kättesaadavaks andmed varasemate staatiliste ja dünaamiliste tulemusnäitajate kohta makseviivituste ja kahjumi alal, näiteks andmed viivisseisundi ja makseviivituste kohta, selliste riskipositsioonide puhul, mis on põhimõtteliselt sarnased väärtpaberistatavate positsioonidega. Need andmed peavad mittejaenõuete puhul käima vähemalt seitsme aasta kohta ja jaenõuete puhul vähemalt viie aasta kohta. Asjaolud, mille põhjal väidetakse, et positsioonid on sarnased, tuleb teha avalikuks.

2. Enne väärtpaberistamisest tulenevate väärtpaberite emiteerimist teostab asjakohane sõltumatu osapool aluspositsioonide valimi väliskontrolli, sealhulgas kontrollib, et aluspositsioonide kohta avalikustatud andmed on 95 % usaldusnivooga täpsed.
3. Väärtpaberistamistehingu algataja või sponsor esitab investoritele nii enne väärtpaberistamise hinnakujundust kui ka jooksvalt kohustise rahavoo mudeli.
4. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus vastutavad üheskoos käesoleva määruse artikli 5 täitmise eest ning teevad potentsiaalsetele investoritele enne hinnakujundust kättesaadavaks kogu artikli 5 lõike 1 punktis a nõutud teabe. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus teevad artikli 5 lõike 1 punktides b–e nõutud teabe enne hinnakujundust kättesaadavaks vähemalt kavandina või esialgsel kujul, kui see on direktiivi 2003/71/EÜ artikli 3 alusel lubatav. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus teevad lõplikud dokumendid investoritele kättesaadavaks hiljemalt 15 päeva pärast tehingu lõpuleviimist.

2. JAGU

VARAGA TAGATUD KOMMERTSVÄÄRTPABERITE VÄÄRTPABERISTAMISE NÕUDED

Artikkel 11

Varaga tagatud kommertsväärtpaberite lihtne, läbipaistev ja standarditud väärtpaberistamine

Varaga tagatud kommertsväärtpaberite väärtpaberistamine loetakse standardväärtpaberistamiseks, kui varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm vastab käesoleva määruse artikli 13 nõuetele ja kõik selle programmi piires tehtud tehingud vastavad artikli 12 nõuetele.

Artikkel 12

Tehingu taseme nõuded

1. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames tehtav tehing peab vastama käesoleva peatüki 1. jao nõuetele, välja arvatud artikkel 7, artikli 8 lõiked 4 ja 6, artikli 9 lõiked 3, 4, 5, 6 ja 8 ning artikli 10 lõige 3. Käesoleva jao kohaldamisel tähistavad artikli 8 lõike 7 kohased mõisted „väärtpaberistamistehingu algataja” ja „algne laenuandja” müüjat.
2. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames tehtavad tehingud tagatakse selliste aluspositsioonide kogumiga, mis on vara liigi poolest homogeensed ja mille järelejäänud kaalutud keskmine tähtaeg ei ole rohkem kui kaks aastat ja millest mitte ühegi järelejäänud tähtaeg ei ole üle kolme aasta. Aluspositsioonid ei sisaldada laene, mis on tagatud elamu- või ärikinnisvarale seatud hüpoteegiga, ega täielikult tagatud eluasemelaene, nagu on osutatud määruse (EL) nr 575/2013 artikli 129 lõike 1 punktis e. Aluspositsioonid peavad sisaldama lepinguliselt siduvaid ja täitmisele pööratavaid kohustisi, mis annavad võlgniku suhtes täieliku

regressiõiguse ning näevad ette kindlapiirilised perioodilised maksevood seoses rendi-, põhisumma- või intressimaksetega või on seotud muu õigusega saada neid makseid tagavatelt varadelt tulu. Aluspositsioonid ei sisalda vabalt võõrandatavaid väärtpabereid direktiivi 2014/65/EL tähenduses.

3. Kõik väärtpaberistamistehingu varade ja kohustiste puhul korraldatud näitajaga seotud intressimaksed peavad põhinema üldkasutatavatel turu intressimääradel, mitte aga keerukatel valemitel või tuletisinstrumentidel.
4. Müüja makseviivituse või kiirendatud menetluse korral ei tohi ükski olulisem rahasumma jääda eriotstarbelisest väärtpaberistamisüksusest üle kandmata ning aluspositsioonidest laekuvad põhisumma maksed lähevad väärtpaberistamispositsioonide järjestikuse tasumise kaudu üle väärtpaberistamispositsioone omavatele investoritele vastavalt väärtpaberistamispositsioonide nõudeõiguse järgule. Ühegi sättega ei tohi olla ette nähtud aluspositsioonide automaatset likvideerimist turuväärtuse alusel.
5. Aluspositsioonid algatatakse müüja tavapärase äritegevuse käigus vastavalt laenude väljastamise standarditele, mis on vähemalt sama ranged nagu need, mida müüja rakendab samalaadsete väärtpaberistamata riskipositsioonide algatamise suhtes. Olulised muudatused laenude väljastamise standardites tuleb potentsiaalsetele investoritele täielikult teatavaks teha. Väärtpaberistamise korral, mille aluspositsioonideks on eluasemelaenud, ei või laenude kogum sisaldada ühtegi laenu, mille turustamisel ja väljastamisel on tuginetud eeldusele, et laenu taotlejale või (kui see on kohaldatav) vahendajatele on teatatud, et esitatud teave võib olla laenuandja poolt kontrollimata. Müüjal peab olema asjatundlikkus väärtpaberistatavate riskipositsioonidega samalaadsete riskipositsioonide algatamise alal.
6. Tehingu dokumentides tuleb märkida sündmused, mis käivitavad uueneva perioodi lõppemise, sealhulgas vähemalt järgmine:
 - (a) aluspositsioonide krediitkvaliteedi halvenemine eelnevalt kindlaks määratud künniseni või allapoole seda;
 - (b) leiab aset müüja või maksete vahendaja maksejõuetusega seotud sündmus;
 - (c) ei suudeta luua piisavalt uusi aluspositsioone, mis vastaksid eelnevalt kindlaks määratud krediitkvaliteedile.
7. Tehingu dokumentides peavad olema selgelt märgitud:
 - (a) lepingulised kohustused, ülesanded ja vastutus, mis lasuvad sponsoril, maksete vahendajal ja tema juhtkonnal, kellel peab olema asjatundlikkus aluspositsioonide maksete vahendamise alal, ning kui see on asjakohane, ka need, mis lasuvad usaldusisikul ja muudel kõrvalteenuste osutajatel;
 - (b) protsessid ja ülesanded, mida on vaja tagamaks, et maksete vahendaja makseviivitus või maksejõuetus ei too kaasa maksete vahendamise lõppemist;
 - (c) sätted selle kohta, et tuletistehingu vastaspoolled ja kontopank asendatakse nende makseviivituse, maksejõuetuse ja muude kindlaksmääratud sündmuste korral, kui see on asjakohane.
 - (d) Sponsor täidab oma hooldsuskohustust ja kontrollib, et müüja täidab usaldusväärse laenude väljastamise standardeid, tal on maksete vahendamise võimekus ja sissenõudmismenetlused, mis vastavad määruse (EL) nr 575/2013

artikli 259 lõike 3 punktides i–m sätestatud nõuetele või kolmandate riikide samaväärsetele nõuetele.

Strateegia, menetlused ja riskijuhtimise kontrollimeetmed dokumenteeritakse korralikult ja kehtestatakse tõhusad süsteemid.

Artikkel 13

Programmi taseme nõuded

1. Kõik varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames tehtavad tehingud peavad vastama käesoleva määruse artikli 12 nõuetele.
2. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor või algne laenuandja peab käesoleva määruse artikli 4 kohaselt täitma riski säilitamise nõude.
3. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm ei kujuta endast edasiväärtpaberistamist ja krediitkvaliteedi parandamisega ei looda programmi tasandil teist väärtpaberistamisseeriade kihti.
4. Varadega kaetud kommertsväärtpaberite programmi sponsoriks peab olema direktiivi 2013/36/EL alusel järelevalve alla kuuluv krediitiasutus. Sponsor peab olema likviidsuse tagamise tehingu pakkuja ja ta peab toetama varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames tehingu tasandil kõiki väärtpaberistamispositsioone ning katma kõik likviidsus- ja krediidiriskid, väärtpaberistatud riskipositsioonide olulisemad lahendusriskid ning kõik muud tehingukulud ja kogu programmi ulatuses tekkivad kulud.
5. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi emiteeritud väärtpaberite puhul ei tohi olla ette nähtud tagasiostuvõimalusi, pikendusklauseid ega muid klausleid, mis mõjutavad nende lõpptähtaegu.
6. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames tekkiv intressi- ja valuutarisk peavad olema maandatud ja sel otstarbel võetud meetmed tuleb avalikustada. Tuletisinstrumente kasutatakse üksnes programmi tasandil valuuta- ja intressiriski maandamise otstarbel. Need tuletisinstrumentid dokumenteeritakse üldiste rahvusvahelise rahanduse standardite kohaselt.
7. Programmiga seotud dokumentides tuleb selgesti ära näidata:
 - (a) usaldusisiku kohustused ja muude investorite ees usaldusülesandeid täitvate üksuste kohustused;
 - (b) sätted, mis aitavad õigeaegselt lahendada konflikte sponsori ja väärtpaberistamispositsioonide omanike vahel;
 - (c) lepingulised kohustused, ülesanded ja vastutus, mis lasuvad sponsoril ja tema juhtkonnal, kellel peab olema asjatundlikkus laenude väljastamise alal, ning kui see on asjakohane, ka need, mis lasuvad usaldusisikul ja muudel kõrvalteenuste osutajatel;
 - (d) protsessid ja ülesanded, mida on vaja tagamaks, et maksete vahendaja makseviivitus või maksejõuetus ei too kaasa maksete vahendamise lõppemist;
 - (e) sätted tuletistehingu vastaspoolte ja kontopanga asendamise kohta varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi tasandil nende makseviivituse,

maksejõuetuse ja muude kindlaksmääratud sündmuste korral, kui see on asjakohane;

- (f) asjaolu, et kindlaksmääratud sündmuste, sponsori makseviivituse või maksejõuetuse korral on ette nähtud heastamismeetmed, et saavutada vastavalt vajadusele kas rahastamiskohustuse tagatus või likviidsuse tagamise tehingu pakkuja asendamine. Juhul kui likviidsuse tagamise tehingu pakkuja ei uuenda rahastamiskohustust 30 päeva jooksul pärast selle aegumist, võetakse likviidsusvahendid kasutusele, tähtaeguvad väärtpaberid lunastatakse ning enam ei osteta riskipositsioone ega amortiseerita olemasolevaid aluspositsioone.

Strateegia, menetlused ja riskijuhtimise kontrollimeetmed dokumenteeritakse korralikult ja kehtestatakse tõhusad süsteemid.

- 8. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus vastutavad üheskoos varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi tasandil käesoleva määruse artikli 5 täitmise eest ning teevad potentsiaalsetele investoritele enne hinnakujundust kättesaadavaks kogu artikli 5 lõike 1 punktis a nõutud teabe. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus teevad artikli 5 lõike 1 punktides b–e nõutud teabe enne hinnakujundust kättesaadavaks vähemalt kavandina või esialgsel kujul, kui see on direktiivi 2003/71/EÜ artikli 3 alusel lubatav. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus teevad lõplikud dokumendid investoritele kättesaadavaks hiljemalt 15 päeva pärast tehingu lõpuleviimist.

Artikkel 14

Standardväärtpaberistamise teade ja hoolsuskohustus

- 1. Väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused teatavad käesoleva artikli lõikes 5 osutatud vormi abil ühiselt ESMA-le, et väärtpaberistamine vastab käesoleva määruse artiklite 7–10 või artiklite 11–13 tingimustele (edaspidi „standardväärtpaberistamise teade”). ESMA avaldab standardväärtpaberistamise teate lõike 4 alusel oma ametlikul veebisaidil. Samuti teatavad nad sellest oma pädevale asutusele. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus nimetavad endi hulgast ühe üksuse, kellest saab investorite ja pädevate asutuste jaoks esmane kontaktpunkt.
- 2. Kui väärtpaberistamistehingu algataja või algne laenuandja ei ole krediidiasutus või investeerimisühing määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktide 1 ja 2 tähenduses, tuleb lõike 1 kohasele teatele lisada järgmine:
 - (a) väärtpaberistamistehingu algataja või algse laenuandja kinnitus selle kohta, et ta annab laene kindlate ja täpselt määratletud kriteeriumide alusel, et laenu heakskiitmise, laenutingimuste muutmise, uuendamise ja finantseerimise kord on selgelt kindlaks määratud ning et tehingu algatajal või algsel laenuandjal on olemas tõhusad süsteemid nende protsesside rakendamiseks;
 - (b) avaldus selle kohta, kas punktis a nimetatud elementide suhtes teostatakse järelevalvet.

3. Väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus teatavad viivitamata ESMA-le ja oma pädevale asutusele, kui väärtpaberistamine ei vasta enam käesoleva määruse artiklite 7–10 või artiklite 11–13 nõuetele.
4. ESMA hoiab oma ametlikul veebisaidil loetelu kõikidest väärtpaberistamisest, mille kohta tehingu algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused on teatanud, et need vastavad käesoleva määruse artiklite 7–10 või artiklite 11–13 nõuetele. ESMA ajakohastab seda loetelu, kui pädeva asutuse otsuse või väärtpaberistamistehingu algataja, sponsori või eriotstarbelise väärtpaberistamisüksuse teate kohaselt ei saa väärtpaberistamist enam pidada standardväärtpaberistamiseks. Kui pädev asutus on artikli 17 kohaselt määranud halduskaristuse või parandusmeetme, teatab ta sellest viivitamata ESMA-le. ESMA märgib viivitamata loetellu, et pädev asutus on seoses asjaomase väärtpaberistamisega määranud halduskaristuse või parandusmeetme.
5. Tihedas koostöös EBA ja EIOPAg töötab ESMA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles nähakse täpsemalt ette teave, mida väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus esitavad, et täita oma lõikest 1 tulenevaid kohustusi, ning sätestatakse teabe esitusvorming standardvormidena.

ESMA esitab need regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile [**12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist**].

Komisjonile antakse delegeeritud volitused võtta vastu käesolevas lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

4. peatükk

Järelevalve

Artikkel 15

Pädevate asutuste määramine

1. Käesoleva määruse artiklis 3 sätestatud kohustuste täitmise tagavad järgmised pädevad asutused vastavalt volitustele, mis on neile antud asjakohaste õigusaktidega:
 - (a) kindlustus- ja edasikindlustusandjate puhul pädev asutus, mis on määratud direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 lõike 10 kohaselt;
 - (b) alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate puhul vastutav pädev asutus, mis on määratud direktiivi 2011/61/EL artikli 44 kohaselt;
 - (c) eurofondide ja nende fondivalitsejate puhul pädev asutus, mis on määratud direktiivi 2009/65/EÜ artikli 97 kohaselt;
 - (d) tööandjapensioni kogumisasutuste puhul pädev asutus, mis on määratud direktiivi 2003/41/EÜ artikli 6 punkti g kohaselt;
 - (e) krediidasutuste või investeerimisühingute puhul pädev asutus, mis on määratud direktiivi 2013/36/EL artikli 4 kohaselt, sealhulgas EKP vastavalt nõukogu määrusele (EL) nr 1024/2013.

2. Pädevad asutused, mis vastutavad sponsorite järelevalve eest vastavalt direktiivi 2013/36/EL artiklile 4, sealhulgas EKP vastavalt nõukogu määrusele (EL) nr 1024/2013, tagavad, et sponsorid täidavad käesoleva määruse artiklites 4–14 sätestatud kohustusi.
3. Kui väärtpaberistamistehingu algatajad, algsed laenuandjad ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused on direktiivi 2013/36/EL, määruse (EL) nr 1024/2013, direktiivi 2009/138/EÜ, direktiivi 2003/41/EÜ, direktiivi 2011/61/EL või direktiivi 2009/65/EÜ alusel järelevalve alla kuuluvad üksused, tagavad nende õigusaktide kohaselt määratud asjaomased pädevad asutused, sealhulgas EKP vastavalt nõukogu määrusele (EL) nr 1024/2013, käesoleva määruse artiklites 4–14 sätestatud kohustuste täitmise.
4. Üksuste jaoks, mis ei ole hõlmatud lõikes 3 osutatud liidu õigusaktidega, määravad liikmesriigid ühe või mitu pädevat asutust, et tagada käesoleva määruse artiklite 4–14 täitmine. Liikmesriigid teatavad komisjonile, ESMA-le, EBA-le ja EIOPA-le ning teiste liikmesriikide pädevatele asutustele pädeva asutuse määramisest käesoleva lõike alusel.
5. ESMA avaldab oma veebisaidil käesolevas artiklis osutatud pädevate asutuste loetelu ning ajakohastab seda.

Artikkel 16

Pädevate asutuste volitused

1. Iga liikmesriik tagab, et artikli 15 lõigete 2–4 kohaselt määratud pädeval asutusel on järelevalve-, uurimis- ja karistamisvolitused, mis on vajalikud tema käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.
2. Pädev asutus vaatab regulaarselt üle väärtpaberistamistehingu algatajate, sponsorite, eriotstarbeliste väärtpaberistamisüksuste ja algsete laenuandjate poolt käesoleva määruse järgimiseks rakendatud korra, protsessid ja mehhanismid.
3. Pädevad asutused tagavad, et väärtpaberistamistehingu algatajad, sponsorid, eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused ja algsed laenuandjad hindavad ja käsitlevad riske, mis tulenevad väärtpaberistamistehingutest, sealhulgas maineriske, asjakohaste eeskirjade ja menetluste kaudu.

Artikkel 17

Halduskaristused ja parandusmeetmed

1. Ilma et see piiraks liikmesriikide õigust sätestada ja määrata käesoleva määruse artikli 19 kohaselt kriminaalkaristusi, näevad liikmesriigid ette õigusnormid, millega kehtestatakse asjakohased halduskaristused ja/või parandusmeetmed, mida kohaldatakse olukordades, kus:
 - (a) väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor või algne laenuandja on jätnud täitmata artikli 4 nõuded;
 - (b) väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus on jätnud täitmata artikli 5 nõuded;
 - (c) väärtpaberistamistehingu algataja, sponsor ja eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus on jätnud täitmata käesoleva määruse artiklite 7–10 või artiklite 11–13 nõuded.

Liikmesriigid tagavad ka, et halduskaristused ja/või parandusmeetmed rakendatakse tegelikult.

2. Need karistused ja meetmed peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning nende hulka peavad kuuluma vähemalt järgmised:
 - (a) avalik teadaanne, milles on nimetatud asjaomane füüsiline või juriidiline isik ning rikkumise laad vastavalt artiklile 22;
 - (b) korraldus, millega nõutakse, et füüsiline või juriidiline isik lõpetaks sellise tegevuse ja hoiduks selle tegevuse kordamisest;
 - (c) väärtpaberistamistehingu algataja, sponsori või eriotstarbelise väärtpaberistamisüksuse juhtorgani liikmele või muule vastutavale füüsilisele isikule kehtestatud ajutine keeld täita sellistes ettevõtetes juhtimisülesandeid;
 - (d) lõike 1 punktis c osutatud rikkumise korral väärtpaberistamistehingu algatajale, sponsorile või eriotstarbelisele väärtpaberistamisüksusele kehtestatud ajutine keeld tõendada ise, et tema väärtpaberistamine vastab käesoleva määruse artiklite 7–10 või artiklite 11–13 nõuetele;
 - (e) maksimaalne haldustrahv vähemalt 5 000 000 eurot või liikmesriikides, mille vääring ei ole euro, vastav summa selle riigi vääringus [*käesoleva määruse jõustumise kuupäeval*];
 - (f) või juriidilise isiku puhul punktis e osutatud maksimaalne haldustrahv kuni 10 % juriidilise isiku aastast kogukäibest vastavalt uusimale kättesaadavale juhtorgani poolt heaks kiidetud aastaaruandele; kui juriidiline isik on emaettevõtja või selle emaettevõtja tütarettevõtja, kes peab koostama konsolideeritud finantsaruandeid vastavalt direktiivile 2013/34/EL, siis on asjakohaseks aastaseks kogukäibeks asjakohaste raamatupidamisõigusnormide kohaselt aastane kogukäive või vastav tululiik uusima kättesaadava konsolideeritud raamatupidamisaruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhtorgan;
 - (g) maksimaalne haldustrahv, mis on vähemalt kaks korda nii suur kui rikkumisest saadud kasu, kui selle kasu suurust on võimalik kindlaks teha, isegi kui see ületab punktides e ja f sätestatud maksimumsummasid.
3. Pidades silmas, et esimese lõigu sätteid kohaldatakse juriidiliste isikute suhtes, tagavad liikmesriigid lisaks, et pädevad asutused kohaldavad lõikes 2 sätestatud halduskaristusi ja parandusmeetmeid juhtorgani liikmete ja teiste isikute suhtes, kes on riikliku õiguse alusel selle rikkumise eest vastutavad.
4. Liikmesriigid tagavad, et iga otsus, millega määratakse lõikes 2 sätestatud halduskaristused või parandusmeetmed, on nõuetekohaselt põhjendatud ja et seda võib kohtusse edasi kaevata.

Artikkel 18

Halduskaristuste ja parandusmeetmete määramise volituste kasutamine

1. Pädevad asutused kasutavad oma volitusi artiklis 17 osutatud halduskaristuste ja parandusmeetmete määramisel kooskõlas oma riigisisese õigusraamistikuga:
 - (a) vahetult;
 - (b) koostöös teiste asutustega;

- (c) suunates küsimuse pädevatele kohtuasutustele.
2. Kui pädevad asutused määravad kindlaks käesoleva määruse artikli 17 alusel määratava halduskaristuse või parandusmeetme liiki ja taset, võtavad nad seejuures arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas vajaduse korral järgmist:
- (a) rikkumise olulisus, raskus ja kestus;
 - (b) rikkumise toime pannud füüsilise või juriidilise isiku vastutuse ulatus;
 - (c) vastutava füüsilise või juriidilise isiku finantsseisundi tugevus, mida näitab vastutava juriidilise isiku kogukäive või vastutava füüsilise isiku aastasissetulek ja netovara;
 - (d) vastutava füüsilise või juriidilise isiku saadud kasu või välditud kahju suurus, niivõrd kui seda on võimalik kindlaks teha;
 - (e) rikkumisega kolmandatele isikutele tekitatud kahju, niivõrd kui seda on võimalik kindlaks teha;
 - (f) see, millises ulatuses teeb vastutav füüsiline või juriidiline isik pädeva asutusega koostööd, ilma et see piiraks vajadust tagada selle isiku teenitud kasumi või välditud kahju loovutamist;
 - (g) vastutava füüsilise või juriidilise isiku varasemad rikkumised.

Artikkel 19

Kriminaalkaristuste kehtestamine

1. Liikmesriigid võivad otsustada mitte kehtestada halduskaristusi või parandusmeetmeid käsitlevaid õigusnorme selliste rikkumiste suhtes, mille suhtes kohaldatakse siseriiklikus õiguses kriminaalkaristusi.
2. Kui liikmesriigid on lõike 1 alusel otsustanud kehtestada käesoleva määruse artikli 17 lõikes 1 osutatud rikkumiste eest kriminaalkaristused, tagavad nad, et on olemas asjakohased meetmed, et pädevatel asutustel oleksid kõik vajalikud volitused suhelda oma jurisdiktsiooni piires kohtute, prokuratuuri või kriminaalõigusasutustega ning saada konkreetset teavet artikli 17 lõikes 1 osutatud rikkumiste asjus algatatud kriminaaluurimiste või menetluste kohta ning anda sama teavet teistele pädevatele asutustele, ESMA-le, EBA-le ja EIOPA-le, et täita käesoleva määruse alusel oma koostöökohustust.

Artikkel 20

Teatamiskohustus

Liikmesriigid teatavad komisjonile, ESMA-le, EBA-le ja EIOPA-le oma õigus- ja haldusnormidest, millega käesolevat peatükki rakendatakse, sealhulgas asjaomastest kriminaalõigusnormidest, **[ühe aasta jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist]**. Liikmesriigid teatavad komisjonile, ESMA-le, EBA-le ja EIOPA-le kõikidest nende õigusnormide hilisematest muudatustest ilma asjatult viivitamata.

Artikkel 21

Pädevate asutuste ja Euroopa järelevalveasutuste koostöö

1. Käesoleva määruse artiklis 15 osutatud pädevad asutused ning ESMA, EBA ja EIOPA teevad üksteisega tihedat koostööd ja vahetavad teavet, et täita artiklitest 16–19 tulenevaid ülesandeid ning eelkõige teha kindlaks ja heastada käesoleva määruse rikkumised.
2. Pädevad asutused võivad teha koostööd ka kolmandate riikide pädevate asutustega, et kasutada oma karistuste määramise volitusi ja aidata kaasa rahaliste karistuste sissenõudmisele.
3. Kui pädev asutus leiab või kui tal on põhjust uskuda, et käesolevat määrust on rikutud, teatab ta oma järeldustest teise pädeva asutuse järelevalve alla kuuluva väärtpaberistamistehingu algataja, sponsori, algse laenuandja, eriotstarbelise väärtpaberistamisüksuse või investori pädevale järelevalveasutusele piisava üksikasjalikkusega. Asjaomased pädevad asutused koordineerivad oma järelevalvet tihedalt ja tagavad oma otsuste ühtsuse.
4. Eeskätt juhtudel, kui lõikes 3 osutatud rikkumine puudutab ebaõiget või eksitavat teavitust käesoleva määruse artikli 14 lõike 1 alusel, peab selle rikkumise avastanud pädev asutus teatama rikkumisest viivitamata ka ESMA-le, EBA-le ja EIOPA-le.
5. Kui pädev asutus saab lõikes 3 osutatud teabe, võtab ta kõik vajalikud meetmed, et kõrvaldada avastatud rikkumine ja teatada sellest teistele asjaomastele pädevatele asutustele, eelkõige väärtpaberistamistehingu algataja, sponsori, eriotstarbelise väärtpaberistamisüksuse ning väärtpaberistamispositsiooni omaniku (kui see on teada) pädevatele asutustele. Kui pädevad asutused on eriarvamusel, võib küsimuse suunata ESMA-le ning sel juhul kohaldatakse määruse (EL) nr 1095/2010 artiklis 19 ja vajaduse korral artiklis 20 sätestatud korda.
6. Tihedas koostöös EBA ja EIOPaga töötab ESMA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et näha täpsemalt ette lõikest 1 tulenev üldine koostöökohustus ja vahetatav teave, aga ka lõigetest 3 ja 4 tulenev teatamiskohustus.

Tihedas koostöös EBA ja EIOPaga esitab ESMA need regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile [**kaksteist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist**].

Komisjonile antakse volitus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Artikkel 22

Halduskaristuste ja parandusmeetmete avaldamine

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused avaldavad ilma asjatult viivitamata oma ametlikul veebilehel iga otsuse, millega määratakse halduskaristus või parandusmeede artikli 4 või 5 või artikli 14 lõike 1 rikkumise eest, pärast seda, kui isikule, kellele karistus või meede on määratud, on sellest otsusest teatatud.
2. Lõike 1 alusel tuleb avaldada vähemalt teave rikkumise liigi ja laadi kohta, vastutavad isikud ning määratud karistused või meetmed.
3. Kui pädev asutus on iga üksikjuhtumit eraldi hinnates jõudnud järeldusele, et juriidilise isiku identiteedi või füüsilise isiku isikuandmete avaldamine on ebaproportsionaalne, või kui pädev asutus leiab, et nende andmete avaldamine ohustab finantsturgude stabiilsust või käimasolevat uurimist, tagavad liikmesriigid, et pädevad asutused toimivad ühel järgmistest viisidest:

- (a) lükkavad halduskaristuse või parandusmeetme määramise otsuse avaldamise edasi, kuni vastava teabe avaldamisest hoidumise põhjused lakkavad olemast; või
 - (b) avaldavad halduskaristuse või parandusmeetme määramise otsuse, jättes sellest mõistlikuks ajavahemikus välja otsuse adressaadi identiteedi ja isikuandmed, kui on ette näha, et selle aja jooksul lakkavad anonüümse avaldamise põhjused olemast, ning tingimusel, et niisuguse anonüümse avaldamise puhul on tagatud asjaomaste isikuandmete tegelik kaitse; või
 - (c) jätavad halduskaristuse või parandusmeetme määramise otsuse avaldamata, kui punktides a ja b sätestatud võimalusi peetakse ebapiisavaks, et tagada
 - i) et finantsturgude stabiilsust ei seataks ohtu;
 - ii) sellise otsuse avaldamise proportsionaalsus vähem oluliseks peetava meetme puhul.
4. Kui on otsustatud avaldada karistus või meede anonüümselt, võib asjaomaste andmete avaldamise edasi lükata. Kui halduskaristuse või parandusmeetme määramise otsuse võib asjaomastele kohtuasutustele edasi kaevata, lisavad pädevad asutused ühtlasi viivitamata oma ametlikule veebisaidile selle teabe ja kogu edaspidise teabe sellise edasikaebamise tulemuste kohta. Samuti avaldatakse kohtu otsus, millega tühistatakse halduskaristuse või parandusmeetme määramise otsus.
5. Pädevad asutused tagavad, et käesoleva artikli lõigete 1–4 kohaselt avaldatud otsused jäävad nende ametlikule veebisaidile vähemalt viieks aastaks alates nende avaldamisest. Avaldatud andmete hulgas esinevaid isikuandmeid hoitakse pädeva asutuse ametlikul veebisaidil üksnes sellise aja jooksul, mis on kooskõlas kohaldatavate andmekaitseenormidega.
6. Pädevad asutused teatavad ESMA-le, EBA-le ja EIOPA-le kõikidest määratud halduskaristustest ja parandusmeetmetest, sealhulgas vajaduse korral nende edasikaebamisest ja selle tulemustest. Liikmesriigid tagavad, et pädevatele asutustele teatatakse määratud kriminaalkaristustest ja nendega seotud lõppotsustest ning et nad esitavad selle teabe ESMA-le, EBA-le või EIOPA-le.
7. ESMA, EBA ja EIOPA üheskoos haldavad neile teatatud halduskaristuste ja parandusmeetmete keskandmebaasi. Sellele andmebaasile pääsevad ligi ainult pädevad asutused ja seda ajakohastatakse pädevate asutuste poolt lõike 6 kohaselt antud teabe põhjal.

III JAOTIS

MUUDATUSED

Artikkel 23

Direktiivi 2009/65/EÜ muutmine

Direktiivi 2009/65/EÜ artikkel 50a tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 24

Direktiivi 2009/138/EÜ muutmine

Direktiivi 2009/138/EÜ muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikli 135 lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 301a vastu delegeeritud õigusaktid, milles sätestatakse selliste olukordade kirjeldused, mille puhul võib kehtestada proportsionaalse täiendava kapitalinõude, kui [väärtpaberistamise] määrase artiklites 3 ja 4 sätestatud nõuded on jäetud täitmata, ilma et see piiraks artikli 101 lõike 3 kohaldamist.

3. Selleks et tagada järjekindel ühtlustamine seoses lõikega 2, töötab Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve, kui artiklist 301b ei tulene teisiti, välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et täpsustada nimetatud punktis osutatud proportsionaalse täiendava kapitalinõude arvutamise metoodikat.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määrase (EL) nr 1094/2010 artiklitega 10–14.”

- (2) Artikli 308b lõige 11 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 25

Määruse (EÜ) nr 2009/1060 muutmine

Määrust (EÜ) nr 2009/1060 muudetakse järgmiselt.

- (1) Põhjendustes 22 ja 41, artiklis 8c ja II lisa punktis 1 asendatakse sõnad „struktureeritud finantsinstrument” sõnadega „väärtpaberistamise instrument”.
- (2) Põhjendustes 34 ja 40, artikli 8 lõikes 4, artiklis 8c, artikli 10 lõikes 3, artikli 39 lõikes 4, I lisa A jao punkti 2 lõikes 5, I lisa B jao punktis 5, II lisa pealkirjas ja punktis 2, III lisa I osa punktides 8, 24 ja 45 ning III lisa III osa punktis 8 asendatakse sõnad „struktureeritud finantsinstrumendid” sõnadega „väärtpaberistamise instrumendid”.
- (3) Artikli 1 teine lõik asendatakse järgmisega:
„Käesoleva määrusega kehtestatakse liidus asutatud emitentide ja seotud kolmandate isikute kohustused seoses väärtpaberistamise instrumentidega.”
- (4) Artikli 3 punkt 1 asendatakse järgmisega:

„(l) „väärtpaberistamise instrument” – finantsinstrument või muu vara, mis tekib [käesoleva] määruse artikli 2 punktis 1 osutatud väärtpaberistamise tehingu või skeemi tulemusena;”

Artikkel 26

Direktiivi 2011/61/EL muutmine

Direktiivi 2011/61/EL artikkel 17 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 27

Määruse (EL) nr 648/2012 muutmine

Määrust nr 648/2012/EL muudetakse järgmiselt.

- (1) Artiklile 2 lisatakse punktid 30 ja 31:

„30) „Pandikiri” – võlakiri, mis vastab määruse (EL) nr 575/2013 artikli 129 nõuetele.

31) „Pandikirja üksus” – pandikirja emitent või tagatiste kogum.”

- (2) Artiklile 4 lisatakse lõiked 5 ja 6:

„5. Artikli 4 lõiget 1 ei kohaldata seoses börsiväliste tuletislepingutega, mille on sõlminud pandikirja üksus seoses pandikirjaga või eriotstarbeline väärtpaberistamisüksuse seoses väärtpaberistamisega [väärtpaberistamise] määruse tähenduses, tingimusel et:

a) eriotstarbelise väärtpaberistamisüksuse puhul emiteerib viimane väärtpaberistamisi, mis vastavad [väärtpaberistamise] määruse artiklite 7–10 või artiklite 11–13 ja artikli 6 nõuetele;

b) börsivälist tuletislepingut kasutatakse üksnes intressimäärade või valuutade mittevastavuste maandamiseks pandikirja või väärtpaberistamise puhul ning

c) pandikirjade või väärtpaberistamise kord maandab piisaval määral vastaspoole krediidiriski seoses börsiväliste tuletislepingutega, mille on sõlminud pandikirja üksus või eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus seoses pandikirja või väärtpaberistamisega.

6. Käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise tagamiseks ning võttes arvesse õigusliku arbitraaži ennetamise vajadust, töötavad Euroopa järelevalveasutused välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et täpsustada kriteeriume selle kindlaksmääramiseks, milline pandikirjade või väärtpaberistamise kord vähendab piisaval määral vastaspoole krediidiriski lõike 5 tähenduses.

Euroopa järelevalveasutused esitavad kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile [*hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist*].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.”

- (3) Artikli 11 lõige 15 asendatakse järgmisega:

„15. Käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise tagamiseks töötavad Euroopa järelevalveasutused välja ühised regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse järgmine:

a) riskijuhtimise protsess, sh tagatise tase ja liik ning eraldamiskord, mida on vaja lõike 3 täitmiseks;

b) menetlus, mida vastaspoolled ja asjaomased pädevad asutused peavad järgima, kui nad kohaldavad lõigetes 6–10 nimetatud erandeid;

c) lõigetes 5–10 osutatud kohaldatavad kriteeriumid, sealhulgas eelkõige selle kohta, mida tuleks pidada praktiliseks ja õiguslikuks takistuseks omavahendite kohesele ülekandmisele või võlgnevuste tagasimaksmisele vastaspoolte vahel.

Tagatise tase ja liik, mis on nõutavad seoses börsiväliste tuletislepingutega, mille on sõlminud pandikirja üksus seoses pandikirjaga või eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus seoses sellise väärtpaberistamisega [käesoleva määruse] tähenduses, mis vastab käesoleva määruse artikli 4 lõike 5 tingimustele ja [väärtpaberistamise] määruse artiklite 7–10 või artiklite 11–13 ja artikli 6 nõuetele, määratakse kindlaks, võttes arvesse takistusi, millega puututakse kokku tagatiste vahetamisel seoses olemasolevate tagatiskokkulepetega pandikirja või väärtpaberistamise raames.

Euroopa järelevalveasutused esitavad kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile [*hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist*].

Sõltuvalt vastaspoole õiguslikust vormist delegeeritakse komisjonile õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 või (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.”

Artikkel 28

Üleminekusätted

1. Käesolevat määrust kohaldatakse [*käesoleva määruse jõustumise kuupäev*] või pärast seda emiteeritud väärtpaberite väärtpaberistamise suhtes, kohaldades lõikeid 2–6.
2. [*Käesoleva määruse jõustumise kuupäev*] seisuga avatud väärtpaberistamise positsioonide puhul võivad algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused kasutada tähistust „STS” või muud tähistust, mis osutab otseselt või kaudselt neile mõistetele, tingimusel et käesoleva määruse artiklis 6 sätestatud nõuded on täidetud.
3. Käesoleva määruse artiklit 3 kohaldatakse 1. jaanuaril 2011 või pärast seda emiteeritud väärtpaberite väärtpaberistamise suhtes ning enne nimetatud kuupäeva emiteeritud väärtpaberistamiste suhtes, juhul kui uued aluspositsioonid on lisatud või asendatud pärast 31. detsembrit 2014.
4. [*Käesoleva määruse jõustumise kuupäev*] seisuga avatud väärtpaberistamise positsioonide puhul kohaldatakse määruse (EL) nr 2013/575 artikli 4 lõike 1 punktides 1 ja 2 määratletud krediidasutuste või investeerimisühingute, direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punktis 1 määratletud kindlustusandjate, direktiivi

2009/138/EÜ artikli 13 punktis 4 määratletud edasikindlustusandjate ning direktiivi 2011/61/EL artikli 4 lõike 1 punktis b määratletud alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate suhtes jätkuvalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklit 405, komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 625/2014 peatükke 1–3 ja artiklit 22, komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/35 artikleid 254 ja 255 ning komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 231/2013 artiklit 51, versioonides, mis kehtivad [**käesoleva määruse jõustumise kuupäevale eelnev päev**] seisuga.

5. Kuni hetkeni, mil komisjoni poolt käesoleva määruse artikli 4 lõike 6 alusel vastu võetavad regulatiivsed tehnilised standardid muutuvad kohaldatavateks, kohaldavad algatajad, sponsorid või algne laenuandja käesoleva määruse artiklis 4 sätestatud kohustuste täitmisel komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 625/2014 peatükke 1–3 ja artiklit 22 väärtpaperistamise suhtes, mille väärtpaperid on emiteeritud [**käesoleva määruse jõustumise kuupäev**] või pärast seda.
6. Kuni hetkeni, mil komisjoni poolt käesoleva määruse artikli 5 lõike 3 alusel vastu võetavad regulatiivsed tehnilised standardid muutuvad kohaldatavateks, teevad algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaperistamisüksused artikli 5 lõikes 2 osutatud veebisaidil kättesaadavaks komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 2015/3 I-VIII lisas esitatud teabe, et täita käesoleva määruse artikli 5 lõike 1 punktides a–e sätestatud kohustusi.

Artikkel 29

Aruanded

1. EBA avaldab tihedas koostöös ESMA ja EIOPAg hiljemalt [**kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist**] ja seejärel iga kolme aasta tagant aruande käesoleva määruse artiklitega 6–14 kehtestatud lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaperistamise nõuete rakendamise kohta.
2. Aruanne sisaldab ka hinnangut pädevate asutuste võetud meetmete, oluliste riskide ja võimalike uute nõrkade kohtade ning selliste meetmete kohta, mida turuosalised on võtnud väärtpaperistamise dokumentatsiooni täiendavaks standardimiseks.
3. ESMA avaldab tihedas koostöös EBA ja EIOPAg hiljemalt [**kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumist**] aruande käesoleva määruse artiklis 5 sätestatud läbipaistvusnõuete täitmise ning liidu väärtpaperistamisturu läbipaistvuse taseme kohta.

Artikkel 30

Läbivaatamine

Hiljemalt [**neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist**] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse toimimise kohta, lisades sellele vajaduse korral seadusandliku ettepaneku.

Artikkel 31

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.
Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Eesmärgid
- 1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1.6. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid

2. MAJANDAMISMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Juhtimis- ja kontrollisüsteem
- 2.3. Pettuste ja muude eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele
 - 3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele
 - 3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga
 - 3.2.5. Kolmandate isikute rahaline toetus
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega kehtestatakse ühised eeskirjad väärtpaberistamise kohta ning luuakse lihtsa ja läbipaistva väärtpaberistamise Euroopa raamistik ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ, 2011/61/EL ja määrusi (EÜ) 2009/1060 ja (EL) nr 648/2012

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile³⁰

--

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

☒ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest**³¹

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **ümbersuunatud meedet**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

Käesolev õigusakti ettepanek on kapitaliturgude liidu algatuse tähtis komponent. Ettepaneku eesmärk on:

(1) taaskäivitada turud jätkusuutlikumal alusel, nii et lihtsat, läbipaistvat ja standarditud väärtpaberistamist saaks kasutada majanduse tulemusliku rahastamisallikana;

(2) võimaldada riskide tõhusat ja tulemuslikku ülekandmist nii arvukatele institutsionaalsetele investoritele kui ka pankadele;

(3) pakkuda väärtpaberistamist kui tulemuslikku rahastamismehhanismi nii mõningatele pikaajalistele investoritele kui ka pankadele;

(4) kaitsta investoreid ja juhtida süsteemset riski, vältides puudulike „algata ja turusta” mudelite kordumist.

³⁰

ABM: tegevuspõhine juhtimine; ABB: tegevuspõhine eelarvestamine.

³¹

Vastavalt finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punktidele a või b.

1.4.2. *Erieesmärgid ning asjaomased tegevusvaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise süsteemile*

Erieesmärk

Ettepanekul on kaks peamist eesmärki:

- 1) kõrvaldada väärtpaberistamise halb maine investorite silmis ning tagada lihtsate ja läbipaistvate väärtpaberistamistoodete nõuetekohane õiguslik kohtlemine;
- 2) vähendada emitentide ja investorite põhjendamatult kõrgeid tegevuskulusid või kõrvaldada need.

Loodava raamistikuga pakutaks investoritele kindlust ja ELile ranged nõuded, et aidata osalistel hinnata väärtpaberistamisega seotud riske (nii toodete siseselt kui ka nende vahel).

Väärtpaberistamine võib olla oluline viis mitmekesistada rahastamisallikaid ja jaotada riske ELi finantssüsteemi sees tõhusamalt. See võimaldaks finantssektori riski laiemalt jaotada ja võib aidata vabastada pankade bilansimahtu, et anda täiendavaid laene mitmesugustele majandustegevuses osalejate kategooriatele (nt mittefinantsäriühingud, VKEd või eraisikud). Üldiselt võib väärtpaberistamine finantssüsteemi tõhustada ja pakkuda täiendavaid investeerimisvõimalusi. Väärtpaberistamine võib ühendada pankasid ja kapitaliturgusid, pakkudes nii kaudset kasu ettevõtjatele ja kodanikele (näiteks vähem kulukate laenude, hüpoteekide ja krediitkaartide abil).

Asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Täpsustage, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju abisaajatele/sihtrühmale.

Käesoleval ettepanekul on kaks peaesmärki:

- 1) kõrvaldada lihtsate ja läbipaistvate väärtpaberistamistoodete abil nende nähtavad puudused investorite silmis ja ebasoodus õiguslik kohtlemine;
- 2) vähendada emitentide ja investorite põhjendamatult kõrgeid tegevuskulusid või kõrvaldada need.

Loodava raamistikuga pakutaks investoritele kindlust ja ELile ranged nõuded, et aidata osalistel hinnata väärtpaberistamisega seotud riske (nii toodete siseselt kui ka nende vahel).

Väärtpaberistamine võib olla oluline viis mitmekesistada rahastamisallikaid ja jaotada riske ELi finantssüsteemi sees tõhusamalt. See võimaldaks finantssektori riski laiemalt jaotada ja võib aidata vabastada pankade bilansimahtu, et anda täiendavaid laene mitmesugustele majandustegevuses osalejate kategooriatele (nt mittefinantsäriühingud, VKEd või eraisikud). Üldiselt võib väärtpaberistamine finantssüsteemi tõhustada ja pakkuda täiendavaid investeerimisvõimalusi. Väärtpaberistamine võib ühendada pankasid ja kapitaliturgusid, pakkudes nii kaudset kasu ettevõtjatele ja kodanikele (näiteks vähem kulukate laenude, hüpoteekide ja krediitkaartide abil).

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Täpsustage, milliste näitajate alusel hinnatakse ettepaneku/algatuse elluviimist.

Peamine näitaja esimese eesmärgi saavutamise juures on STS-toodete ja muude toodete hinnaerinevus. Eesmärgi saavutamisel peaks erinevus praegusega võrreldes suurenema, nii et STS-toodete väärtus on investoritele suurem kui muude toodete väärtus. See omakorda peaks tooma kaasa STS-toodete pakkumise suurenemise, mistõttu eesmärgi saavutamise hindamisel võetakse arvesse ka seda, kui palju on STS-toodete emiteerimine võrreldes muude toodetega suurenenud.

Teist eesmärki tuleks hinnata kolme kriteeriumi alusel: 1) STS-toodete hinna ja emiteerimise kasv (kuna tegevuskulude vähenemine peaks tooma kaasa STS-toodete emiteerimise mahu suurenemise); 2) turundus- ja aruandlusmaterjali standardiseerituse aste ning 3) turuosaliste tagasiside tegevuskulude arengu kohta.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Ettepaneku eesmärk on taaskäivitada jätkusuutlik väärtpaberistamisturg, mis parandab ELi majanduse rahastamist ning tagab samal ajal finantsstabiilsuse ja investorite kaitse. Turu elavdamiseks püütakse ettepanekuga kõrvaldada väärtpaberistamise halb maine, muuta turg ühtsemaks ja standardsemaks ning kehtestada riskitundlikum õigusraamistik.

1.5.2. Euroopa Liidu meetme lisaväärtus

Väärtpaberistamistooted on osa ELi avatud ja integreeritud kapitaliturgudest. Väärtpaberistamine ühendab eri liikmesriikide ja kolmandate riikide finantsasutusi — sageli on väärtpaberistatud laenude algatajateks pangad; finantsasutused, nagu

kindlustusandjad ja investeerimisfondid investeerivad neisse toodetesse, ületades seejuures Euroopa piire.

Ühe liikmesriigi meetmed eraldi ei suuda mainet taastada. EL on rahvusvahelisel tasandil nõudnud standardeid, mille abil teha kindlaks lihtsad, läbipaistvad ja standarditud väärtpaberistamised (standardväärtpaberistamised). Sellised standardid aitavad investoritel määrata kindlaks väärtpaberistamise kategooriaid, mis on olnud finantskriisi ajal edukad ja mis võimaldavad analüüsida kaasnevaid riske.

Ehkki neid rahvusvahelisi standardeid võivad rakendada liikmesriigid, tooks see tegelikkuses kaasa erinevad lähenemisviisid liikmesriikide vahel, takistades seega maine taastamist ja luues reaalse takistuse piiriülestele investoritele, kes peaksid süvenema liikmesriikide raamistike üksikasjadesse. Peale selle eeldab standardväärtpaberistamise riskitundlikum usaldatavusraamistik Euroopa Liidult standardväärtpaberistamise määratlemist, kuna vastasel juhul kasutataks eri liiki väärtpaberistamisel eri liikmesriikides pankade ja kindlustusandjate riskitundlikumat õiguskäsitlust. See tooks kaasa ebavõrdsed tingimused ja õigusliku arbitraaži. Seoses puudujääkidega ühtsuse ja standardimise valdkonnas on EL juba ühtlustanud mitu väärtpaberistamist käsitlevat punkti, eelkõige mõisted, avalikustamise eeskirjad, hoolsuskohustus, riski säilitamine ja usaldatavusnõuete käsitlus reguleeritud üksuste jaoks, kes kõnealustesse toodetesse investeerivad. Need sätted on töötatud välja mitmesuguste õigusaktide raames (kapitalinõuete määrus, Solventsus II, eurofond, reitinguagentuuride määrus ja AIFide valitsejate direktiiv), mis on tinginud teatavaid lahknevusi eri investorite suhtes kohaldatavates nõuetes. Nende sätete ühtsuse suurendamine ja täiendav standardimine on võimalik üksnes ELi tasandi meetme abil.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Turupõhised diferentseerimismehhanismid ei suudaks tõenäoliselt mainet taastada, kuna need tuginevad turuliitude seisukohtadele, mida ei ole sündmuste käigus katsetatud. Ent isegi kui väärtpaberistamistoodete diferentseerimismehhanismid suudaksid edukalt diferentseerida ja mainet taastada, ei suudaks nad kohandada väärtpaberistamisega seonduvat usaldatavusnõuete käsitlust ja seega parandada ELi tehingute majanduslikku tõhusust. Peale selle mõjutaksid neid turgusid jätkuvalt olemasolevad vastuolud ELi õigusaktides. ELi sekkumise puudumisel jääks väärtpaberistamisturu praegune seisund tõenäoliselt samaks — vähene emiteerimine ja killustatus säiliks.

1.5.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Väärtpaberistamist käsitlev ettepanek on seotud investeerimiskavaga Euroopa jaoks, mille komisjon esitas 2014. aastal eesmärgiga taaskäivitada investeerimine Euroopas, käsitledes peamisi investeerimistakistusi ühtsel viisil. See uus lähenemisviis aitaks leevendada riskifinantseerimise vähesust Euroopas.

Kõnealune algatus on osa kapitaliturgude liidu tegevuskavast, mille Euroopa Komisjon täna vastu võttis. Kapitaliturgude liit on üks komisjoni prioriteete tagamaks, et finantssüsteem toetab tööhõivet ja majanduskasvu ning aitab toime tulla Euroopa ees seisvate demograafiliste probleemidega.

Lisaks finantsalastele regulatiivsetele algatustele on mitu ELi institutsiooni ja organit teinud algatusi väärtpaberistamisturgude loomiseks ja usaldusväärse

suurendamiseks turu toimimise seisukohast. Komisjon kasutab koostöös Euroopa Investeeringuspanga ja Euroopa Investeeringufondiga väärtpaberistamisvahendeid, et toetada VKEde rahastamist, näiteks COSME programmi ning komisjoni ja Euroopa Investeeringuspanga ühisalgatuste raames.

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

☐ Piiratud kestusega ettepanek/algatus

- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- ☐ Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA

☒ Piiramatult kestusega ettepanek/algatus

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid³²

☐ Otsene eelarve täitmine komisjoni poolt

- ☐ komisjoni talituste, sealhulgas tema töötajate kaudu liidu delegatsioonides;
- ☐ rakendusametite kaudu

☐ Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega

☒ Kaudne eelarve täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on usaldatud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende poolt määratud asutustele;
- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende esindajatele (täpsustada);
- ☐ Euroopa Investeerimispank (EIP) ja Euroopa Investeerimisfondile (EIF);
- ☒ finantsmääruse artiklites 208 ja 209 nimetatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ isikutele, kellele on delegeeritud ELi lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.
- *Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused”.*

Märkused

Selle algatuse elluviimisesse on kaasatud kolm Euroopa järelevalveasutust (EBA, ESMA ja EIOPA). Seega on pakutud ressursid ette nähtud EBA, ESMA ja EIOPA jaoks, mis on reguleerivad, mitte rakendusametid. EBA, ESMA ja EIOPA tegutsevad komisjoni järelevalve all.

³²

Eelarve täitmise viise selgitatakse koos viidetega finantsmäärusele veebisaidil BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. MAJANDAMISMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Ettepanekuga nähakse ette, et komisjon peaks kavandatud meetmete tõhususe regulaarselt läbi vaatama.

2.1.1. Tuvastatud ohud

Seoses käesolevast ettepanekust tulenevate assigneeringute õigusliku, säästliku, tõhusa ja tulemusliku kasutamisega eeldatakse, et ettepanekuga ei kaasneks uusi ohtusid, mida praegu ei ole kaetud EBA, EIOPA ega ESMA olemasoleva sisekontrolli raamistikuga.

2.1.2. Teave loodud sisekontrollisüsteemi kohta

Ei ole asjakohane

2.1.3. Kontrolliga kaasnevate kulude ja sellest saadava kasu hinnang ning veariski taseme prognoos

Ei ole asjakohane

2.2. Pettuste ja muude eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed.

Pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks kohaldatakse EBA, EIOPA ja ESMA suhtes piiranguteta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrust (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta.

EBA, EIOPA ja ESMA ühinevad Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni vahelise 25. mai 1999. aasta kokkuleppega Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdluste kohta ning võtab viivitamata vastu asjakohased sätted, mida kohaldatakse EBA, EIOPA ja ESMA kõigi töötajate suhtes.

Rahastamisotsustes ning nendest tulenevates lepingutes ja rakendusaktides on selgesõnaliselt sätestatud, et kontrollikoda ja OLAF võivad vajaduse korral teha EBA, EIOPA ja ESMA poolsest rahastamisest kasu saajate ning raha jaotamise eest vastutavate töötajate juures kohapealseid kontrolle.

EBA asutamist käsitleva määruse artiklites 64 ja 65 on esitatud sätted EBA eelarve täitmise ja kontrolli ning kohaldatavate finantseeskirjade kohta.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Osalus			
		Liigendatud/liigendamata ³³	EFTA riikidelt ³⁴	Kandidaat-riikidelt ³⁵	kolmanda-test riikidest	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
1a	12.02.04 EBA	Liigendatud	JAH	JAH	EI	EI
1a	12.02.05 EIOPA	Liigendatud	JAH	JAH	EI	EI
1a	12.02.06 ESMA	Liigendatud	JAH	JAH	EI	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Osalus			
	Number [Rubriik.....]]	Liigendatud/liigendamata	EFTA riikidelt	kandidaat-riikidelt	kolmanda-test riikidest	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
	[XX.AA.AA.AA]		JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

³³ Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud.

³⁴ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

³⁵ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani võimalikud kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

[Selle punkti täitmisel tuleb kasutada [haldusalaste eelarveandmete tabelit](#) (käesoleva finantsselgituse lisas esitatud teine dokument) ja laadida see üles CISNETi võrku talitustevahelise konsulteerimise eesmärgil.]

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

Käesoleva seadusandliku algatuse mõju kuludele on järgmine.

- Kolme uue ajutise teenistuja töölevõtmine EBAs (2 ajutist teenistujat) — täpsem teave nende rolli ja nendega seonduvate kulude (millest 40 % rahastab EL ja 60 % liikmesriigid) arvutamise meetodi kohta on esitatud lisas.
- Kolme uue ajutise teenistuja töölevõtmine ESMA-s — täpsem teave nende rolli ja nendega seonduvate kulude (millest 40 % rahastab EL ja 60 % liikmesriigid) arvutamise meetodi kohta on esitatud lisas.
- Kahe uue ajutise teenistuja töölevõtmine EIOPAs (2 ajutist teenistujat) — täpsem teave nende rolli ja nendega seonduvate kulude (millest 40 % rahastab EL ja 60 % liikmesriigid) arvutamise meetodi kohta on esitatud lisas.

ESMA, EBA ja EIOPA täidetavate ülesannetega seotud personalikulud on arvestatud kooskõlas Euroopa järelevalveasutuste 2015. aasta eelarveprojekti kulude klassifikatsiooniga.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Number 1	Arukas ja kaasav majanduskasv
--	-------------	-------------------------------

Finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraat			r N ³⁶	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju (vt punkt 1.6)	KOKKU
• Tegevusassigneeringud								

³⁶ Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

12.02.04 EBA	Kulukohustus	(1)	0,266	0,251	0,251					0,767
	Makse	(2)	0,266	0,251	0,251					0,767
12.02.05 EIOPA	Kulukohustus	(1a)	0,130	0,115	0,115					0,360
	Makse	(2a)	0,130	0,115	0,115					0,360
12.02.06 ESMA	Kulukohustus	(1a)	0,212	0,197	0,197					0,606
	Makse	(2a)	0,212	0,197	0,197					0,606
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ³⁷										
Eelarverida nr		(3)								
Finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustus	= 1 + 1a + 3	0,6086	0,5631	260,563,126					1,733
	Makse	= 2 + 2a + 3	0,6086	0,5631	260,563,126					1,733

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustus	(4)								
	Makse	(5)								
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 1 assigneeringud KOKKU	Kulukohustus	= 4 + 6	0,6086	0,5631	260,563,126					1,733
	Makse	= 5 + 6	0,6086	0,5631	260,563,126					1,733

Juhul kui ettepanek/algatus mõjutab mitut rubriiki:

³⁷

Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B..A read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustus	(4)								
	Makse	(5)								
• Eriprogrammide vahenditest haldusassigneeringud KOKKU	rahastatavad	(6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–4 assigneeringud KOKKU (võrdlussumma)	Kulukohustus	= 4 + 6								
	Makse	= 5 + 6								

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	5	„Halduskulud”
---	----------	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju (vt punkt 1.6)			KOKKU
<.....> peadirektoraat									
• Personal									
• Muud halduskulud									
<.....> peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud								

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 5 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)								
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta N ³⁸	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju (vt punkt 1.6)			KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–5 assigneeringud KOKKU	Kulukohustus								
	Makse								

³⁸

Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täpsustage eesmärgid ja väljundid			Aasta N		Aasta N+1		Aasta N+2		Aasta N+3		Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju (vt punkt 1.6)						KOKKU	
	VÄLJUNDID																	
	Liik ³⁹	Väl- jundi kesk- mine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljun- dite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ⁴⁰ ...																		
- Väljund																		
- Väljund																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 1 kokku																		
ERIEESMÄRK nr 2 ...																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 2 kokku																		
KULUD KOKKU																		

³⁹ Väljundid on tarnitavad kaubad ja teenused (nt: rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

⁴⁰ Vastavalt punktis 1.4.2 nimetatud erieesmärkidele. „Erieesmärk/erieesmärgid ...”

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.3.1. Kokkuvõte

- ☒ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N ⁴¹	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju (vt punkt 1.6)	KOKKU
--	--------------------------	--------------	--------------	--------------	---	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5								
Personal								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 5 vahesumma								

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5⁴² välja jäävad kulud								
Personal								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävate kulude vahesumma								

KOKKU								
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või ümberpaigutatud assigneeringute raames, täiendades neid vajaduse korral täiendava te assigneeringutega, mida võidakse anda haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

⁴¹ Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

⁴² Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B..A read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

3.2.3.2. Hinnanguline personalivajadus

- ☒ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnang täistööaja ekvivalendina

	Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finants- mõju (vt punkt 1.6)		
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
XX 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)							
XX 01 01 02 (delegatsioonides)							
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)							
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)							
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)⁴³							
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)							
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)							
XX 01 04 aa ⁴⁴	- Peakorteris						
	- Delegatsioonides						
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, renditööjõud ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)							
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, renditööjõud ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)							
Muud eelarveread (täpsustage)							
KOKKU							

XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

Personalivajadused kaetakse haldavale peadirektoraadile juba jaotatud ja/või peadirektoraadis ümberpaigutatud vahenditest, vajaduse korral koos lisaeraldistega, mis võidakse meetet juhtivale peadirektoraadile anda iga-aastase vahendite eraldamise protseduuri raames, võttes arvesse eelarvepiiranguid.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutine personal	
Kosseisuvälised töötajad	

⁴³ lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud töötajad, renditud tööjõud, noored eksperdid delegatsioonides.

⁴⁴ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised B...A read).

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

- ☐ Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.
- ☐ Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.

Selgitage ümberplaneerimist, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

- ☐ Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist.

–

ESMA, EBA ja EIOPA täidetavate ülesannetega seotud personalikulud on arvestatud kooskõlas Euroopa järelevalveasutuste 2015. aasta eelarveprojekti kulude klassifikatsiooniga.

Komisjoni ettepanek sisaldab sätteid, mille kohaselt peavad kolm Euroopa järelevalveasutust välja töötama mitu regulatiivset tehnilist standardit.

ESMA peab koostama ja oma ametlikul veebisaidil säilitama loetelu kõikidest väärtpaberistamistest, mille algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused on teatanud, et vastavad lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise nõuetele (artikli 14 lõige 2).

Uusi järelevalvealaseid pädevusi kolmele Euroopa järelevalveasutusele ei anta, kuid neil palutakse tõhustada järelevalvealast koostööd ning lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise kriteeriumide lähendamist (vt 3. peatükk). See eesmärk on esmatähtis, kuna hoiab ära väärtpaberistamisturu killustumise Euroopa Liidus.

Lisaks peavad ESMA, EBA ja EIOPA avaldama ühisaruande lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise nõuete rakendamise kohta ning lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise teadete süsteemi toimimise ja turu toimimise kohta. Ühtlasi antakse aru meetmetest, mida järelevalveasutused on võtnud, ning olulistest riskidest ja uutest nõrkadest kohtadest, mis võivad olla tekkinud. Esimene aruanne avaldatakse kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist ja edasised aruanded iga kolme aasta järel.

Ajakava kohaselt on Euroopa järelevalveasutustel vaja täiendavaid ressursse alates 2016. aasta lõpust, et alustada ettevalmistustöödega ja määruse tõrgeteta rakendamisega. Pidades silmas ametikohtade laadi, on uute tehniliste standardite edukaks ja õigeaegseks kehtestamiseks vaja eelkõige eraldada täiendavaid vahendeid selliste ülesannete jaoks nagu poliitika kujundamine ning õigusaktide ja mõjuhindangute koostamine.

Selleks tööks on vajalikud kahe- ja mitmepoolsed kohtumised sidusrühmadega, valikute analüüs ja hindamine ning konsultatsioonidokumentide koostamine, avalik konsultatsioon sidusrühmadega, liikmesriikide järelevalveasutuste esindajatest koosnevate alaliste eksperdirühmade moodustamine ja juhtimine, turuosalistest ja investorite esindajatest koosnevate ajutiste eksperdirühmade moodustamine ja juhtimine, konsultatsioonide käigus saadud vastuste analüüs, tasuvusanalüüside tegemine ja õigusakti teksti koostamine.

Osa nõutud tööst on tihedalt seotud käimasoleva tehnilise tööga kapitalinõuete määruse, CRA3, Solventsus II ja Euroopa turu infrastruktuuri määruse raames.

See tähendab, et alates 2017. ja 2018. aastast vajatakse täiendavaid ajutisi teenistujaid, kuna Euroopa järelevalveasutused peaksid hakkama täitma uusi ülesandeid. Kõnealused uued ülesanded on sätestatud kavandatud määruses ning neid on täpsemalt kirjeldatud seletuskirjas.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline toetus

- Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- Ettepanek/algatus hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju (vt punkt 1.6)			Kokku
Täpsustage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☐ mitmesugustele tuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁴⁵						
		Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju (vt punkt 1.6)		
Artikkel								

Mitmesuguste sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

--

Täpsustage tuludele avalduva mõju arvutusmeetod.

--

⁴⁵ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud, suhkrumaks) korral tuleb näidata netosummad, st brutosumma, milles on lahutatud 25 % kogumiskuludena.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanekule lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise Euroopa raamistiku kohta lisatud finantsselgituse lisa

ESMA, EBA ja EIOPA täidetavate ülesannetega seotud personalikulud on arvestatud kooskõlas Euroopa järelevalveasutuste 2015. aasta eelarveprojekti kulude klassifikatsiooniga.

Komisjoni ettepanek sisaldab sätteid, mille kohaselt peavad kolm Euroopa järelevalveasutust **välja töötama mitu regulatiivset tehnilist standardit, kaasa arvatud alljärgnevad.**

- regulatiivne tehniline standard, milles täpsustatakse riski säilitamise nõuet ja riski säilitamist käsitleva aruande vormi (artikli 4 lõige 6);

- regulatiivne tehniline standard, milles täpsustatakse teavet, mida algataja, sponsor või eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus peaks esitama, et täita artikli 5 lõike 1 punktide a ja e kohased kohustused, ja teabe esitus standardvormidena;

- regulatiivne tehniline standard, milles täpsustatakse teavet, mida algataja, sponsor või eriotstarbeline väärtpaberistamisüksus peaks esitama, et täita artikli 14 lõike 1 (lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise teade) kohased kohustused, ja teabe esitus standardvormidena;

- regulatiivne tehniline standard, milles täpsustatakse kriteeriume selle kindlaksmääramiseks, milline pandikirjade või väärtpaberistamise kord vähendab piisaval määral vastaspoole krediidiriski (Euroopa turu infrastruktuuri määruse muudatus);

- regulatiivne tehniline standard, milles täpsustatakse riskijuhtimise protsessi, sealhulgas tagatise taset ja liiki ning eraldamiskorda (Euroopa turu infrastruktuuri määruse muudatus);

- regulatiivne tehniline standard, milles täpsustatakse menetlusi, mida vastaspoolled ja asjaomased pädevad asutused peavad järgima, kui nad kohaldavad artikli 11 lõigetes 6–10 nimetatud erandeid (Euroopa turu infrastruktuuri määruse muudatus);

- regulatiivne tehniline standard, milles täpsustatakse artikli 11 lõigetes 5–10 osutatud kohaldatavaid kriteeriume, sealhulgas eelkõige selle kohta, mida tuleks pidada praktiliseks ja õiguslikuks takistuseks omavahendite kohesele ülekandmisele või võlgnevuste tagasimaksmisele vastaspoolte vahel (Euroopa turu infrastruktuuri määruse muudatus);

- regulatiivne tehniline standard, millega kehtestatakse standardvormingud, -vormid ja -menetlused teabevahetuseks pädevate asutuste ja ESMA vahel.

ESMA peab koostama ja oma ametlikul veebisaidil säilitama **loetelu kõikidest väärtpaberistamistest**, mille algatajad, sponsorid ja eriotstarbelised väärtpaberistamisüksused on kinnitanud, et vastavad lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise nõuetele (artikli 14 lõige 2).

Uusi järelevalvealaseid pädevusi kolmele Euroopa järelevalveasutusele ei anta, kuid neil palutakse **tõhustada järelevalvealast koostööd ning lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise kriteeriumide lähendamist** (vt 3. peatükk). See eesmärk on esmatähtis, kuna hoiab ära väärtpaberistamisturu killustumise üle Euroopa Liidu.

Lisaks peavad ESMA, EBA ja EIOPA avaldama **ühisaruande lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise nõuete rakendamise kohta** ning lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise teadete süsteemi toimimise ja turu toimimise kohta. Ühtlasi antakse aru meetmetest, mida järelevalveasutused on võtnud, ning olulistest riskidest ja uutest nõrkadest kohtadest, mis võivad olla tekkinud. Esimene aruanne avaldatakse kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist ja edasised aruanded iga kolme aasta järel.

Ajakava kohaselt on Euroopa järelevalveasutustel vaja täiendavaid ressursse alates 2016. aasta lõpust, et alustada ettevalmistustöödega ja määruse tõrgeteta rakendamisega. Pidades silmas ametikohtade laadi, on uute tehniliste standardite edukaks ja õigeaegseks kehtestamiseks vaja eelkõige eraldada täiendavaid vahendeid selliste ülesannete jaoks nagu poliitika kujundamine ning õigusaktide ja mõjuhindangute koostamine.

Selleks tööks on vajalikud kahe- ja mitmepoolsed kohtumised sidusrühmadega, valikute analüüs ja hindamine ning konsultatsioonidokumentide koostamine, avalik konsultatsioon sidusrühmadega, liikmesriikide järelevalveasutuste esindajatest koosnevate alaliste eksperdirühmade moodustamine ja juhtimine, turuosalistest ja investorite esindajatest koosnevate ajutiste eksperdirühmade moodustamine ja juhtimine, konsultatsioonide käigus saadud vastuste analüüs, tasuvusanalüüside tegemine ja õigusakti teksti koostamine.

Osa nõutud tööst on tihedalt seotud käimasoleva tehnilise tööga kapitalinõuete määruse, CRA3, Solventsus II ja Euroopa turu infrastruktuuri määruse raames.

See tähendab, et alates 2016. aasta lõpust vajatakse täiendavaid ajutisi teenistujaid. Eeldatakse, et see kasv säilib 2017. ja 2018. aastal, kuna Euroopa järelevalveasutused peavad täitma uusi ülesandeid. Kõnealused uued ülesanded on sätestatud kavandatud määruses ning neid on täpsemalt kirjeldatud seletuskirjas.

Eeldused lisaressursside kohta:

eeldatakse, et kaheksa täiendavat ametikohta täidetakse ajutiste teenistujatega, kelle tegevusüksus ja palgaaste on AD7;

eri kategooria töötajate keskmised palgakulud põhinevad eelarve peadirektoraadi suunistel;

Palga paranduskoefitsient on Pariisi puhul 1,168

Palga paranduskoefitsient on Londoni puhul 1,507

Palga paranduskoefitsient on Frankfurdi puhul 0,972

- Lähetuskulud on hinnanguliselt 10 000 eurot.
- Värbamiskulud (sõidu-, hotelli-, arstliku läbivaatuse, sisseseadmise- ja muud hüvitised, kolimiskulud jne) on hinnanguliselt 12 700 eurot.

ESMA

Kulu liik	Arvutamine	Maksumus (tuhandetes)			
		2017	2018	2019	Kokku
Personalikulud					
Palgad ja hüvitised	= 3 x 132 x 1,168	463	463	463	1 389

Värbamiskulud	= 3 x 13	39			39
Lähetuskulud	= 3 x 10	30	30	30	90
Kokku		532	493	493	1 518

EBA

Kulu liik	Arvutamine	Maksumus (tuhandetes)			
		2017	2018	2019	Kokku
Personalikulud					
Palgad ja hüvitised	= 3 x 132 x 1,507	597	597	597	1 791
Värbamiskulud	= 3 x 13	39			39
Lähetuskulud	= 3 x 10	30	30	30	90
Kokku		666	627	627	1 920

EIOPA

Kulu liik	Arvutamine	Maksumus (tuhandetes)			
		2017	2018	2019	Kokku
Personalikulud					
Palgad ja hüvitised	= 2 x 132 x 0,972	257	257	257	771
Värbamiskulud	= 1 x 13	39			39
Lähetuskulud	= 1 x 10	30	30	30	90
Kokku		326	287	287	900

